

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce
Horný Hričov na r. 2015-2020
(s výhl'adom do r. 2023)**

objednávateľ:

Obec Horný Hričov

Obecný úrad 191, 013 42 Horný Hričov

IČO: 00 321 290

DIČ: 2020671884

Štatutárny orgán: Ing. Dušan Ďuriček, starosta obce

spracovateľ:

Euro Dotácie, a.s.

Na Šefranici 1280/8, 010 01 Žilina

IČO: 36 438 766

DIČ: 2022122520 IČ DPH: SK2022122520

Štatutárny orgán: Ing. Peter Sládek - predseda predstavenstva

Autorský kolektív:

vedúci kolektívu: Ing. Jozef Šujanský

spracovatelia: Ing. Miroslav Škvarna, Ing. Katarína Kučeríková, Mgr. Dagmar
Bohunická, Mgr. Monika Janáková, Ing. Júlia Stranianková

grafické spracovanie: Euro Dotácie, a.s.

© Obec Horný Hričov

Schválené uznesením obecného zastupiteľstva č. 23/2016 zo dňa 29.02.2016.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

OBSAH:

1 ÚVOD	7
2 ANALYTICKÁ ČASŤ	8
2.1 CHARAKTERISTIKA Obce	8
2.2 HISTÓRIA OBCE	8
2.3 INSÍGNIE OBCE	9
3 PRÍRODNÉ PODMIENKY	10
3.1 VYMEDZENIE ÚZEMIA, POLOHA	10
3.2 GEOLOGICKÝ VÝVOJ A GEOLOGICKÁ STAVBA	12
3.3 GEOMORFOLOGICKÁ CHARAKTERISTIKA A RELIÉF	15
3.4 KLIMATICKÉ POMERY	17
3.5 HYDROLOGICKÉ POMERY	20
3.6 PÔDNE POMERY	22
3.7 RASTLINY A ŽIVOČÍCHY	24
3.8 OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	28
3.8.1. CHRÁNENÉ ÚZEMIA	29
3.8.2. NATURA 2000	30
3.9 KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	31
3.10 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	32
4 INFRAŠTRUKTÚRA OBCE	33
4.1 DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	34
4.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	37
4.2.1 ROZVOD VODY	37
4.2.2 KANALIZÁCIA	37
4.2.3 ELEKTRIFIKÁCIA A OSVETLENIE	37
4.2.4 PLYNOFIKÁCIA A ROZVOD TEPLA	38
4.2.5 POŠTA A TELEKOMUNIKÁCIE	39
4.3 SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA	39
4.3.1 BYTOVÁ ŠTRUKTÚRA	40
4.3.2 ŠKOLSTVO	40
4.3.3 ZDRAVOTNÍCTVO A SOCIÁLNA POMOC	42
4.3.4 ŠPORT	42
4.3.5 KULTÚRA	42
5 OBYVATEĽSTVO	43
5.1 DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ	43
5.2 ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA	46
5.2.1 ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA PODEĽA VEKU A POHLAVIA	46
5.2.2 ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA PODEĽA VZDELANIA	47

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

5.2.3 ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA PODĽA NÁRODNOSTI A VIEROVYZNANIA	48
5.2.4 ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA PODĽA EKONOMICKEJ AKTIVITY	49
6 HOSPODÁRSTVO	52
6.1 HOSPODÁRENIE OBCE.....	52
6.1.1 MAJETOK OBCE	52
6.1.2 HOSPODÁRENIE OBCE	53
6.2 PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY V OBCI A ICH ŠTRUKTÚRA	54
7 CESTOVNÝ RUCH	57
7.1 ANALÝZA PRIMÁRNEJ PONUKY	57
7.1.1 PRÍRODNÉ PODMIENKY.....	57
7.1.2 KULTÚRNOHISTORICKÉ PODMIENKY	58
7.1.3 ŠPORTOVÉ VÝŽITIE	59
7.2 ANALÝZA SEKUNDÁRNEJ PONUKY.....	60
7.2.1 UBYTOVACIE ZARIADENIA.....	60
7.2.2 STRAVOVACIE ZARIADENIA	60
7.2.3 OSTATNÉ ZARIADENIA	60
8 SWOT ANALÝZA.....	62
9 STRATEGICKÁ ČASŤ	64
9.1 VÝCHODISKOVÉ STRATEGICKÉ DOKUMENTY.....	64
9.2 STRATEGICKÁ VÍZIA ROZVOJA OBCE	64
9.3 STANOVENIE KĽÚČOVÝCH DISPARÍT A GLOBÁLNYCH CIEĽOV ROZVOJA	65
9.4 STANOVENIE ŠPECIFICKÝCH CIEĽOV ROZVOJA.....	67
9.5 STANOVENIE ÚZEMNÝCH CIEĽOV ROZVOJA	68
9.6 SPÔSOB NAPÍŇANIA CIEĽOV	69
10 PROGRAMOVÁ ČASŤ	70
10.1 GLOBÁLNY CIEĽ 1 ROZVOJ INFRAŠTRUKTÚRY A OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI.....	70
10.1.1. ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.1 PODPORA ROZVOJA BYTOVEJ VÝSTAVBY A VÝSTAVBA BYTOV	70
10.1.2 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.2 MODERNIZÁCIA, REKONŠTRUKCIA A ROZVOJ VYBAVENIA ŠKOLSKÝCH A PREDŠKOLSKÝCH ZARIADENÍ.....	71
10.1.3 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.3 VÝSTAVBA, MODERNIZÁCIA A REKONŠTRUKCIA ZARIADENÍ KULTÚRNEJ A OBECNEJ INFRAŠTRUKTÚRY	71
10.1.4 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.4 MODERNIZÁCIA, REKONŠTRUKCIA A VÝSTAVBA NOVÝCH ZARIADENÍ ŠPORTOVEJ INFRAŠTRUKTÚRY	72
10.1.5 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.5 MODERNIZÁCIA A BUDOVANIE INFRAŠTRUKTÚRY PRE PODPORU ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU	73
10.1.6 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.6 REKONŠTRUKCIA A ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY.....	74
10.2 GLOBÁLNY CIEĽ 2 ROZVOJ SLUŽIEB PRE OBYVATEĽOV	75
10.2.1 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.1 PODPORA POSKYTOVANIA SLUŽIEB PRE OBYVATEĽOV	75
10.2.2 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.2 PODPORA ROZVOJA KULTÚRY, ŠPORTU A VZDELÁVANIA	76
10.2.3 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.3 ZVÝŠENIE BEZPEČNOSTI OBČANOV A OCHRANY MAJETKU	78

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

10.2.4 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.4 ROZVOJ SLUŽIEB PRE CESTOVNÝ RUCH	79
10.2.5 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.5 PODPORA CEZHRANIČNEJ SPOLUPRÁCE	79
10.3 GLOBÁLNY CIEĽ 3. ROZVOJ DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY	80
10.3.1 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.1 REKONŠTRUKCIA A VÝSTAVBA MIESTNYCH KOMUNIKÁCIÍ, CHODNÍKOV A ZLEPŠENIE MOŽNOSTÍ PARKOVANIA	80
10.3.2 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.2. ZLEPŠENIE DOSTUPNOSTI OBCE A VEREJNEJ DOPRAVY	81
10.4 GLOBÁLNY CIEĽ 4. ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	82
10.4.1 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 4.1 REKONŠTRUKCIA EXISTUJÚCICH A BUDOVANIE NOVÝCH PLÔCH VEREJNEJ ZELENÉ	82
10.4.2 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 4.2. REALIZÁCIA OPATRENÍ NA ZNIŽOVANIE ENVIRONMENTÁLNEHO ZAŤAŽENIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA.....	82
10.4.3 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 4.3. ZVÝŠENIE ÚROVNE SEPARÁCIE ODPADU.....	83
10.4.4 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 4.4 SANÁCIA EXISTUJÚCICH ENVIRONMENTÁLNYCH ZÁŤAŽÍ	84
10.4.5 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 4.5 PODPORA VYUŽÍVANIA OBNOVITEĽNÝCH ZDROJOV ENERGIE.....	84
10.5 GLOBÁLNY CIEĽ 5. ZVYŠOVANIE ENERGETICKEJ EFEKTÍVNOSTI	85
10.5.1 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 5.1 ZVYŠOVANIE ENERGETICKEJ EFEKTÍVNOSTI VEREJNÝCH BUDOV A SLUŽIEB	85
10.5.2 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 5.2 ZVYŠOVANIE ENERGETICKEJ EFEKTÍVNOSTI BYTOVÝCH DOMOV.....	85
10.6 GLOBÁLNY CIEĽ 6. PODPORA TVORBY PRACOVNÝCH MIEST A SOCIÁLNEHO ZAČLENENIA	86
10.6.1 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 6.1 VYUŽÍVANIE AKTÍVNYCH POLITÍK NA PODPORU TRHU PRÁCE A VYTVÁRANIE NOVÝCH PRACOVNÝCH MIEST.....	86
10.6.2 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 6.2 PODPORA SOCIÁLNEHO ZAČLENENIA SKUPÍN OBYVATEĽSTVA OHROZENÝCH CHUDOBOU	87
10.7 GLOBÁLNY CIEĽ 7. PODPORA PODNIKANIA	87
10.7.1 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 7.1 DIVERZIFIKÁCIA PODNIKATEĽSKÉHO PROSTREDIA A PODPORA KONKURENCIESCHOPNOSTI	87
10.8 GLOBÁLNY CIEĽ 8. ZVYŠOVANIE EFEKTÍVNOSTI VEREJNEJ SPRÁVY	88
10.8.1 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 8.1 PODPORA ELEKTRONIZÁCIE POSKYTOVANÝCH SLUŽIEB VEREJNEJ SPRÁVY	88
10.8.2 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 8.2 ZVYŠOVANIE KVALIFIKÁCIE ZAMESTNANCOV VEREJNEJ SPRÁVY	89
10.8.3 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 8.3. ZVYŠOVANIE KVALITY PRIESTOROV A TECHNICKÉHO VYBAVENIA PRACOVÍSK VEREJNEJ SPRÁVY.....	90
11 REALIZAČNÁ ČASŤ.....	91
11.1 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE.....	91
11.1.1 POPIS ÚLOH PARTNEROV PRI REALIZÁCII PROGRAMU	91
11.1.2 INŠTITUCIONÁLNE ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHSR	92
11.1.3 ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHSR	92
11.1.4 KOMUNIKAČNÁ STRATÉGIA PHSR.....	93
11.2 MONITOROVANIE A HODNOTENIE	93
11.2.1 MONITOROVANIE A HODNOTENIE PRIEBEHU REALIZÁCIE	93
11.2.2 MONITOROVANIE A HODNOTENIE AKTIVÍT REALIZOVANÝCH POMOCOU FINANCOVANIA ZO ZDROJOV EÚ A ŠR SR	94

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

11.3 STANOVENIE MERATELNÝCH UKAZOVATEĽOV PLNENIA JEDNOTIVÝCH ŠPECIFICKÝCH CIEĽOV	95
11.4 AKČNÝ PLÁN REALIZÁCIE PHSR.....	101
11.4.1 Globálny cieľ 1. Rozvoj infraštruktúry a občianskej vybavenosti	102
11.4.2 Globálny cieľ 2. Rozvoj služieb pre obyvateľov.....	107
11.4.3 Globálny cieľ 3. Rozvoj dopravnej infraštruktúry.....	112
11.4.4 Globálny cieľ 4. Zvyšovanie kvality životného prostredia.....	114
11.4.5 Globálny cieľ 5. Zvyšovanie energetickej efektívnosti	117
11.4.6 Globálny cieľ 6. Podpora tvorby pracovných miest a sociálneho začlenenia.....	118
11.4.7 Globálny cieľ 7. Podpora podnikania	119
11.4.8 Globálny cieľ 8. Zvyšovanie efektívnosti verejnej správy	120
12 FINANČNÁ ČASŤ.....	122
12.1 Vlastné zdroje obce.....	122
12.1.1 CHARAKTERISTIKA FINANČNEJ SITUÁCIE A ROZPOČTU OBCE.....	122
12.1.2 ŠTRUKTÚRA PRÍJMOV A VÝDAJOV OBECNÉHO ROZPOČTU.....	122
12.2 Cudzie zdroje.....	124
12.2.1 ÚVEROVÉ ZDROJE.....	124
12.2.2 ZDROJE Z FONDOV EU A ŠTÁTNEHO ROZPOČTU SR	124
12.3 Odhad možností obecných zdrojov na financovanie realizácie opatrení a aktivít PHSR.....	125
9. ZÁVER	126

1 ÚVOD

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je strednodobým programovacím dokumentom. Vypracováva sa ako podporný dokument pre stanovenie priorít a opatrení rozvoja regiónu na nasledujúcich niekoľko (spravidla 5-8) rokov. Je spracovaný na základe legislatívneho rámca stanoveného zákonom č. 539/2008 Z. z., o podpore regionálneho rozvoja v zmysle aktualizácie zákonom č. 309/2014 Z.z. Obsahuje analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja regiónu, hlavné smery ich vývoja a ciele prvoradých potrieb v tejto oblasti. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov sa delí na:

- a) **analytickú časť**, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,
- b) **strategickú časť**, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určuje hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,
- c) **programovú časť**, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,
- d) **realizačnú časť**, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov,
- e) **finančnú časť**, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.

Základnou podmienkou ohraničujúcou proces analýzy sú strategické dokumenty SR a EÚ, ktoré ohraničujú zameranie analýzy a tvoria východisko pri definovaní stratégie rozvoja obce.

2 ANALYTICKÁ ČASŤ

2.1 CHARAKTERISTIKA OBCE

OBEC	Horný Hričov
OKRES	Žilina
KRAJ	Žilinský samosprávny kraj
PRVÁ PÍSMONÁ ZMIENKA	1208
CELKOVÁ VÝMERA	578,2 ha
POČET OBYVATEĽOV v roku 2014	792
HUSTOTA OBYVATEĽSTVA	137 obyvateľov na km ²
POLOHA	49°15'13" s.z.š., 18°39'17" v.z.d.
NADMORSKÁ VÝŠKA	318 m n. m.

2.2 HISTÓRIA OBCE

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1208, kedy bola známa pod názvom Rizoi. Obec patrila v tom období hradnému panstvu Hričov. Najstarší údaj o hrade Hričov je z roku 1208, kedy sa spomína ako prediálny majetok nitrianskeho biskupstva. Nasledujúci známy dokument svedčí o tom, že kráľ Belo IV. daroval v roku 1254 Hričovský hrad a k nemu patriace majetky magistrovi Tolušovi (Bartolomej). Keď magister Toluš zomrel, hrad spomínaný ako "castrum Hrichou" dostal roku 1265 Mikuláš, pochádzajúci z rodiny Beychovcov. V tom čase k hradu patrili osady Dolný a Horný Hričov, Peklina a Ovčiarsko. Od polovice 14.stor. bol hrad opäť v kráľovských rukách. Kráľ Žigmund ho daroval v roku 1424 svojej manželke, kráľovnej Barbore. V tých časoch hrad z poverenia kráľovnej spravoval jej služobník Ladislav Necpalský, ktorý sa v roku 1436 stal hlavným županom Trenčianskej stolice. V 40. rokoch 15.stor. sa hradu zmocnili husiti, konkrétne husitský veliteľ Svidrigal. Od roku 1469 bol majiteľom hradu a panstva Blažej Podmanický. K hradu vtedy patrili Dolný a Horný Hričov, Hričovské Podhradie, Peklina, Dolné a Horné Hlboké, Závadka, Lehota, Ovčiarsko, Kotešová a Dlhé Pole. V roku 1500 daroval panovník Vladislav II. hrady Hričov a Bytču aj s príslušnými panstvami Michalovi Imrefymu. Počas bojov medzi dvoma panovníkmi, Jánom Zápoľským a Ferdinandom I., sa v roku 1527 dostal hrad Hričov do nemeckých rúk. Bratia Ján a Rafael Podmanickovci Hričovský hrad v roku 1536 dobyli od nemcov späť. Tento ich skutok kráľ Ján Zápoľský ocenil tak, že im ho i s panstvom daroval. Po smrti Rafaela Podmanického v roku 1558 sa Hričov dostal do rúk kráľovskej komory, ktorá Hričovský hrad spolu s panstvom a s Bytčou prepustila Anne Likarke, vdove po Gašparovi Horváthovi z Wingartu. Tá ho mala v držbe do roku 1563, keď sa týchto majetkov ujal predseda kráľovskej komory František Thurzo, ktorý ich kúpil za 17 000 zlatých.

V druhej pol.16. storočia boli obce hričovského panstva, medzi nimi aj Horný Hričov, pripojené k bytčianskemu panstvu.

Obyvatelia obce sa zaoberali najmä prácou v lesoch, poľnohospodárstvom a chovom oviec. V 16. storočí sa tu pestoval chmel. V roku 1784 stálo v obci Horný Hričov 63 domov a žilo tu 374 obyvateľov. Do roku 1828 sa zvýšil počet obyvateľov obce na 487. Aj počas 1. ČSR

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

zostal Horný Hričov poľnohospodárskou obcou. Zachovalo sa tu tkanie kobercov a ľanového plátna. Do konca 1. ČSR pracovala v obci pila, ktorá však vyhorela a dve tehelne. Obec Horný Hričov postihol dva krát požiar, a to v rokoch 1920 a 1924. V roku 1962 dali v katastri obce do prevádzky stredovážsky stupeň priehrady a hydrocentrály, pričom časť pôdy bola zaplavená priehradným jazerom.

Vývoj názvu obce :

1208 - Rizoi

1254 - Terra Herichou

1282 - Superior Herichou

1469 - Felsew Rihcho

1773 - Horny Hrčov

1808 - Horní Hryčov

V minulosti patrila obec Horný Hričov do Trenčianskej župy (v krátkom období 1923 - 1928 to bola Považská župa). V období 1949 - 1960 bola súčasťou okresu Veľká Bytča a od roku 1960 sa začleňuje do okresu Žilina.

2.3 INSÍGNIE OBCE

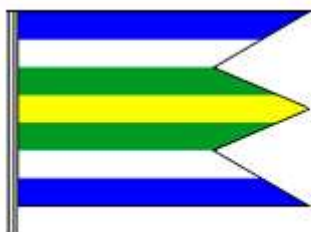
Medzi insígnie obce patria predovšetkým:

- erb
- vlajka
- pečat'

Erb obce zobrazuje na modrom štíte na zelenej pažiti v popredí stojaceho zlatého jeleňa a v pozadí rastúci zelený strom.

Vlajku obce tvorí sedem pozdĺžnych pruhov rovnakej šírky vo farbách (zhora): modrá, biela, zelená, žltá, zelená, biela, modrá. Pomer strán je dva ku trom a je ukončená zástrihom siahajúcim do jednej tretiny dĺžky listu vlajky.

3 PRÍRODNÉ PODMIENKY

3.1 VYMEDZENIE ÚZEMIA, POLOHA

Obrázok č.1: Poloha obce Horný Hričov

Stredom obce Horný Hričov nachádzajúcej sa v severozápadnej časti okresu Žilina, ktorý je súčasťou Žilinského kraja prechádzajú približne nasledovné súradnice : $49^{\circ}15'13''$ s. z. š a $18^{\circ}39'17''$ v. z. d. Katastrálne územie obce má pretiahnutý tvar v rovnobežkovom smere (západ - východ). Najväčšia vzdušná vzdialenosť v smere západ - východ dosahuje dĺžku 3,7 km a najväčšia vzdialenosť v smere sever - juh je 2,0 km. Sídlna plocha je vo vzťahu k tvaru katastrálneho územia obce lokalizovaná prevažne v jeho severnej časti. Menšie plochy obydli sa nachádzajú aj v západnej a južnej časti k. ú. obce. Celková rozloha katastra obce je 578 ha, z toho 124 ha predstavujú zastavané plochy. Stred obce leží v nadmorskej výške 318 m n. m.

Podstatná časť územia obce Horný Hričov leží v severnom výbežku Bytčianskej kotliny, ktorá je súčasťou geomorfologického celku Považské podolie. V severozápadnej časti sa k.ú. obce dotýka pohorie Javorníky, do južnej a juhovýchodnej časti katastra zasahuje pohorie Súľovské vrchy, konkrétnejšie jeho podcelok Manínska vrchovina.

Obec Horný Hričov leží na ľavobrežnej nive Váhu. Samotná rieka Váh preteká cez severnú časť k. ú. obce. Tok Váhu paralelne na severnej strane sprevádza derivačný kanál Vážskej kaskády - Hričovský kanál. Na územie obce zasahuje vodná nádrž Hričov, ktorá je súčasťou sústavy vodných diel Vážskej kaskády.

Najvyššie hodnoty nadmorskej výšky dosahuje obec v juhovýchodnej časti katastra, do ktorej zasahujú Súľovské vrchy, pričom najvyšší bod má nadmorskú výšku 450 m n. m. Naopak najnižšie položená časť obce leží na nive Váhu. Výškové rozpätie v katastri obce predstavuje 135 m.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

Kataster obce susedí s k. ú. štyroch obcí a jedného mesta. Najdlhšiu severnú hranicu má s obcou Svederník. V južnej časti hraničí na dlhšom úseku s okresným a tiež krajským mestom Žilina a o niečo kratšiu časť južnej hranice má spoločnú s obcou Dolný Hričov. Na východe susedí s obcou Divinka a na západe s obcou Kotešová, ktorá je už súčasťou susedného okresu Bytča.

Obrázok č. 2 – Obce susediace s Horným Hričvom

Z hľadiska administratívneho členenia patrí obec do okresu Žilina a nachádza sa v jeho severozápadnom výbežku, na hranici s okresom Bytča. Okres Žilina leží v severnej časti Slovenska a je súčasťou Žilinského samosprávneho kraja. Horný Hričov leží pomerne blízko štátnej hranice s Českou republikou, pričom najkratšia vzdušná vzdialenosť predstavuje približne 22 km.

Obec má veľmi výhodnú polohu vzhľadom k administratívnym centrá, keďže bezprostredne susedí s mestom Žilina, ktoré predstavuje administratívne, hospodárske i kultúrne centrum severozápadného Slovenska a je jedným z najväčších miest Slovenskej republiky. Žilina je sídlom orgánov Žilinského samosprávneho kraja a tiež okresným mestom. Vzdušná vzdialenosť medzi stredom obce Horný Hričov a centrom Žiliny predstavuje približne 6 km, cestná vzdialenosť z obce do centra mesta je 10 km. Obyvatelia Horného Hričova však majú výbornú dostupnosť do Žiliny, keďže obec a mesto sú prepojené cestou I. triedy č. 61 aj železničnou traťou a premáva medzi nimi dostatočný počet autobusových aj vlakových spojov.

V blízkosti obce Horný Hričov sa nachádzajú ešte ďalšie dôležité centrá, a to okresné mestá Bytča a Kysucké Nové Mesto. Najkratšia cestná vzdialenosť medzi Bytčou a Horným Hričvom je približne 11 km a medzi Kysuckým Novým Mestom a Horným Hričvom približne 17 km.

Hlavné mesto Bratislava má v rámci Slovenska excentrickú polohu v jeho juhozápadnej časti, preto je jeho vzdialenosť od obce Horný Hričov pomerne veľká a predstavuje cca 200 km.

Je tu potrebné spomenúť aj polohu vzhľadom k významnejším cestným a železničným ťahom. Horný Hričov je dopravne napojený na hlavný komunikačný systém cestných trás Slovenska prostredníctvom cesty I. triedy č. 18, ktorá je súčasťou cestných ťahov medzinárodného významu E 50 (štátna hranica ČR / SR - Trenčín - Žilina - Prešov - Košice - Michalovce - štátna hranica SR / UA) a E75 (štátna hranica SR / ČR - Čadca - Žilina - Trenčín -

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

Trnava - Bratislava - štátna hranica SR /MR). Severne od obce prechádza z regionálneho hľadiska významná cesta II. triedy č. 507. Priamo územím obce tiež vedie hlavná železničná trať č. 120 v smere Bratislava - Žilina - Košice.

Obrázok č. 3 – Okolie obce Horný Hričov

3.2 GEOLOGICKÝ VÝVOJ A GEOLOGICKÁ STAVBA

Z geologického hľadiska je obec Horný Hričov súčasťou bradlového pásma. Usadzovanie v oblasti bradlového pásma prebiehalo nepretržite od strednej kriedy až do paleogénu. *Spodnokriedové a staršie sedimenty* sa tu zachovali len vo forme úlomkov vrchnej kriedy a bradlového paleogénu. Na skúmanom území nie sú priame dôkazy o prerušení sedimentácie medzi kriedou a paleogénom vplyvom vrásnenia a predpoklad je, že vrchnokriedová sedimentácia tu prebiehala nepretržite od paleogénu. V *spodnom paleocéne* došlo k značným paleogeografickým zmenám. More zaplavilo vyvrásnené a eróziou postihnuté bradlové pásmo. Začali sa tu usadzovať flyšové, pomerne hrubo úlomkovité sedimenty. V *spodnom a strednom eocéne* pokračovala v priestore bradlového pásma sedimentácia (pieskovce, zlepenec), ktorú koncom lutétu vystriedala pelitická (ílovitá) sedimentácia (pestré íly, ílovce). Sedimentácia pokračovala až do *vrchného eocénu*. Územie južne od bradlového paleogénu, kde neskôr začal sedimentovať vnútrokarpatský paleogén, bolo v paleogéne súšou. Morská transgresia sa tu začala už v spodnom eocéne sedimentáciou premenlivo hrubých polôh bazálnych zlepenčov, brekcií a pieskovcov s prevahou karbonátov. Neskôr sa v strednom eocéne začali usadzovať prevažne ílovcovo-pieskovcové sedimenty a táto sedimentácia miestami pokračovala až do vrchného eocénu. *Nástup würmu* bol v znamení intenzívnej riečnej a eolicko-deluviálnej činnosti, v riečnom dne vznikol štrk. Proluviálne procesy vytvorili menšie kužele. V holocéne sedimentovali hliny, íly a piesky. Pri vyústení potokov do hlavných dolín sa vytvárali najmladšie náplavové kužele.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

Územie obce Horný Hričov je budované najmä druhohornými útvarmi (mezozoikum) a útvarmi spodných tret'ohôr (paleogén), ktoré sú pokryté kvartérnymi sedimentmi.

V *predkvartérnom podloží* sú zastúpené prevažne ílovcové a slieňovcové horniny s polohami pieskovcov (prípadne i zlepencov alebo karbonátov) s flyšoidným vývojom. Ílovcové, prachovcové a slieňovcové horniny majú výraznú prevahu nad ostatnými horninami (pieskovicami a zlepencami). Na stavbe územia obce Horný Hričov sa teda podieľajú najmä horniny bradlového pásma. V južnej časti katastra obce je toto bradlové pásmo reprezentované morfológicky výraznými prvkami kysuckej jednotky. Najjužnejšie sa vyskytujú pieskovce a slieň uhrovskeho a nimnického súvrstvia veku alb - starší cenoman. Tieto horniny sú miestami prerušované zlepencami s exotickými obliakmi upohlavského súvrstvia a pieskami považskobystrického súvrstvia. Flyš menšieho rozsahu je reprezentovaný pieskovicami, slieňami a bridlicami s polohami exotických zlepencov.

Kvartérny pokryv je zastúpený produktmi zvetrávania podložných, zväčša paleogénnych hornín, tzv. eluviálnymi, proluviálnymi a deluviálnymi uloženinami. Kvartérne sedimenty pokrývajú centrálnu a severnú časť katastra obce Horný Hričov. Charakteristické sú predovšetkým pre riečne terasy Váhu. Vrchné terasy sú reprezentované fluviálnymi a piesčitými štrkami. V stredných terasách sa vyskytujú fluviálne piesčité štrky miestami s pokryvom spraší a sprašových hĺn. Niva rieky a nízka terasa je budovaná najmä würmskými fluviálnymi piesčitými štrkami dnovej akumulácie. Blízke povodie Váhu je lemované proluviálnymi a piesčitými hlinami vyšších nivných náplavových kužeľov a deluviálno-proluviálnymi hlinitými štrkami. Vek týchto hornín sa stratigraficky odhaduje na pleistocén až holocén. Tesne pod priehradným múrom vodného diela Hričov sa vyskytujú antropogénne navážky a haldy.

V skúmanom území bol vykonaný v roku 1995 inžinierskogeologický prieskum (Kubo, 1995):

Vrt č. HP-2 (Studňa) - kóta terénu 315,51 m n.m.

Popis vrstiev :

1. navážka štrku, makadamu
2. íl strednoplastický so štrkom cca 5%
3. štrk s prímiesou jemnozrnej zeminou strednoplastický, Ø zrn 1-8 cm
4. ílovce rozvetrané na íl pevný s úlomkami pôvodnej horniny, svetlosivej farby, lomky tvoria aj jemnozrnné pieskovce, od 7,60 m tvrdé

Inžiniersko-geologická charakteristika

Na základe inžinierskogeologických máp Slovenska patrí územie obce Horný Hričov do regiónu neogénnych tektonických vkleslín, oblasti vnútrohorských kotlín - Považské kotliny. Podľa inžinierskogeologickej rajonizácie zaraďujeme územie obce do rajónu kvartérnych sedimentov údolných riečnych náplavov.

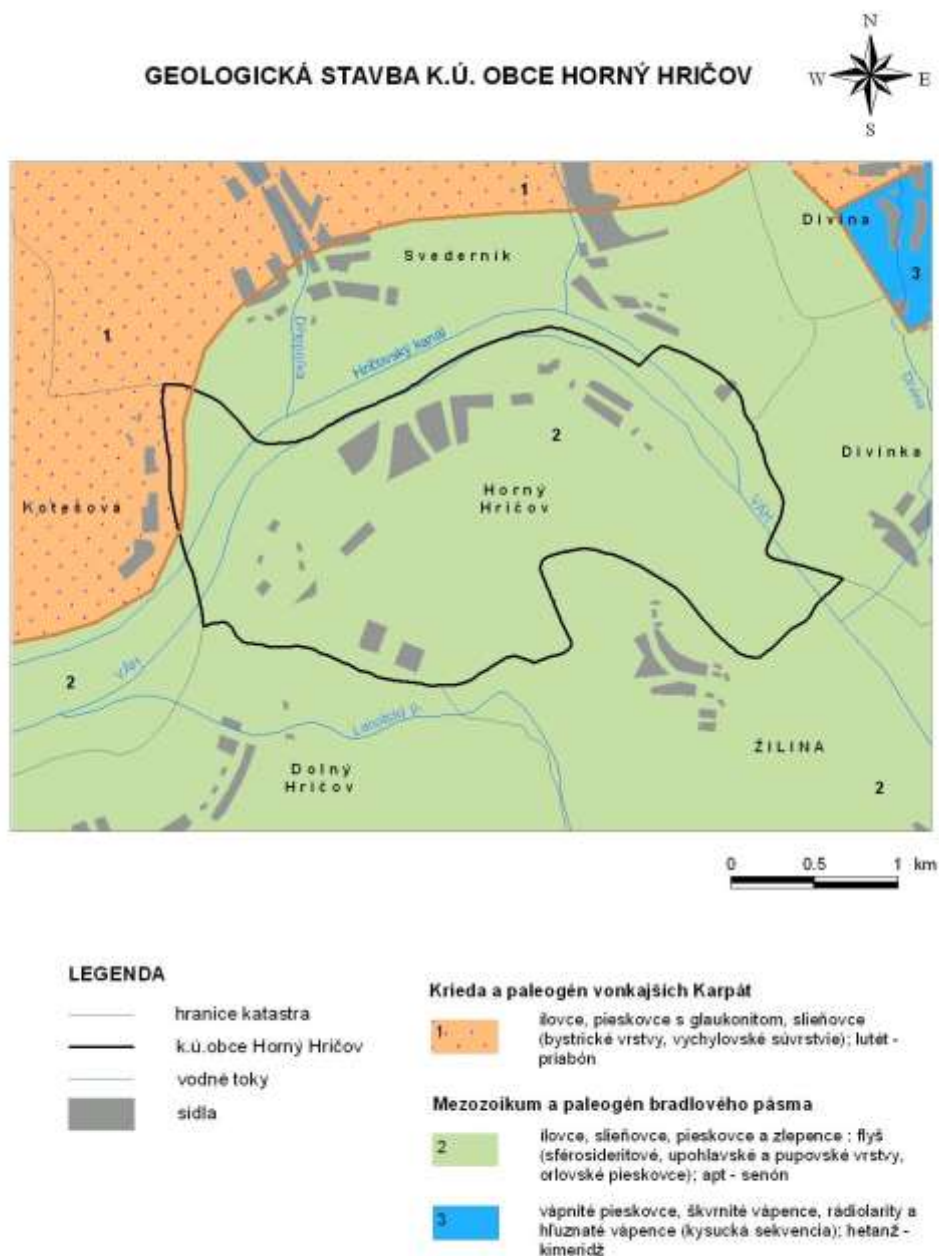
Geodynamické javy

K najrozsiahlejším geodynamickým javom prebiehajúcim v oblasti bradlového pásma patria svahové pohyby, ktoré sa najčastejšie prejavujú zosuvmi. Zosuvné územia sú tu viazané prevažne na flyšoidné alebo ílovcovo-slieňovcové komplexy paleogénu a mezozoika. Konkrétne

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

na k. ú. obce Horný Hričov nie je dokumentovaný výskyt týchto geodynamických javov, keďže obec sa nachádza v stabilnom území aluviálnej nivy rieky Váh, pre ktorú je charakteristický rovinný typ územia, čo vylučuje možnosť svahových posuvov. Z hľadiska výskytu geodynamických javov je teda územie obce stabilné. V hodnotenom území neboli zaznamenané ani prejavy vodnej a veternej erózie. Z hľadiska ohrozenia seizmicitou sa územie obce Horný Hričov zaraďuje do 7 - 8° stupnice makroseizmickej intenzity (MSK - 64).

Obrázok č. 4 - Geologická stavba k. ú. obce

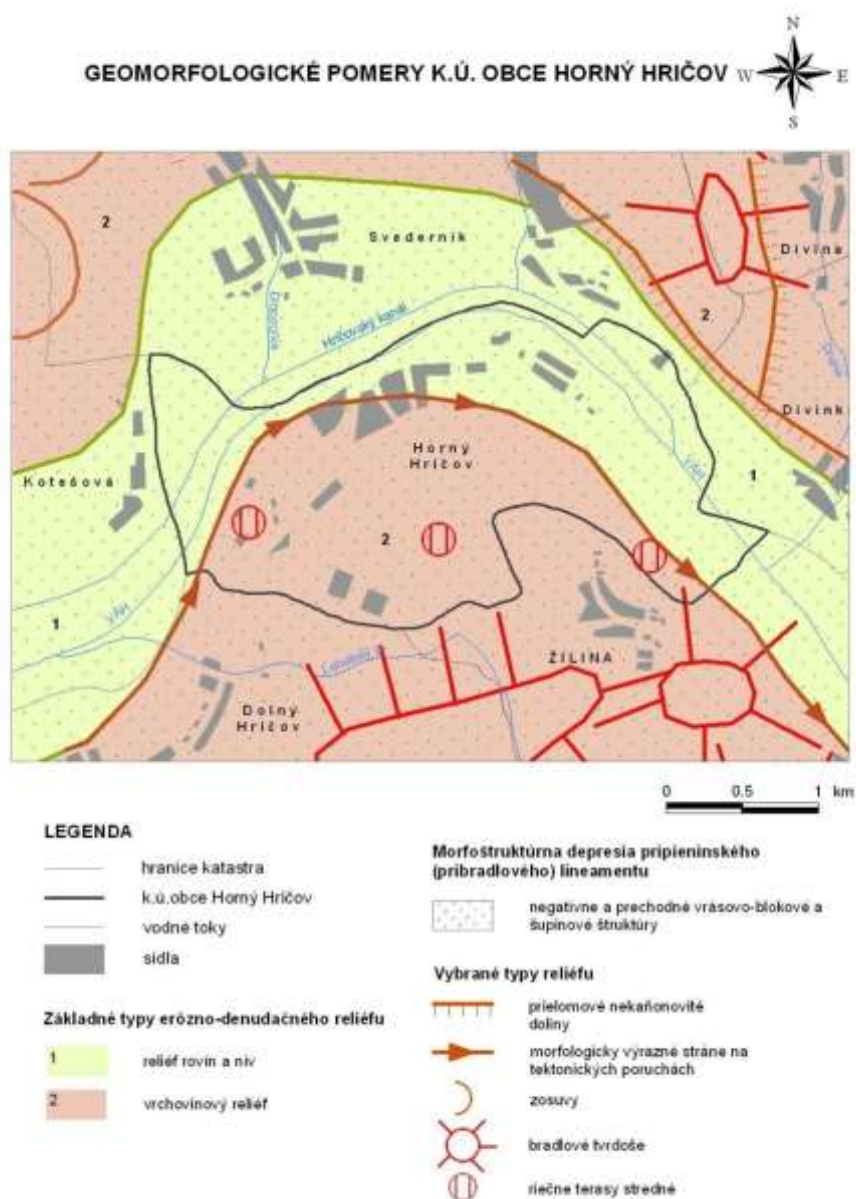
3.3 GEOMORFOLOGICKÁ CHARAKTERISTIKA A RELIÉF

Základný morfoštruktúrny typ reliéfu (je výrazne ovplyvnený horninovým prostredím - geologickou štruktúrou skúmaného územia) predstavuje georeliéf bradlového pásma, konkrétne morfoštruktúrna depresia peripieninského (pribradlového) lineartu - negatívne a prechodné vrasovo-blokové a šupinové štruktúry.

Základné typy erózo-denudačného reliéfu v území sú nasledovné:

- reliéf rovín a nív (severná časť k.ú.)
- vrchovinový reliéf (centrálna a južná časť k.ú.).

Obrázok č. 5 - Geomorfologické pomery

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

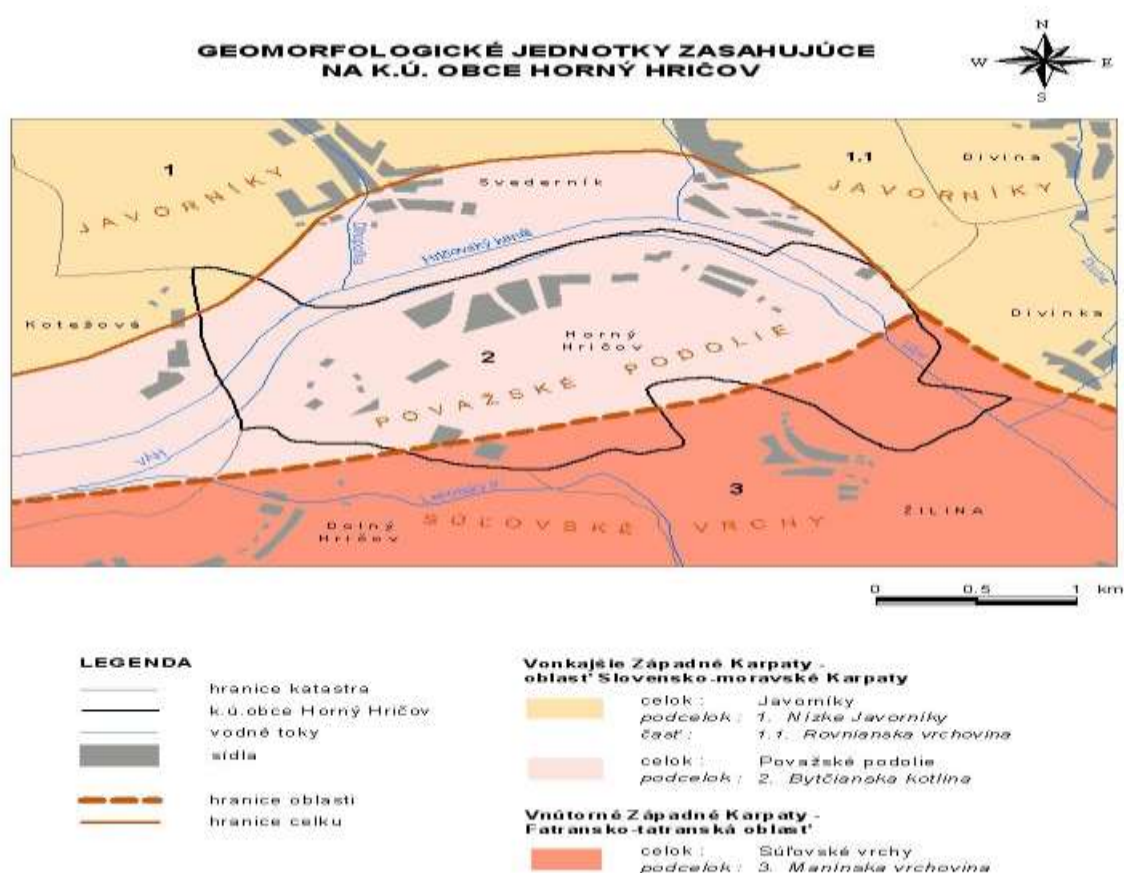
Z hľadiska morfoskulptúrneho typu reliéfu (typ georeliéfu vznikajúci pri prevahe niektorého z vonkajších reliéfovotvorných činiteľov a ním vyvolaných procesov) sa hodnotené územie obce zaraďuje do akumuláčného fluvialného reliéfu typu fluvialnej roviny (niva Váhu).

Územie z morfológického hľadiska spadá do horizontálne a vertikálne rozčlenených rovín so sklonitosťou 0 - 2°. Širšie územie je typické hladko modelovanými svahmi, ktoré dosahujú sklonitosť reliéfu 5 - 7°. Výškové rozpätie v katastri obce predstavuje 135 m. Najnižší bod na území obce dosahuje výšku 315 m n.m. a leží na nive Váhu, naopak najvyšší bod dosahuje výšku 450 m n.m. a nachádza sa v južnom okraji k.ú., do ktorého zasahujú Súľovské vrchy. Na základe relatívnej výškovej členitosti leží väčšina územia obce na rovinnom reliéfe (výškový rozdiel na ploche kruhu s polomerom 2 km nie je väčší ako 30 m) a v južnej časti so Súľovskými vrchmi má reliéf skôr charakter nižších vrchovín (s výškovými rozdielmi od 101 do 180 m).

Územie obce sa nachádza na rozhraní dvoch geomorfologických celkov, a to Považského podolia (podcelok Bytčianska kotlina) a Súľovských vrchov (podcelok Manínska vrchovina).

Väčšina územia obce sa rozprestiera v Bytčianskej kotline, ktorej zaradenie v rámci vyšších geomorfologických jednotiek je nasledovné : sústava Alpsko-Himalájska - podsústava Karpaty - provincia Západné Karpaty - subprovincia Vonkajšie Západné Karpaty - oblasť Slovensko-moravské Karpaty - celok Považské podolie. V južnej časti zasahujú do k. ú. obce Horný Hričov Súľovské vrchy, konkrétne ich podcelok Manínska vrchovina. Súľovské vrchy patria do Fatransko-tatranskej oblasti, ktorá je súčasťou subprovincie Vnútorných Západných Karpát.

Obrázok č. 6 - Geomorfologické jednotky zasahujúce na územie obce

3.4 KLIMATICKÉ POMERY

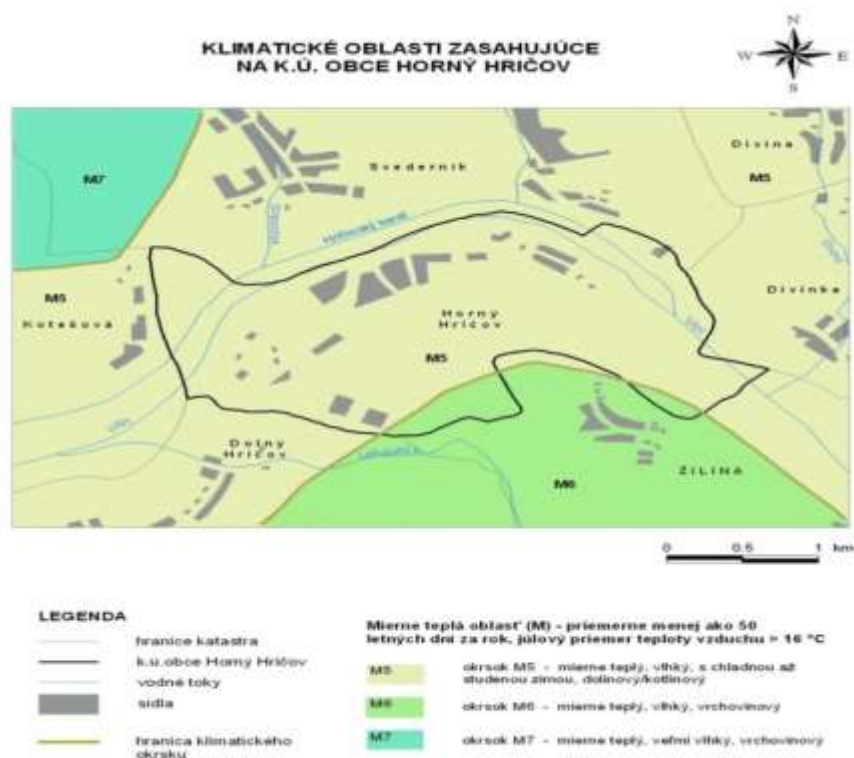
Podľa Alisovej klimatickej klasifikácie sa patrí skúmané územie do mierneho pásma, pričom je na prechode z oblasti atlanticko-kontinentálnej do európsko - kontinentálnej. Charakteristické pre mierne pásmo je, že v ňom po celý rok prevládajú vzduchové hmoty mierneho pásma a prúdenie od Atlantického oceánu. Výskyt vzduchových hmôt arktického a subtropického pôvodu je pomerne zriedkavý a vyvoláva výrazné anomálie v priebehu meteorologických prvkov.

Celkovú charakteristiku klímy, najmä z hľadiska teplotných, zrážkových a veterných pomerov s prihliadnutím na vlhkovú bilanciu a slnečný svit podávajú tzv. klimatické oblasti, ktoré vyčlenil M. Konček. Na základe tohto členenia patrí územie obce Horný Hričov do :

- mierne klimatickej oblasti (priemerne menej ako 50 letných dní za rok, júlový priemer teploty vzduchu $\geq 16^{\circ}\text{C}$) – podoblasti vlhkej ($I_z = 60 - 120$)
- okrskov M5 (mierne teplý, vlhký, s chladnou až studenou zimou, dolinový/kotlinový) – podstatná časť k. ú. obce
- okrskov M6 (mierne teplý, vlhký, vrchovinový) – južný okraj k. ú. obce

Na základe klimaticko-geografického členenia, ktoré vypracoval Tarábek, patrí územie obce Horný Hričov do typu krajiny s kotlinovou klímou, mierne suchou až vlhkou, s veľkou inverziou teplôt; subtypu mierne teplého, s teplotou v januári $-2,5$ až -5°C , teplotou v júli 17 a $18,5^{\circ}\text{C}$ a ročnými zrážkami $600 - 800$ mm.

Obrázok č. 7 - Klimatické oblasti zasahujúce na k. ú. obce

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

Priamo v Hornom Hričove neboli vykonávané oficiálne hydrometeorologické merania a pozorovania. Vzhľadom na blízkosť a minimálne odlišnosti je možné použiť výsledky meraní a pozorovaní zo stanice v Žiline. Prebraté údaje z SHMU zachytávajú dlhodobé trendy, ktoré sú v súlade so súčasnými hodnotami klimatickej situácie.

Teplotné pomery

Skúmané územie obce patrí do mierne teplej klimatickej oblasti a priemerné ročné teploty vzduchu sa tu pohybujú v rozsahu 6,7 až 8,1°C. V posledných desaťročiach a najmä v období posledných 10 rokov sa tu prejavil trend rastu priemerných ročných teplôt vzduchu. Najvýraznejší rast teploty vzduchu bol zaznamenaný v januári až marci, v máji a v júni až auguste.

Podľa dlhodobých pozorovaní je najteplejším mesiacom, podľa priemernej teploty, v tejto oblasti júl a najchladnejším január. Priemerná mesačná teplota vzduchu v januári sa na území obce pohybuje v rozsahu -3,5 až -4,0 °C. Za posledné desaťročie boli tieto hodnoty o 1,3 až 1,6 °C väčšie. Priemerná mesačná teplota vzduchu v júli sa pohybuje v rozsahu 16,5 – 18 °C.

V zimnom období sa v tejto oblasti vyskytuje v priemere 35 - 40 ľadových dní (maximálna teplota vzduchu klesá pod 0 °C) a 120 -140 mrazových dní (minimálna teplota vzduchu klesá pod 0 °C.)

Oblasť sa vyznačuje dostatočným výskytom letných dní (s teplotou 25 °C a viac) v priemere 43 dní za rok.

Vzhľadom na kotlinový charakter územia sú pre túto oblasť príznančné výraznejšie výkyvy teplôt - napríklad v období rokov 1951 - 1980 maximálna teplota vzduchu dosiahla 37,9 °C a minimálna teplota poklesla na -28,8 °C.

Priemerná mesačná a ročná teplota vzduchu v °C za obdobie 1951 - 1980

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	ročná
-3,5	-1,7	2,1	7,4	12,2	15,8	16,8	16,2	12,5	7,9	3,3	-1,2	7,5

Priemerná mesačná a ročná teplota vzduchu v °C za obdobie 1971 - 2000

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	ročná
-2,4	-0,7	3,2	7,9	13,3	15,9	17,4	16,9	12,8	8,2	2,8	-0,9	7,9

Priemerná mesačná a ročná teplota vzduchu v °C za obdobie posledných 16 rokov

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	ročná
-3	-1	3	7	12	15	17	17	13	9	2	-1	7

Počet dní pod 0 °C v jednotlivých mesiacoch za posledných 16 rokov

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	ročná
27	24	18	8	1	-	-	-	-	5	14	23	121

Zdroj: Klimatická stanica Žilina, Weatherbase.com

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

Zrážkové pomery

Podľa dlhodobých sledovaní sa priemerný ročný úhrn zrážok na skúmanom území pohybuje v rozmedzí 743 - 790 mm. Priemerný počet dní so zrážkami 1 mm a viac sa pohybuje v rozmedzí 114 až 122 dní v roku, pričom v zimných mesiacoch je to v rozsahu 56 až 57 dní.

Maximum zrážok spadne v letnom období, konkrétne v júni a júli, v priemere je to 95 - 105 mm. Tieto zrážky za letné mesiace majú v posledných dvoch desaťročiach poklesový trend. Najmenej zrážok spadne v zime, konkrétne vo februári. V skúmanom území sa za rok v priemere vyskytuje 120 -140 zrážkových dní s úhrnom vlahy 1 mm a viac.

Snehová pokrývka sa na tomto území vytvára v priemere od polovice novembra a udržuje sa v priemere do konca marca. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou sa pohybuje v rozmedzí 65 - 75 dní za rok. Trvanie snehovej pokrývky je v posledných rokoch kratšie a jej priemerné výšky nižšie. Priemerné výšky snehovej pokrývky tu dosahujú približne 15 - 30 cm.

Priemerné mesačné a ročné úhrny zrážok v mm za obdobie 1951 - 1980

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	ročné
47	42	41	53	77	96	97	94	63	60	57	49	776

Priemerné mesačné a ročné úhrny zrážok v mm za obdobie 1981 - 2000

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	ročné
43	33	43	50	81	98	93	83	73	50	53	53	753

Zdroj: Klimatická stanica Žilina

Veterné pomery

Údaje o prevládajúcich smeroch vetra a jeho rýchlosti možno odvodiť z dlhodobých pozorovaní na klimatickej stanici v Žiline. Tieto údaje sú vo vzťahu k skúmanému územiu obce Horný Hričov len informatívne, keďže veterné pomery sú veľmi závislé od miestnych podmienok. Dolinné oblasti usmerňujú prúdenie vzduchu v smere ich orientácie. Prevládajúce prúdenie vzduchu v údolných lokalitách tejto oblasti je severného až severozápadného a južného až juhozápadného smeru.

Priemerný výskyt jednotlivých smerov vetra a bezvetria v% za obdobie 1951 - 1980

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	bezvetrie
12,2	5,3	4,0	5,7	12,6	10,2	7,4	9,8	32,8

Priemerná rýchlosť vetra v m/s za obdobie 1971 - 2000

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	ročná
1,3	1,5	1,6	1,8	1,5	1,5	1,4	1,2	1,2	1,0	1,4	1,4	1,4

Zdroj: Klimatická stanica Žilina

Vlhkosť vzduchu, oblačnosť a slnečný svit

Priemerná ročná vlhkosť vzduchu sa pohybuje okolo hodnoty 80 %, pričom najväčšia je v zime (85 - 89 %), najmenšia na jar a v lete (74 - 70 %). Priemerný úhrn slnečného svitu na

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

tomto území za rok dosahuje približne 1490 - 1500 hodín. Najviac slnečného svitu majú júl a august, najmenej december - čo má súvislosť jednak s dĺžkou dňa v zime a tiež s vyššou oblačnosťou, ktorá býva v zimných mesiacoch častejšia a trvá dlhšie.

Priemerná mesačná a ročná relatívna vlhkosť vzduchu v % za obdobie 1951 - 1980

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	ročná
85	83	77	74	74	76	77	78	81	82	85	87	80

Priemerná mesačná a ročná relatívna vlhkosť vzduchu v % za posledných 15 rokov

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	ročná
88	81	77	71	70	72	71	72	76	77	85	89	77

Priemerný úhrn slnečného svitu v hodinách za obdobie 1951 - 1980

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	ročný
44	71	120	153	184	189	198	193	146	117	47	29	1491

Priemerný počet zamračených dní za obdobie 1951 - 1980

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	ročný
17,3	14,6	12,5	10,4	9,4	9,1	8,9	7,5	7,6	10,1	17,5	19,7	144,6

Zdroj: Klimatická stanica Žilina, Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002, Weatherbase.com

3.5 HYDROLOGICKÉ POMERY

Vodné toky

Územie obce Horný Hričov spadá do povodia rieky Váh, pričom obec Horný Hričov sa rozkladá na ľavobrežnej nive Váhu.

Rieka Váh tečie od Tatier smerom na západ a pri Žiline sa otáča na juh. Je najdlhšou riekou na slovenskom území s dĺžkou 403 kilometrov. Predstavuje ľavostranný prítok Dunaja, do ktorého ústi pri Komárne. Hlavné prítoky Váhu v širšom území obce Horný Hričov sú sprava Kysuca a Varínka, zľava Rajčianka. Váh predstavuje stredohorský typ rieky. Maximálne prietoky dosahuje na hornom toku v máji, strednom a dolnom toku v apríli, minimálne prietoky sa vyskytujú na hornom a strednom toku v januári, na dolnom toku v októbri. Prirodzený prietokový režim Váhu je silne ovplyvnený prevádzkou sústavy vodných diel na hornom toku rieky Váh a Orava. Režim odtoku jeho prítokov Kysuca a Rajčianka je odlišný, maximá dosahuje v marci (resp. apríli), minimá na jeseň a v zimných mesiacoch.

Prevažná časť vodnatosti Váhu preteká v úsekoch vážskych kaskád v ich derivačných kanáloch. V skúmanom území sprevádza tok Váhu paralelne na severnej strane derivačný kanál Vážskej kaskády - *Hričovský kanál*.

Významnejšími tokmi pretekajúcimi v širšom území obce sú ešte Kysuca a Rajčianka. *Kysuca* preteká celým územím regiónu Kysúc a pri Žiline sa vlieva do Váhu. Celková dĺžka toku je 66,3 km. Rieka odvodňuje územie s plochou približne 1 053 km², z čoho väčšina leží na území

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

Slovenska, malá časť leží na území Českej republiky. *Rajčianka* pramení v Strážovských vrchoch, preteká celým územím Rajeckej doliny a v Žiline sa vlieva do Váhu. Má dĺžku 47,5 km a odvodňuje územie s plochou 359 km².

Vodné plochy

Vodné dielo Hričov bolo vybudované v rokoch 1958 - 1962, pozostáva z priehrady vodnej elektrárne a nádrže na denné regulovanie prietokov a je riadiacim stupňom kaskády Hričov - Mikšová - Považská Bystrica. Priehradný profil sa nachádza pri obci Horný Hričov, od ktorého vedie 28,41 km dlhý derivačný kanál. Celkový využívaný spád kaskády je 47 m. Priehrada a funkčný objekt riešený na spôsob hate vytvárajú nádrž s celkovým objemom 8,467 mil. m³. Dĺžka vzdutia nádrže je 6,0 km a maximálna zatopená plocha je 2,53 km². Do nádrže Hričov sú okrem Váhu zaústené ešte rieky Kysuca a Rajčianka, na ktorých sa nenachádzajú vodné nádrže, preto ich vody pri zvýšených prítokoch prinášajú veľké množstvo nečistôt a tými sa nádrž zanáša. Účelom vodného diela Hričov je hospodárenie s vodou, a to najmä denné vyrovnanie prietokov pre energetické využitie Váhu v úseku medzi Žilinou a vodným dielom Nosice. Ďalej slúži na čiastočné zníženie prietokov veľkých vôd v koryte Váhu v príľahlom úseku. Perspektívne sa uvažuje s jeho využitím pre plavbu medzi Považskou Bystricou a Žilinou v rámci splavnenia Váhu.

V blízkom okolí skúmaného územia obce sa na rieke Váh, na okraji mesta Žilina v lokalite Šibenice nachádza *Vodné dielo Žilina*. Jeho hlavným účelom je využitie hydroenergetického potenciálu toku dolnej časti úseku Hričov - Lipovec na výrobu elektrickej energie. Okrem toho má vodné dielo i rad ďalších priaznivých prínosov pre mesto i okolitý región.

Obyčajné podzemné vody

Na základe hydrogeologickej rajonizácie Slovenska leží skúmané územie obce v hydrogeologickom regióne Q 039 - kvartér Bytčianskej kotliny. Jeho hydrologicky najvýznamnejšiu jednotku tvoria kvartérne fluviálne uloženiny - štrk a piesčité štrk poriečnej nivy, prekrytý povodňovými hlinami. Priepustnosť má pórovú, hladina podzemnej vody je väčšinou voľná a je v hydraulikkej spojitosti s tokom rieky Váh. V území sa vyskytuje typ podzemnej vody dopĺňanej 70 % z riek a ich prítokov, ktorý je typický pre nivy riek. Hlavným zdrojom dopĺňania zásob podzemných vôd je rieka Váh a jej ľavostranné prítoky. V menšej miere sa na dopĺňaní zásob podzemných vôd podieľajú zrážkové vody a podzemné vody z príľahlých svahov Strážovských vrchov. Hladina podzemnej vody korešponduje s hladinou rieky Váh. Úroveň hladiny podzemnej vody je cca 2,0 až 6,0 m pod terénom, a to v závislosti od konfigurácie terénu a vzdialenosti od povrchového toku. Keďže je hladina podzemnej vody priamo prepojená s úrovňou hladiny Váhu, je ovplyvňovaná aj jej kolísaním. Chemické zloženie podzemných vôd na tomto území je charakteristické monotónnosťou (Ca-HCO₃ typ).

Minerálne a termálne vody

V skúmanom území a v jeho širšom okolí nebol zistený, ani evidovaný žiadny zdroj minerálnej ani geotermálnej vody, prírodný liečivý zdroj ani prírodný zdroj minerálnych stolových vôd.

Vodohospodársky chránené územia

Územie obce Horný Hričov nie je súčasťou žiadnej chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO). Z vodohospodársky významných tokov sa v skúmanom území a jeho širšom okolí nachádzajú:

- Váh
- Hričovský kanál (Hričov – Považská Bystrica)
- Dlhopoľka
- Rovnianka

3.6 PÔDNE POMERY

Pôdne pomery charakteristické pre dané územie sú výsledkom pôsobenia geologických, morfológických, hydrologických a bioklimatických pomerov v tomto území. Zásahom človeka (odstraňovaním porastu, rozrušovaním, kontamináciou) môže dochádzať k degradácii pôd.

Pôdne druhy sa určujú na základe pôdnej zrnitosti, pričom sa berie do úvahy v pôdnej hmote sa vyskytujúci podiel - organických látok, skeletu a jemnozeme. Zrnitosť pôdy je dôležitým triediacim znakom pre poznanie vlastností fyzikálnych (napr. súdržnosť, pórovitosť, prevzdušnosť, schopnosť zadržiavať vodu), fyzikálno-chemických (najmä schopnosť viazať živiny) a biologických (činnosť organizmov). Zrnitosť výrazne ovplyvňuje aj priebeh pôdotvorných procesov.

Pre skúmané územie sú charakteristické prevažne piesčito-hlinité a hlinité pôdy, ktoré patria medzi stredne ťažké pôdy. V stredne ťažkých pôdach prevažujú prachové častice (\varnothing 0,01 - 0,05 mm) nad piesočnatými zrnami. Zvýšený obsah prachových častíc pôsobí proti nadmernej konzistencii, preto sú stredne ťažké pôdy dobre drobivé, v hrudkách súdržné. Pre vodu sú tieto pôdy primerane priepustné, za správnej vlhkosti dobre spracovateľné. Pri zvýšenej vlhkosti si udržiavajú drobivosť a kyprosť. Výmennú sorbčnú kapacitu majú strednú, pri zvýšenom obsahu organických látok až vysokú. Materskú horninu piesčito-hlinitých pôd na tomto území predstavujú najmä neogénne štrky a piesčito-hlinité aluviálne náplavy Váhu a hlinité pôdy sa tu vytvorili prevažne na nespevnených hlinitých aluviálnych sedimentoch.

Pôdny typ možno definovať ako veľkú skupinu konkrétnych pôd, ktoré vznikli pôsobením základného pôdotvorného procesu prebiehajúceho v dôsledku pôsobenia určitej typickej kombinácie pôdotvorných faktorov a podmienok. Pôdny typ sa vyznačuje morfológiou pôdneho profilu a skladá sa z viacerých rôzne sfarbených polôh, označovaných ako pôdne horizonty. Každý pôdny typ má charakteristický súbor hlavných horizontov.

V skúmanom území sú z pôdných typov najviac zastúpené fluvizeme - konkrétne fluvizeme kultizemné, sprievodné fluvizeme glejové, modálne a kultizemné ľahké, z nekarbonátových aluviálnych sedimentov. Na území obce sa ďalej vyskytujú aj pseudogleje modálne, kultizemné a luvizemné a do južnej časti zasahujú tiež kambizeme, konkrétne kambizeme pseudoglejové nasýtené.

Fluvizeme patria medzi azonálne pôdy, pričom dôležitým činiteľom ich výskytu je podzemná a povodňová voda. Vytvorili sa na holocénných aluviálnych sedimentoch riek a väčších potokov. Pôdotvorným procesom bolo v tomto prípade hlavne hromadenie humusu prerušované záplavami riek a sedimentáciou povodňového materiálu. V spodnej časti pôdneho profilu pôsobí obvykle glejový proces. Tieto pôdy majú veľmi nevyrovnané vlastnosti, čo je podmienené nielen chemickou a zrnitostnou rôznorodosťou sedimentovaného materiálu - pôdotvorných substrátov,

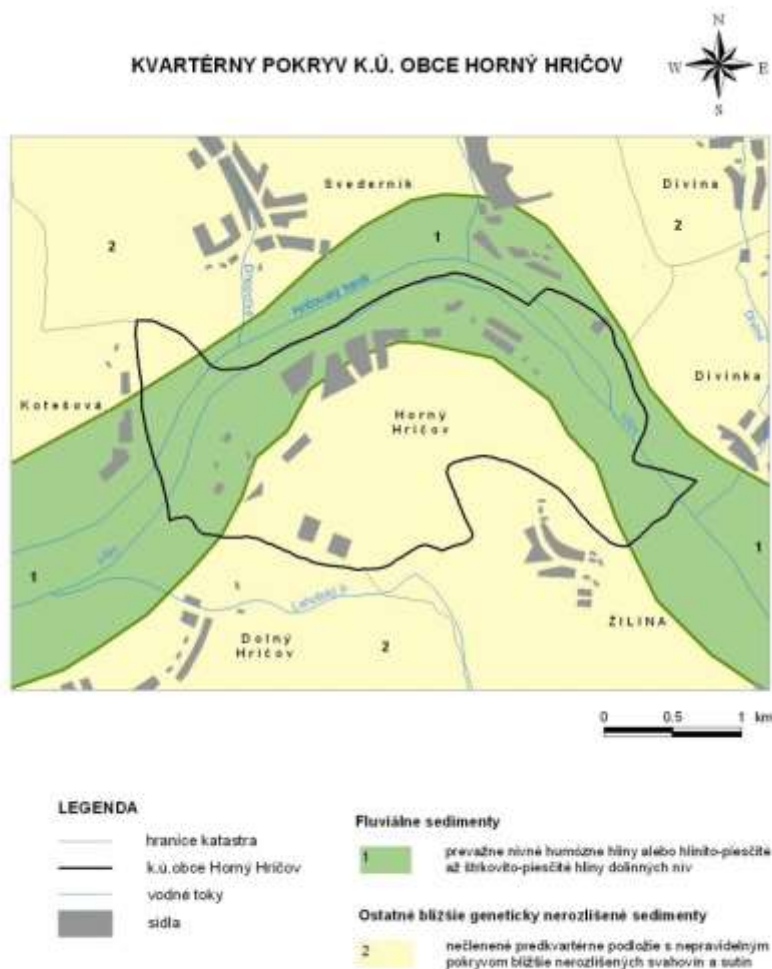
ale aj reliéfom podmieňujúcim hydrologický režim podzemných a povodňových vôd. Do režimu fluvizemí výrazne zasiahol aj človek - najmä reguláciou vodných tokov a budovaním hrádzi. Fluvizem modálna sa v dôsledku obrábania mení na subtyp fluvizem kultizemná s kultizemným ornícovým horizontom do hĺbky 35 cm. V prípade vyššej hladiny podzemnej vody a nástupom glejového horizontu v hĺbke 50 -100 cm vzniká subtyp fluvizem glejová. Úrodnosť fluvizemí sa veľmi mení v závislosti od podložia. Od určitého miesta majú inú textúru, chemizmus, hydrologické pomery, a tým i vhodnosť na pestovanie plodín. Môžu byť veľmi úrodné i neúrodné. Podľa toho sa mení aj ich využívanie. Úrodnejšie sú obrábané a pestujú sa na nich plodiny, menej úrodné sú využívané ako lúky a pasienky alebo na nich rastie lužný les.

Pseudogleje (azonálny typ pôd) predstavujú pôdy na povrchu s tzv. ochrickým (plytkým, svetlým humusovým) A-horizontom a pod ním leží mramorovaný B-horizont. V tomto menej priepustnom horizonte sa vytvára farebne pestrá matrica, so sieťovitou, jazykovitou alebo mozaikovitou farebnosťou, s kontrastným striedaním hrdzavej, okrovej a sivej farby. Pseudoglej modálny je pseudoglejom v typickom vývoji, ktorý je litologicky podmienený, v dôsledku prítomnosti vrstvy so zníženou priepustnosťou. Pre pseudoglej kultizemný je charakteristický ornícový horizont nepresahujúci hĺbku 0,35 m. Pseudogleje sú prevažne zalesnené (listnaté lesy). V poľnohospodárstve sa využívajú ako trvalé trávne porasty, menej ako orná pôda.

Kambizeme (zonálny typ pôd) sú charakteristické prítomnosťou kambického B-horizontu, ktorý sa nachádza pod ochrickým až melanickým A-horizontom. Kambický horizont predstavuje metamorfický podpovrchový horizont, ktorý vznikol procesom hnednutia (brunifikácie), t.j. oxidického zvetrávania, s fyzikálnou a chemickou premenou prvotných minerálov a tvorbou ílových minerálov. Tento proces dáva horizontu charakteristickú hnedú farbu. Pre územie obce charakteristický subtyp kambizem pseudoglejová má kambický mramorovaný B-horizont a aspoň v časti B-horizontu vykazuje náznaky oglejenia pôsobením povrchových vôd (sivá a hrdzavá farba po redukčných a oxidačných procesoch). Kambizeme sú stredne úrodné pôdy, vhodné len pre užší sortiment nenáročnejších poľnohospodárskych plodín (jačmeň, raž, zemiaky).

V skúmanom území evidujeme aj výskyt *antropických pôd* - pôdy s výskytom povrchového antropického horizontu, čiastočne alebo úplne pozmenené, prípadne vytvorené činnosťou človeka. Patria sem dva hlavné typy : kultizem - pôdny typ na prirodzených substrátoch, ale činnosťou človeka s úplne pozmenenými vlastnosťami (prevažne pôda záhrad a ovocných sádov) a antrozem - človekom vytvorená umelá pôda na nepôvodných substrátoch (navážky v sídlach a na rekultivovaných plochách, územia obytnej zástavby, komunikácii, technických areálov).

Obrázok č. 8 – pôdne typy na území obce

3.7 RASTLINY A ŽIVOČÍCHY

Rastliny

Z hľadiska fytogeografického členenia Európy spadá obec Horný Hričov do oblasti holarktis - podoblasti Eurosibírskej - provincie Stredoeurópskej. Podľa Futákovho fytogeografického členenia sa nachádza územie obce v oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), na kontakte dvoch obvodov:

- obvod predkarpatskej flóry (Praecarpaticum) - okres Strážovské a Súľovské vrchy
- obvod západobeskydskej flóry (Beschidicum occidentale) - okres Západobeskydské Karpaty, podokres Javorníky.

Charakter vegetácie však viac inklinuje k obvodu predkarpatskej flóry.

Na základe Plesníkovho fytogeograficko-vegetačného členenia sa začleňuje skúmané územie do zóny bukovej - oblasti flyšovej - okresu Bytčianska kotlina.

Potenciálna prirodzená vegetácia

Je vegetáciou, ktorá by sa za daných klimatických, pôdných a hydrologických pomerov vyvinula na určitom mieste (biotope), keby vplyv ľudskej činnosti ihneď prestal. Súčasná rekonštruovaná prirodzená vegetácia je predpokladanou vegetáciou, ktorá by pokrývala určité miesto bez vplyvu ľudskej činnosti počas historického obdobia. Poznanie prirodzenej potenciálnej vegetácie územia je dôležité najmä z hľadiska rekonštrukcie, obnovy a ďalšieho prirodzeného vývoja vegetácie (lesnej a nelesnej), s cieľom je priblíženie sa či úplného prinavrátenia do prirodzeného stavu, aby sa tak zabezpečila ekologická stabilita územia.

Prirodzenú potenciálnu vegetáciu územia obce Horný Hričov predstavujú porasty jaseňovo-brestovo-dubových lesov v povodí Váhu (tvrdé lužné lesy), na ktoré nadväzujú porasty bukových a jedľovo-bukových lesov a karpatských dubovo-hrabových lesov.

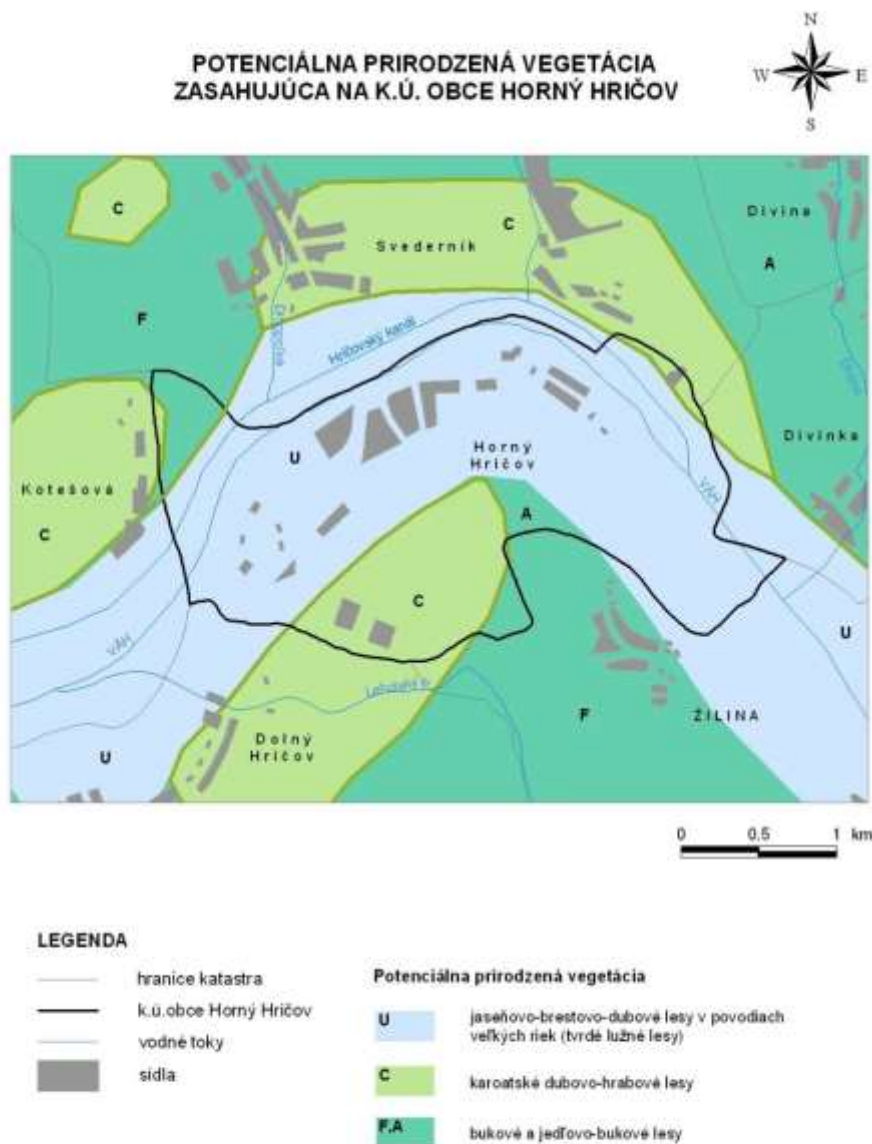
Jaseňovo-brestovo-dubové lesy v povodí Váhu predstavujú takzvané tvrdé lužné lesy. Viasu sa na vyššie a relatívne suchšie polohy nív (riečne terasy, agradačné valy a pod.), na miesta zriedkavejších a časovo kratších periodických záplav. Hlavné jadro tvrdých lužných lesov tvoria suchšie jaseňovo-brestové porasty, ktoré sú z väčšej časti rozšírené na plochách mimo dosahu pravidelných záplav. Horné poschodie tvoria najmä jaseň úzkolistý panónsky (*Fraxinus angustifolia* ssp. *pannonica*), brest hrabolitý (*Ulmus minor*), brest väz (*Ulmus laevis*), dub letný (*Quercus robur*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), javor poľný (*Acer campestre*). Z krovin sa vyskytujú svíb krvavý, vtačí zob obyčajný, bršlen európsky, kalina obyčajná a iné. Pre bylinné poschodie sú charakteristické čarovník parížsky, kostrava obrovská, lipkavec marenovitý, plamienok plotný a iné. V súčasnosti je stavba vegetácie lužných lesov pozmenená činnosťou človeka (úpravy a regulácia tokov, fragmentácia zvyškov porastov, zúženie línie brehových porastov len na bezprostredné okolie koryta toku a pod.).

Bukové a jedľovo-bukové lesy sú charakteristické viacvrstvom bohatým bylinným podrastom s vysokými nárokmi na pôdne živiny. Vyskytujú sa na rôznom geologickom podloží, na miernejších svahoch s menším sklonom. Bukové lesy sa vyznačujú vysokým zápojom stromov, kde chýba, alebo je len veľmi slabo vyvinutý krovinatý porast. V stromovom poschodí prevládajú buk a jedľa. Stálou prímiesou sú tu javor horský, javor mliečny, brest horský, jaseň štíhly, lipa malolistá, zriedkavo a vzácné aj smrek obyčajný.

Karpatské dubovo-hrabové lesy sú mezofilné zmiešané listnaté lesy a predstavujú najrozšírenejšiu lesnú klimaticko-zonálnu formáciu v kolinnom stupni. Druhovú diverzitu týchto lesov je pomerne vysoká. V stromovom poschodí prevládajú dub zimný, hrab obyčajný, javor poľný, lipa malolistá, lipa veľkolistá a čerešňa vtáčia. Krovinné poschodie tvoria najmä zemolez obyčajný, svíb krvavý, lieska obyčajná, vtačí zob obyčajný. Z bylín sú to najmä marinka voňavá, kopytník európsky, kostrava horská, hviezdica veľkokvetá, či veternica hájna.

Táto pôvodná prirodzená vegetácia však bola z rôznych dôvodov odstraňovaná napr. výstavbou budov, komunikácií atď. Pôvodné rastlinné spoločenstvá sa čiastočne zachovali len v brehových porastoch rieky Váh, kde v súčasnosti plnia významné krajinné-ekologické a stabilizačné funkcie v krajine. Ich zachovanie je nevyhnutné z hľadiska ekologickej stability územia.

Obrázok č. 9 – Vegetácia na katastrálnom území obce Horný Hričov

Reálna vegetácia

Reálna vegetácia je skutočná vegetácia, ktorá sa na základe súčasných klimatických podmienok a ovplyvnenia človekom na danom mieste vyskytuje. Súčasný vegetačný kryt skúmaného územia bol silne pozmenený činnosťou človeka. Časť lesov bola odstránená a pozmenená na obhospodávanú poľnohospodársku pôdu, pre ktorú je typická prítomnosť rastlinných spoločenstiev typu poľnohospodárskych monokultúr, v ktorých je bežný výskyt plevných rastlinných druhov. Lesy boli odstraňované aj kvôli výstavbe budov, komunikácií atď. Pri cestných komunikáciách a železnici sa nachádzajú ruderalne a plevné spoločenstvá líniového typu. Železničnú trať lemuje línia stromov a kríkov s prevahou vrb. V zastavanej časti obce sa vyskytuje nelesná stromová a krovitá vegetácia sídiel, ktorá je významným, sprírodňujúcim a

estetickým prvkom ľudských sídiel, kde uplatňuje svoje funkcie najmä ekologického, sociálneho a sčasti aj hospodárskeho charakteru. Pôsobí na zlepšovanie klímy, produkuje kyslík a iné biologicky účinné látky, absorbuje škodlivé cudzorodé látky z ovzdušia, znižuje hladinu hluku, prašných a plyných emisií atď.

Živočíchy

Na základe zoogeografického členenia Slovenska spadá záujmové územie pre terestrický biocyklus do provincie listnatých lesov - podkarpatského úseku, pre limnický biocyklus do pontokaspickej provincie - podunajského okresu - stredoslovenskej časti. Podľa regionalizácie, ktorú vypracoval Čepelák a je naviazaná na geomorfologické členenie Slovenska sa zaraďuje územie obce do provincie Karpaty - oblasti Západné Karpaty - obvodu vnútorného - okrsku západného. Zloženie fauny obce Horný Hričov a širšieho územia je výsledkom pôsobenia zložitého komplexu prírodných činiteľov a zásahov človeka. V širšom území obce sa uplatňujú druhy od nížinných až po horské.

Z hľadiska výskytu jednotlivých spoločenstiev je pre dotknuté územie obce charakteristická fauna riek a ich brehov a vodných nádrží, fauna polí a lúk, okrajov, ciest, skládok s výskytom drobných cicavcov, hmyzu, pôdných organizmov a vtákov, a tiež sa tu vyskytuje charakteristická fauna urbanizovaného územia a mozaiky prídomových záhrad a záhumienkov.

Živočíšne spoločenstvo riek je zastúpené viacerými druhmi rýb typickými pre stredný tok rieky Váh s kamenitým až štrkovitým dnom. Vyskytujú sa tu sumec veľký, štika severná, zubáč veľkousta, kapor rybníčný, lieň sliznatý, jeseter malý, pleskáč veľký, pstruh potočný, nosáľ sťahovavý, podustva severná, jalec hlavatý, mrena severná, boleň dravý atď. Nachádzajú sa tu aj zástupcovia hmyzu s vývojovým štádiom vo vodnom prostredí (efeméry, pošvatky, potočníky, vážky).

Živočíšne spoločenstvo brehov žije v prechodnom pásme medzi vodou a súšou, pričom využíva vodné prostredie na hľadanie potravy alebo skrýšu. Typickými zástupcami sú obojživelníky (najbežnejšie salamandra škvrnitá, mlok obyčajný, ropucha obyčajná, ropucha zelená, rosnička stromová, skokan hnedý), plazy (užovka obyčajná), vtáky (rybárík obyčajný, kačica divá, volavka popolavá, vodnár obyčajný).

Živočíšne spoločenstvo vodných nádrží, v tomto prípade sa jedná o umelú vodnú nádrž Hričov s bahňo - štrkovitým dnom a hĺbkou do 10 m. V umelých vodných nádržiach sú ryby často umelo vysádzané a chované. Tieto obvykle konzumné ryby tu majú dobré podmienky (dostatok potravy, málo prirodzených nepriateľov), a preto sa rýchlo rozmnožujú a rastú. Pre VN Hričov je charakteristický výskyt sumca veľkého, štiky severnej, zubáča veľkoustého, kapra rybníčného, amura bieleho, lieňa sliznatého, pleskáča veľkého, podustvy severnej, mreny severnej, nosáľa sťahovavého, boleňa dravého atď. Dlhé členité a často zarastené pobrežia vodných nádrží dovoľujú dobrý rozvoj pobrežnej fauny, predovšetkým vodných vtákov. Pre VN Hričov sú charakteristické kačica divá, potápka chochlatá, kormorán veľký, rybárík riečny a pod.

Živočíšne spoločenstvo polí a lúk - Tento biotop je charakteristický otvorenosťou priestoru, každoročným i lokálnym striedaním kultúr, zmenami v kultúrach súvisiacimi s ich vývojom, určitou druhovou stereotypnosťou a častými hlbokými zásahmi človeka do biocenóz. Typickými pre tieto biotopy sú zástupcovia hmyzu (mlynárik kapustný, žltáček ranostajový, babočka pavooká). Z vtákov tu žijú napr. jarabica poľná, škvrnák poľný, strakoš obyčajný a z cicavcov napr. krt obyčajný, piskor malý, zajac poľný, hraboš poľný, liška obyčajná.

Živočíšne spoločenstvo ľudských sídlisk je biotopom vyznačujúcim sa bezprostrednou blízkosťou človeka so všetkým, čo s ním súvisí, s jeho prácou, hospodárskym životom, s jeho zariadeniami, vyplývajúcimi z hospodárskych, spoločenských i kultúrnych potrieb. Toto

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

spoločenstvo predstavuje skupinu živočíchov, ktorá sa prispôsobila človeku, jeho zariadeniam a aktivitám. Sú to jednak živočíchy, ktoré u človeka a v jeho obydlíach hľadajú najmä potravu (myš domová, potkan obyčajný, vrabec domový a iné) a tiež živočíchy, ktoré vyhľadávajú ľudské obydlia ako hniezdiská (bocian biely, lastovička obyčajná, belorítka obyčajná).

Charakteristika biotopov

V skúmanom území a jeho širšom okolí sa uplatňujú tieto základné typy biotopov a na ne viazané zoocenózy :

- *Biotop lesov*
 - lužné lesy Váhu
- *Biotopy nelesnej drevinnej vegetácie*
 - nelesná stromová a kríková vegetácia, brehové porasty tokov, osamelé solitéry, sprievodná kríková vegetácia okolo plôch stojatých vôd, líniová vegetácia okolo krajinných prvkov a pod.
- *Biotopy tečúcich a stojatých vôd*
 - tečúce vody : Váh, Hričovský kanál, menšie toky
 - stojaté vody : vodná nádrž Hričov, iné menšie vodné plochy a periodické mláky
- *Biotop polí, lúk*
 - monokultúry
 - lúky, pasienky
 - neobhospodarované priestory nivy Váhu
- *Biotop ľudských sídiel a priemyselných areálov*
 - osídlenie obce Horný Hričov kombinované plochami sídelnej štruktúry, výroby, služieb a technickej infraštruktúry, s výskytom parkových plôch a plôch rôzneho typu sídelnej zelene, záhrad a sprievodných plevelných a ruderalných plôch, plôch priemyselných areálov a pod.

3.8 OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na území SR, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín. Územnou ochranou prírody sa v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny rozumie osobitná ochrana prírody a krajiny v legislatívne vymedzenom území v druhom až piatom stupni ochrany.

3.8.1. CHRÁNENÉ ÚZEMIA

Chránené územie je významná biologicko-geografická lokalita pod osobitnou ochranou štátu. V zmysle Zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v k. ú. obce Horný Hričov i jeho blízkom okolí platí I. stupeň územnej ochrany. V širšom území od obce sa v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny nachádzajú nasledovné veľkoplošné a maloplošné chránené územia :

Tabuľka č.1 - Veľkoplošné chránené územia

Názov	Stupeň ochrany	Okres	Výmera (ha)
CHKO Kysuce	II.	Bytča, Čadca, Dolný Kubín, Kysucké Nové Mesto, Žilina	65 462
CHKO Strážovské vrchy	II.	Bytča, Ilava, Považská Bystrica, Púchov, Žilina	30 979

Zdroj: ŠOP SR

Tabuľka č.2 - Maloplošné chránené územia

Názov	Plocha územia	Katastrálne územie	Príslušnosť k VCHÚ
NPR Súľovské skaly	543,23 OP - 281,77	Jabložné, Hrabové, Súľov-Hradná, Paština Závada	CHKO Strážovské vrchy
PV Hričovská skalná ihla	0,63	Hričovské Podhradie	-
PV Hričovské rífy	0,20	Hričovské Podhradie	-

Zdroj: ŠOP SR

CHKO Kysuce bola vyhlásená v roku 1984 a má rozlohu 65 462 ha. Je situovaná na severozápade Slovenska, pričom ju tvoria dve samostatné, od seba navzájom oddelené časti - západná javornická a východná beskydská. Viac ako polovicu územia CHKO Kysuce pokrývajú lesy. Napriek geologickej monotónnosti flyšového pásma (málo odolné flyšové usadeniny - rytmicky sa striedajúce polohy pieskovcov, ílovcov a ílových bridlíc) má krajina vplyvom valašskej kolonizácie a kopaničiarskeho osídlenia mozaikovitý, parkový ráz so striedaním lesov, lúk, polí a osád so zachovalou ľudovou architektúrou. Zvláštnosťou oblasti je výskyt povrchového výronu ropy v Korní a pieskovcových gúľ, známych najmä z územia Prírodnej rezervácie Klokočovské skálie. Pôvodné. Územie má bohatú sieť tokov, množstvo prameňov, prechodných rašelinísk a slatinných lúk s viacerými chránenými a ohrozenými druhmi rastlín.

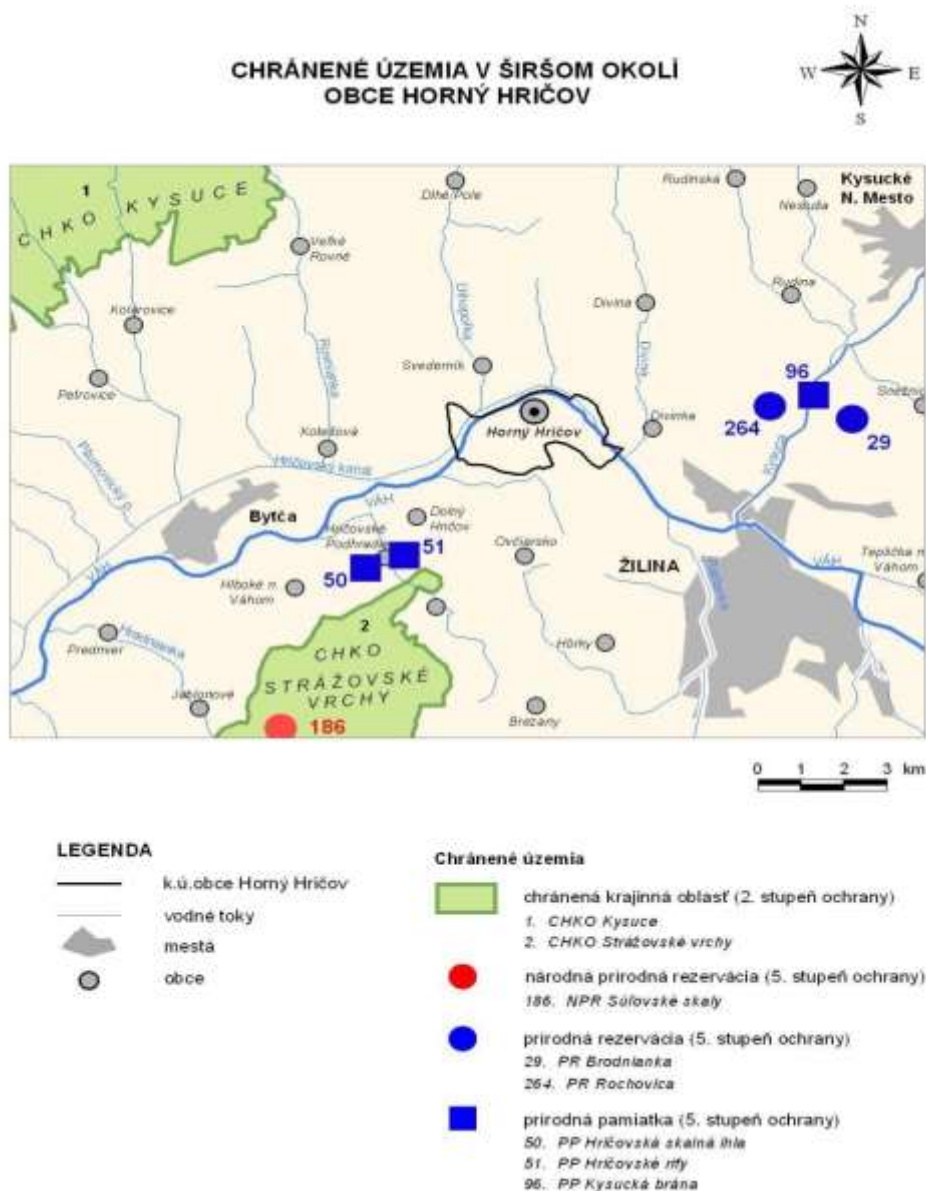
CHKO Strážovské vrchy bola vyhlásená v roku 1989 a má rozlohu 30 979 ha. Chránená krajinná oblasť sa viaže na dva orografické celky, Strážovské vrchy a Súľovské vrchy. Geologická rozmanitosť územia bola predpokladom pre vytvorenie jeho bohatej tvarovej členitosti - nad krajinu sa dvíhajú mohutné vápencové bralá a rôzne bizardné skalné útvary - veže, bašty, skalné ihly, potoky lemujú skalné tiesňavy. Vodné toky rozbrázdili pohorie množstvom dolín - najdlhšími z nich sú Domanižská dolina, Pružinská dolina, Mojtínska dolina, Podhradská dolina, dolina Tepličky. Najkrajšou dolinou Strážovských vrchov z množstvom jedinečných prírodných scenérií je Manínska dolina s Manínskou, Kostoleckou tiesňavou a bradlom Bosmany. Do rámca chránenej krajinnnej oblasti harmonicky zapadá aj obec Čičmany so svojráznymi drevenými stavbami s bohatou ornamentálnou výzdobou, ale i miestne výšivky a krajky.

NPR Súľovské skaly sú tvorené rôznymi vymodelovanými vežami, stenami, oknami, ihlami, ktoré utvárajú skalné mesto. Na Slovensku je to celkom výnimočný fenomén. Hlavnou horninou v území je súľovský zlepenec, ktorý bol vyformovaný do súčasných zaujímavých tvarov

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

pôsobením rôznych erózných činiteľov. Súľovské skaly sú jednou z najstarších rezervácií na Slovensku.

Obrázok č. 10 – Chránené územia v okolí obce Horný Hričov

3.8.2. NATURA 2000

NATURA 2000 je názov sústavy chránených území členských štátov EÚ, ktorej cieľom je zachovať prírodné dedičstvo významné pre EÚ ako celok a nie len pre príslušný členský štát. Táto sústava chránených území má zabezpečovať ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov EÚ a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii. Sústavu NATURA 2000 tvoria 2 typy území:

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

- osobitne chránené územia vyhlasované na základe smernice o vtákoch v národnej legislatíve : chránené vtáčie územia
- osobitné územia ochrany vyhlasované na základe smernice o biotopoch v národnej legislatíve : pred vyhlásením - územia európskeho významu, po vyhlásení je územie zaradené do príslušnej národnej kategórie chránených území

Na území obce Horný Hričov, rovnako ako v jej bezprostrednom okolí sa nenachádza žiadne územie európskeho významu a 1 chránené vtáčie územie Strážovské vrchy (SKCHVU028).

3.9 KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Kvalita životného prostredia je daná spôsobom využitia územia, ktoré má antropogénny charakter. Na znečisťovanie životného prostredia regiónu sa podieľa priemyselná činnosť, poľnohospodárstvo, doprava, ukladanie odpadov a osídlenie.

Ovzdušie

Ovzdušie je v súčasnosti najohrozenejšou zložkou prírodného prostredia a jeho znečistenie rýchlo vzrastá. Znečistené ovzdušie nepriaznivo pôsobí (priamo aj nepriamo) na zdravie a život človeka, na rastliny, živočíchy, prírodné zdroje atď. Z hľadiska potenciálneho znečistenia ovzdušia sú veterné podmienky (veľký podiel bezveterných dní a dní s nízkymi rýchlosťami vetra a značný podiel inverzných situácií) v Bytčianskej kotline veľmi nepriaznivé a aj relatívne menšie zdroje exhalátov vedú k vysokej úrovni znečistenia v prízemnej vrstve. Znečistenie ovzdušia je spôsobené jednak klasickými škodlivinami v dôsledku priemyselnej výroby a z automobilovej dopravy.

Znečistenie ovzdušia v dôsledku priemyselnej výroby - Kvalita ovzdušia v oblasti skúmaného územia obce je ovplyvňovaná existujúcimi malými, strednými a veľkými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa priamo v mestskej aglomerácii Žilina, tiež z priemyselných prevádzok v okolí obce a zdrojmi nachádzajúcimi sa priamo na území obce Horný Hričov. Počet veľkých a stredných zdrojov sledovaných emisií PM 10 a PM 2.5 v meste Žilina a okolí má v posledných rokoch klesajúcu tendenciu. Isté ohrozenie kvality ovzdušia predstavuje zámer výstavby spaľovne biologického odpadu v katastri obce, ktorý je dlhodobo neakceptovaný obyvateľmi aj predstaviteľmi obce. Napriek všeobecnému nesúhlasu zo strany obce sa však naďalej objavujú tendencie na jej stavbu a preto predstavitelia obce vykonávajú všetky potrebné opatrenia proti akýmkoľvek snahám o jej výstavbu.

Znečistenie ovzdušia z automobilovej dopravy - V posledných rokoch prudko vzrástli exhaláty z automobilovej dopravy, ktorá sa stáva hlavným zdrojom znečistenia ovzdušia. Spaľovaním pohonných zmesí uniká do ovzdušia množstvo toxických látok ako sú oxid uhoľnatý, oxidy dusíka, celá skupina uhľovodíkov, zlúčeniny olova, aldehydy atď. V obci Horný Hričov je táto problematika vnímaná aj medzi obyvateľmi, keď nadpolovičná väčšina opýtaných považuje znečistenie ovzdušia z automobilovej dopravy a hluk s ňou spájaný za najzávažnejší druh znečistenia životného prostredia v obci (11 z 19). Tento fakt je spôsobený priemyselným charakterom obce ako aj jej blízkosťou od hlavných cestných ťahov. Na území obce sa nachádza a vykonáva činnosť niekoľko firiem, ktoré ovplyvňujú kvalitu ovzdušia predovšetkým prostredníctvom intenzívnej cestnej nákladnej dopravy, aj napriek snahe predstaviteľov obce o jej

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

minimalizáciu reguláciou a odklonom mimo hlavnej miestnej komunikácie v obci. Ďalším faktorom je blízkosť diaľnice D3 a cesty 1. Triedy, ktorá prechádza južným okrajom obce.

Povrchové a podzemné vody

Kvalita povrchových vôd sa v súčasnej dobe hodnotí na základe piatich ukazovateľov podľa nariadenia vlády SR č. 269/2010 Z. z. Pozorovaných je 5 ukazovateľov: A – Všeobecné fyzikálno-chemické ukazovatele, B – Nesyntetické látky, C – Syntetické látky, D – Rádioaktivita a E – Hydrobiologické a mikrobiologické ukazovatele. Ukazovatele A, B, D a E sú pozorované v odbernom mieste pod VN Hričov. Podľa meraní SHMU z roku 2014 dosiahla kvalita povrchovej vody vo všetkých ukazovateľoch hodnotu „A“, čo znamená, že ročný priemer nájdených látok vo vzorke vyhovuje požiadavkám na kvalitu vody podľa vyššie uvedeného nariadenia. Ukazovateľ C – syntetické látky síce nie je pozorovaný vo VN Hričov, no na najbližšom odbernom mieste v toku Váh – Bytča splňal tento ukazovateľ potrebnú normu.

Kvalitu podzemných vôd hodnotí SHMU tromi stupňami znečistenie. Stupeň A predstavuje priaznivý stav, stupeň B napätý a stupeň C pasívny. Kvalita podzemnej vody je skúmaná na základe vodných rájónov, pričom územie obce Horný Hričov patrí do hydrogeologického regiónu Q – 039 Kvartér Bytčianskej kotliny a za smerodajné výsledky považujeme údaje z meraní v Hrabovom a Bytči. V obidvoch menovaných dosiahla kvalita podzemnej vody v rokoch 2012 a 2013 prípustné hodnoty vo všetkých ukazovateľoch.

Tabuľka č. 3 - Vodohospodárska bilancia kvality podzemnej vody SR v roku 2013, SHMU 2014

Q – 039 Kvartér Bytčianskej kotliny

plocha: 50.1 km²

č. objektu	lokalita	rok	NH ₄	NO ₃	NO ₂	CHSK _{Mn}	vodivosť	RL 105	bil. stav	ukazovateľ
217990	Hrabové	2012	10 A	24.39 A	20 A	1.54 A	2.03 A	1.70 A	A	
		2013	11.11 A	20.57 A	100 A	2.55 A	1.5 A	1.76 A	A	
345730	Bytča	2012	10 A	4.21 A	100 A	3.26 A	2.50 A	3.09 A	A	
		2013	11.11 A	24.15 A	100 A	12 A	2.81 A	3.28 A	A	

Zdroj: SHMU 2014

Pôda

Zmeny vlastností pôd v negatívnom i v pozitívnom zmysle, ako aj znečisťovanie pôd zapríčinené rôznymi aktivitami človeka, prebiehajú už veľmi dlho, ale najintenzívnejšie od začiatku rozvoja priemyslu, intenzívneho spaľovania fosílnych palív a od začiatku moderného poľnohospodárstva používajúceho agrochemikálie a mechanizáciu obrábania pôd. V skúmanom území sa vyskytujú pôdy zaradené do kategórie nekontaminované pôdy - relatívne čisté pôdy, resp. mierne kontaminované pôdy.

3.10 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Obec Horný Hričov má spracovaný Program odpadového hospodárstva, v zmysle ktorého postupuje s nakladaním s odpadom vznikajúcim na území obce. V súčasnosti zabezpečuje odvoz komunálneho aj separovaného odpadu v obci firma T+T. Odvoz

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

komunálneho odpadu vykonáva 1 krát za 2 týždne, frekvencia odvozu separovaného zberu je nižšia. Odvoz plastových fliaš sa realizuje 1x mesačne a ostatné separovateľné druhy odpadu sú vyvážené podľa potreby, pričom ich zber je riešený prostredníctvom kontajnerov umiestnených v obci. Zber biologicky rozložiteľného odpadu a stavebného odpadu je v súčasnosti riešený prostredníctvom 4 veľkokapacitných kontajnerov umiestnených v dostupnej časti obce. Obec Horný Hričov má v súčasnosti rozpracovaný zámer riešenia nakladania s biologicky rozložiteľným odpadom v spolupráci s ostatnými obcami Mikroregiónu Hričov. Zber nebezpečného odpadu sa realizuje v obci 2 x ročne.

Na základe údajov poskytnutých obcou (nasledujúca tabuľka) je zrejmé, že množstvo komunálneho odpadu vyprodukovaného obyvateľstvom obce Horný Hričov v období posledných piatich rokov má relatívne klesajúci charakter. Pravdepodobne je táto skutočnosť spôsobená zvýšením podielu separovaného odpadu.

Tabuľka č.4 - Množstvo vyprodukovaného odpadu v obci (t)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Množstvo vyprodukovaného komunálneho odpadu v tonách	333	302	355	219	273	237
Množstvo vyprodukovaného separovaného odpadu v tonách	15	16	19	15	22	23

Zdroj : OcÚ Horný Hričov

4 INFRAŠTRUKTÚRA OBCE

Infraštruktúra je podmieňujúcim faktorom ekonomického a sociálneho rozvoja regiónov a obcí. Člení sa na dopravnú infraštruktúru (cestná, železničná sieť atď.), technickú infraštruktúru (energetické siete, vodovody, telekomunikačné siete, odpadové hosp.) a sociálnu infraštruktúru (byty, zariadenia obchodu a stravovania, školské zariadenia, zdravotnícke zariadenia, kultúrne zariadenia atď.).

4.1 DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Obrázok č. 12 – Dopravná sieť v širšom okolí obce

Cestné komunikácie patria ku kľúčovým faktorom, ktoré významným spôsobom vplývajú na rozvoj hospodárstva regiónov a obcí. Sleduje sa najmä kvalita cestných komunikácií a ich napojenie na celoštátnu a medzinárodnú dopravnú sieť.

Obec Horný Hričov je napojená na hlavnú komunikačnú sieť cestných trás Slovenska prostredníctvom cesty III. triedy, ktorá sa napája na cestu I. triedy, predstavujúcu súčasť cestného ťahu medzinárodného významu E50 a E75. Posledný úsek cesty III. triedy predstavuje nadjazd nad železničnou traťou. V súčasnosti, z dôvodu rekonštrukcie železničnej trate, prebieha výstavba nového nadjazdu, ktorý sa bude nachádzať v tesnej blízkosti, východne od súčasného.

Európsky ťah E50 spája západnú oblasť Francúzska s Ukrajinou a vedie cez Francúzsko, Nemecko, Českú republiku a Slovensko. Cez územie Slovenska prechádza tento cestný ťah v smere západ - východ (štátna hranica ČR/SR - Drietoma - Trenčín - Žilina - Prešov - Košice - Michalovce - Vyšné Nemecké - štátna hranica SR/UA). Jeho súčasťou je na území SR aj časť diaľnice D1.

Európsky ťah E75 tvorí na území Slovenska severojužnú os a prechádza v smere : štátna hranica SR/ČR - Svrčinovec - Čadca - Žilina - Trenčín - Trnava - Bratislava - Rusovce - štátna hranica SR/MR. Okrem úseku Svrčinovec - hranica SR/ČR je táto trasa súčasťou multimodálneho koridoru č.VI (Gdansk - Varšava - Katovice - hranica PL/SK - Žilina).

V súčasnosti významnú komunikačnú os predstavuje novovybudovaná *diaľnica D3* (I. úsek Hričovské Podhradie - Žilina (Strážov), ktorý je súčasťou prioritného diaľničného ťahu D1 - D3 v trase Bratislava - Trenčín - Žilina - Skalité s napojením na Poľsko a s odbočením na Českú republiku. Úsek D3 Hričovské Podhradie - Žilina (Strážov) začína vo Vážskej kotline v mieste mimoúrovňovej križovatky diaľnic D1 a D3 "Dolný Hričov" a jej trasa prechádza nivou Váhu pozdĺž železničnej trate a pokračuje pozdĺž vodnej nádrže Hričov, úpäťm vrchov Háj a Dúbrava

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

v Žilinskej Lehote. Koniec I. úseku diaľnice D3 je v mimoúrovňovej križovatke "Žilina (Strážov)".

Severne od obce Horný Hričov prechádza z regionálneho hľadiska významná *cesta II. triedy* č. 507 v smere Púchov - Bytča - Žilina.

Miestne komunikácie v katastri obce, predovšetkým hlavná cesta v obci, sa vyznačujú vysokou mierou poškodenia a devastácie povrchu vozovky vďaka preťaženiu nákladnou automobilovou dopravou. Dôvodom je prítomnosť veľkého množstva priemyselných firiem, ktorých činnosť je naviazaná na prepravu tovaru prostredníctvom nákladných automobilov. Vedenie obce sa snaží vytvoriť pravidlá na reguláciu množstva podnikov, ktoré by mohli situáciu zaťaženia dopravnej infraštruktúry redukovať a tým vytvoriť aj lepšie podmienky pre zlepšenie kvality životného prostredia obce.

Tabuľka č.5 - Počet km ciest a chodníkov v obci k 31.12.2014

k 31.12.2014	
Počet km miestnych komunikácií	17
Počet km chodníkov pre chodcov	1
Počet km chodníkov pre cyklistov	0
Počet km cyklotrás	0
Počet km turistických chodníkov	0

Zdroj : OcÚ Horný Hričov, k 31.12.2014

Železničná doprava

Územím obce prechádza dvojkoľajná elektrifikovaná železničná trať medzinárodného významu č. 120 v smere Bratislava - Žilina - Košice, ktorá je vetvou multimodálneho koridoru V. (Bratislava - Žilina - Košice - Čierna nad Tisou - štátna hranica SR/UA - Lvov). Táto železničná trať patrí medzi magistralne železničné ťahy a spája významné sídla od hlavného mesta Bratislavy cez Trnavu, Piešťany, Trenčín, Považskú Bystricu, Žilinu, Poprad, Spišskú Novú Ves až po Košice. V osobnej doprave je využívaná vlakmi najvyššej kategórie EC (Eurocity) a IC (Intercity). V nákladnej doprave je zaradená do trás AGTC (dohoda o preprave v kombinovanej doprave) s označením E63. Trať je na našom území elektrifikovaná, vzhľadom na geografickú členitosť územia pozostáva z rýchlostne nesúrodých úsekov, s maximálnou rýchlosťou do 120 km/h, s mnohými obmedzeniami až po 40 km/h. V súčasnosti prebieha v rámci rozvoja železničnej dopravy modernizácia tejto trate, ktorá sa začala realizovať v úseku Bratislava - Žilina, pričom sa zvyšuje traťová rýchlosť na max. 160 km/h.

Mesto Žilina susediace s obcou Horný Hričov predstavuje významný medzinárodný železničný uzol. Stretávajú sa tu trate č. 120 (Žilina - Bratislava), č. 180 (Žilina - Košice) a č. 127 (Žilina - Čadca - Mosty u Jablunkova), po ktorých prechádzajú rýchliky, vlaky IC a EC priamo spájajúce Žilinu s Bratislavou, Košicami, Prahou, Chebom, Varšavou a Budapešťou.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

Priamo v obci Horný Hričov sa nachádza malá železničná stanica. Medzi obcou Horný Hričov a Žilina zabezpečujú prepravu obyvateľov na 7 km dlhej trati výlučne osobné vlaky (Os).

Vodná doprava

Rieka Váh predstavuje podľa dohody AGN vodnú cestu E81 medzinárodného významu triedy Va, resp. Vb. Predpokladá sa, že Vážska vodná cesta bude v celej svojej dĺžke od ústia pri Komárne až po Žilinu kanalizovaná a bude využívať všetky už vybudované hydrotechnické stavby – jednotlivé vážske stupne a na nich umiestnené plavebné komory (tzv. vážská kaskáda). Súčasťou kaskády je aj vodná nádrž Hričov nachádzajúca sa pri obci Horný Hričov. V súčasnosti je Vážska vodná cesta bez využitia pre vodnú dopravu. Má však veľký potenciál najmä pre rozvoj turistickej vodnej dopravy - napr. plavby vyhlídkovou loďou v letnej sezóne.

Letecká doprava

Medzinárodné letiská Bratislava, Košice, Poprad, Sliač a Piešťany sú riadené v rámci Slovenskej správy letísk. Do siete medzinárodných letísk patrí i Letisko Žilina, a.s., ktoré sa nachádza v katastri susednej obce Dolný Hričov a má štatút medzinárodného letiska s nepravidelnou dopravou. Strategické verejné letiská sa na Slovensku nachádzajú v Bratislave (200 km vzdialené od Horného Hričova) a Košiciach. Rozmiestnenie strategických letísk je determinované potenciálom leteckej prepravy Slovenska. Ostatné medzinárodné letiská, vrátane žilinského, majú funkciu prípojných regionálnych letísk.

V súčasnosti letisko Žilina neposkytuje pravidelné letecké spojenia s európskymi destináciami. Momentálne je využívané iba na charterové, obchodné lety a praktický letecký výcvik.

Hromadná doprava

Hromadná doprava sa zabezpečuje predovšetkým cestnou dopravou autobusmi, ktorých prevádzku zabezpečuje Slovenská autobusová doprava, š.p. Žilina. Obyvatelia obce Horný Hričov môžu využívať prímestskú hromadnú dopravu, ktorá zabezpečuje ich dobré spojenie so Žilinou a Bytčou dostatočným počtom autobusových spojov za deň. Obcou prechádzajú dve autobusové linky : linka 501463 Bytča - Horný Hričov - Žilina a linka 511460 Žilina - Bytča - Považská Bystrica.

V obci sa nachádzajú viacero zastávok SAD. Linka 511460 stojí v obci Horný Hričov na zastávke „Slovnaft“ a linka 501463 na zastávkach „ČOV“, „hostinec“, „požiarna zbrojnica“ a „dielne Váhostavu“.

Cyklistická doprava

Na území obce neboli zatiaľ vybudované žiadne cyklotrasy ani chodníky pre cyklistov. Cyklistická doprava tu využíva iba jestvujúce komunikácie. V súčasnej dobe je zanedbateľná.

4.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Pod súhrnným označením technická infraštruktúra sa rozumie základné vybavenie územia zariadeniami a rozvodmi zabezpečujúcimi distribúciu elektrickej energie, tepla, plynu, vody, rovnako tak dopravné a komunikačné siete a kanalizáciu.

4.2.1 ROZVOD VODY

Obyvatelia obce Horný Hričov sú zásobovaní pitnou vodou cez verejný vodovod. V roku 2014 bolo na vodovod napojených 768 obyvateľov, čo predstavuje takmer 97 % obyvateľov obce. Dĺžka vodovodnej siete dosahuje 9,4 km. Vodovod privedený k obci je napojený na vodovodný rád z vodárenskej nádrže Nová Bystrica (napojenie z trasy Považský Chlmec - Marček pri priehrade). Prívod pitnej vody do obce je zabezpečený vodovodom DN 200 (na odbočke je redukovaný tlak z vodovodného rádu) cez priehradu a vodovodom DN 125 od priehrady do obce.

Výstavba vodárenskej nádrže Nová Bystrica bola začatá v roku 1983 ako najvýhodnejšie riešenie zásobovania pitnou vodou miest Čadca, Kysucké Nové Mesto, Žilina a niekoľkých ďalších obcí v trase prívodného potrubia. Dnes je vodárenská nádrž Nová Bystrica dominantným zdrojom pitnej vody pre Severoslovenskú vodárenskú sústavu, a to nielen svojou kapacitou (700 l/s), ale najmä možnosťou akumulácie vody, ktorá sa využíva najmä počas nízkej výdatnosti ostatných (podzemných) zdrojov pitnej vody.

4.2.2 KANALIZÁCIA

Obec Horný Hričov má odvádzanie odpadových vôd riešené pripojením na kanalizačnú sieť s centrálnym kanalizačným zberačom ústiace do centrálnej ČOV pre mesto Žilina. ČOV sa nachádza v katastri obce Horný Hričov. Obec Horný Hričov je odkanalizovaná z 99 % a dĺžka kanalizačného potrubia tu predstavuje 15 km. V obci je vybudovaná jednotná verejná kanalizácia. Je tvorená hlavnou vetvou vedenou hlavnou ulicou z bývalej ČOV o DN 600, (vedľajšie vetvy sú DN 300, DN 400), ktorá odvádzá splaškové odpadové vody a dažďové vody z obce, priemyslu a poľnohospodárskeho družstva do objektu kalového hospodárstva starej ČOV, odkiaľ sa prečerpáva do kanalizačného zberača Žilina - Horný Hričov a následne odvádzajú odpadové vody gravitačne do ČOV - Horný Hričov.

4.2.3 ELEKTRIFIKÁCIA A OSVETLENIE

Na území Žilinského kraja majú prioritné postavenie v produkcii elektrickej energie teplárne s kombinovanou výrobou elektriny a tepla. Na výrobe elektrickej energie sa tu podieľajú aj viaceré vodné elektrárne. Napriek existencii týchto elektrárenských zdrojov, ich produkcia nepokrýva celkovú spotrebu elektrickej energie v rámci kraja, preto je z hľadiska zabezpečenia spotreby elektrickej energie potrebná spolupráca so zdrojmi mimo jeho územia v rámci energetickej siete.

Najbližšia tepelná elektráreň sa nachádza v Žiline - Žilinská teplárenská a.s. Princíp výroby elektrickej energie je tu nasledovný - tlakový a tepelný spád pary je premenený lopatkami turbín a generátormi na elektrickú energiu. Z vyrobenej energie sa jej časť spotrebúje pre vlastnú spotrebu a ostatná vyrobená energia sa dodáva do siete SSE, a.s.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

Najbližšími vodnými elektrárnami sú VE Hričov a VE Žilina. VE Hričov patrí do kategórie priehradovej - akumuláčnej elektrárne a bola vybudovaná v roku 1962 na rieke Váh. Elektráreň má inštalovaný výkon 31,5 MW a pracujú v nej tri turbo agregáty. VE Žilina bola uvedená do prevádzky v rokoch 1997 - 1998 ako špičková vodná elektráreň. Má dva hydroagregáty s celkovým výkonom 72 MW (2x36 MW). Táto vodná elektráreň nepatrí do vlastníctva SE a.s.

Katastrom obce Horný Hričov prechádza vedenie vysokého napätia. Elektrické rozvody aj rozvody verejného osvetlenia sú tu riešené vzdušnými rozvodmi. V obci sú k dispozícii dve transformačné stanice slúžiace na premenu vysokého napätia elektrickej energie na napätie 220 V. V k.ú. obce Horný Hričov sa nachádzajú tieto zariadenia na výrobu a rozvod elektrickej energie :

- vodná elektráreň Hričov,
- transformovňa TR 110/22 kV Hričov,
- elektrické VVN a VN vedenia.

Územie obce Horný Hričov je zásobované el. energiou z transformovne TR 110/22 kV Hričov po 22 kV vedeniach :

- linka č. 288 Žilina - Hričov - Mikšová; z vedenia sú pripojené trafostanice slúžiace pre bytovo-komunálny odber a zásobujúce el. energiou priemyselnú oblasť pod priehradou
- linka č. 310 prevedená ako dvojité VN vedenie TR Hričov - 22 kV rozvodňa SČOV; z vedenia sú zásobované priemyselné prevádzky Slovnaft a SČOV

Obec disponuje verejným osvetlením určeným na osvetľovanie verejných priestranstiev - cestných komunikácií, ulíc a peších komunikácií. Počet lúčov verejného osvetlenia v obci je v súčasnosti 90.

4.2.4 PLYNOFIKÁCIA A ROZVOD TEPLA

Plynofikácia

Obec Horný Hričov je v súčasnosti celoplošne plynofikovaná (99 %). Miestna rozvodná sieť plynu na báze STL a tlaku do 0,3 MPa je zhotovená z potrubného materiálu LPE (umelá hmota - lineárny polyetylen). Od prípojky plynu LPN DN 225 (pripája odberové plynové zariadenie na uličný plynovod) je hlavný rozvod smerom k areálu Váhostavu prevedený plynovým potrubím DN 160, pre obec je to DN 90. V súčasnosti je v obci plynofikovaných cca 74 % z celkového počtu domácností. Z občianskej vybavenosti bola plynofikovaná len budova ZŠ 1 - 4 ročník pre potrebu zásobovania teplom.

Zásobovacím zdrojom zemného plynu pre obec Horný Hričov je VTL Považský plynovod DN 300 PN 25, následná VTL prípojka a regulačná stanica plynu (RS 2 500 m³/h) vybudovaná v intraviláne obce Dolný Hričov. Regulačná stanica je dvojstupňová s jedným výstupom NTL pre obec Dolný Hričov a s výstupom STL do 0,3 MPa pre obec Horný Hričov.

Rozvod tepla

Spôsoby zásobovania teplom na území Žilinského okresu sú rôznorodé. Zásobovanie teplom sa realizuje buď energetickými výrobnými systémami (rozvod elektriny, rozvod plynu, centrálné zásobovanie teplom) alebo dovozom palív (uhlie, koks, drevo, propán-bután), čo má vplyv na životné prostredie a podieľa sa na znečistení ovzdušia. V hromadnej bytovej zástavbe (najmä mestá) prevláda zásobovanie teplom z mimodomových zdrojov, zatiaľ

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

čo v nízkopodlažnej obytnej zástavbe (najmä vidiecke obce) prevláda decentralizované až individuálne zásobovanie teplom.

Aj v prípade obce Horný Hričov sa v súčasnosti realizuje zásobovanie teplom decentralizovaným spôsobom - na báze plynu a tuhých palív (uhlie, drevo, koks). Z celkovej spotreby tepla bytového fondu 30 680 GJ sa 52 % uskutočňuje prostredníctvom zemného plynu. Ostatná spotreba sa uskutočňuje spaľovaním tuhých palív a menšieho podielu elektrickej energie. Výrobné podniky sú zásobované teplom z vlastných zdrojov tepla - využívajú tuhé palivo a zemný plyn. Nie sú vhodné pre centralizované zásobovanie riešeného územia.

Z netradičných zdrojov energie je v súčasnosti v obci realizovaná výroba bioplynu, ktorú zabezpečuje ČOV Horný Hričov (3x160 kW). S ohľadom na výkon a množstvo vyrobenej energie, má táto energia len nepatrný význam.

4.2.5 POŠTA A TELEKOMUNIKÁCIE

Pošta

Poštové služby pre obyvateľov obce poskytuje poštová prevádzka Horný Hričov, č.d 59 (PSČ obce je 013 42). Je to podávacia a dodávacia pošta, ktorá vyberá (príjma) zásielky, a tiež doručuje listové zásielky adresátom. Uvažuje sa o premiestnení pošty bližšie k centru obce kvôli jej lepšej dostupnosti pre obyvateľov.

Telekomunikácie

Z hľadiska telekomunikačného členenia sa nachádza obec Horný Hričov v UTO Žilina s príslušnosťou do Oblastného technického strediska Žilina. Obec má zriadenú digitálnu ústredňu RSU v telekomunikačnom objekte situovanom v areáli Váhostavu. Počet zariadených pevných telefónnych staníc v obci je 280 HTS, z toho bytových 170 HTS.

Obec má pokrytie signálom všetkých troch existujúcich sietí mobilných operátorov.

Na území obce sa nenachádza televízny ani rozhlasový vykrývač. Anténny stožiar slúžiaci na príjem TV signálov je umiestnený na objekte OcÚ, vrátane vysielacieho zariadenia. Obec však má vlastný internet a vlastnú káblovú televíziu. V súčasnosti sa nám tiež podarilo získať licenciu na vlastnú televíziu. Prostredníctvom nej budeme občanov informovať o dianí v obci, predstavovať im krásy a zaujímavosti obce a okolia. Služby internetu obec poskytuje nielen svojim obyvateľom, ale aj susedným obciam, spoločnostiam sídlacim v obci alebo jej blízkosti.

Obec má kompletne vybudované inžinierska siete, má vlastnú káblovú televíziu a vlastný rádiový internet

4.3 SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

Sociálna infraštruktúra je súčasťou občianskej vybavenosti. Značný počet subjektov sociálnej infraštruktúry patrí pod verejný sektor, ktorého koncepčný rozvoj zaisťujú orgány verejnej správy. V nasledujúcej analýze sú hodnotené základné zložky sociálnej infraštruktúry v obci:

- školstvo
- zdravotníctvo a sociálna pomoc

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

- kultúra a šport.

Obec obce Horný Hričov má aktívne väzby na blízke mestá Žilinu a Bytču, v ktorých je sústredená značná časť občianskej vybavenosti.

4.3.1 BYTOVÁ ŠTRUKTÚRA

V obci Horný Hričov prevažuje charakter zástavby typu rodinných domov (95 %). Obec sa vyvíjala ako typická ulicová zástavba okolo miestnej komunikácie. Nachádza sa tu aj niekoľko bytových domov (5%), ktoré v sebe sústreďujú celkovo 72 bytov. Aj keď bytové domy tvoria len 5 % bytového fondu žije v nich cca 25 % obyvateľov obce.

Celkový počet domov v domovom fonde v obci je v súčasnosti 245, z tohto 237 trvale obývaných a 8 neobývaných. Prevažná väčšina budov v obci patrí medzi jedno až dvojpodlažné budovy. Väčšina domového fondu bola vystavaná pred rokom 1970 a jedna štvrtina rodinných domov pred rokom 1945, takže sa jedná o pomerne starý domový fond. Väčšina trvale obývaných domov a bytov v obci je vo vlastníctve fyzických osôb.

Pri SODB v roku 2001 bolo v obci evidovaných v bytovom fonde celkovo 206 domov, z toho 196 rodinných a 10 bytových. Počet domov v domovom fonde teda v období od posledného sčítania po súčasnosť vzrástol o 39 domov.

Tabuľka č.6 - Domový fond v obci v rokoch 1991, 2001, 2007 a 2014

rok	domový fond spolu		trvale obývané domy		neobývané domy	
		v %		v %		v %
1991	204	100	178	87,2	26	12,8
2001	206	100	180	87,4	26	12,6
2007	236	100	231	97,9	5	2,1
2014	245	100	237	96,7	8	3,3

Zdroj : SODB 2001, OcÚ Horný Hričov, k 31.12.2014

4.3.2 ŠKOLSTVO

Základné školy

V zmysle zákona č. 416/2001 Z. z. zo dňa 24. 10. 2001 o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, prešlo základné školstvo do pôsobností a správy jednotlivých obcí.

V Hornom Hričove sa v súčasnosti nachádza jedna základná škola pre 1 - 4 ročník (ul. Mládeže 156), v ktorej sú pre žiakov k dispozícii dve triedy s kapacitou 45 žiakov. Celkovo možno konštatovať, že vytváranosť školy v sledovanom období 2009 – 2014 bola približne polovičná. Vyššie ročníky žiakov dochádzajú do Základnej školy P. V. Rovnianka v Dolnom Hričove. Škola sídli v dvoch budovách, má 10 tried a jej súčasťou je tiež školský klub detí i školská jedáleň. Školu v Dolnom Hričove navštevujú i deti zo spádových obcí Hričovské Podhradie, Paština Závada, Peklina a od 5. ročníka i deti z obce Horný Hričov.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

Tabuľka č. 7 - Vývoj vyt'ažnosti ZŠ v obci

rok	Základná škola				
	počet zariadení	počet tried	žiaci (osôb)	kapacita (osôb)	Vyt'aženosť (%)
2009	1	2	22	45	49 %
2010	1	2	15	45	33 %
2011	1	2	24	45	53 %
2012	1	2	18	45	40 %
2013	1	2	23	45	51 %
2014	1	2	25	45	55,6%

Zdroj : OcÚ Horný Hričov, k 31.12.2014

Materské školy

Predškolskú výchovu zabezpečuje v obci v súčasnosti jednotriedna materská škola s kapacitou 30 detí. Materská škola je súčasťou Základnej školy, Mládeže 156. Vyt'aženosť tejto materskej školy sa od roku 2010 pohybuje nad 80%, no z hľadiska úplného naplnenia kapacity má ešte MŠ určité rezervy.

Tabuľka č. 8 - Vývoj vyt'ažnosti MŠ v obci

rok	materská škola				
	počet zariadení	počet tried	žiaci (osôb)	kapacita (osôb)	Vyt'aženosť (%)
2009	1	1	19	30	63
2010	1	1	24	30	80
2011	1	1	27	30	90
2012	1	1	27	30	90
2013	1	1	24	30	80
2014	1	1	26	30	87

Zdroj : OcÚ Horný Hričov, 31.12.2014

Stredné školy

Stredné školy v obci nie sú zastúpené. Študenti väčšinou dochádzajú do stredných škôl najmä do neďalekého okresného mesta Žilina. Majú tu možnosť vybrať si nasledovných stredných škôl:

- 5 gymnázií (z toho jedno je bilingválne a jedno športové).
- 6 SOU
- Dievčenská odborná škola
- Hotelová akadémia
- Konzervatórium
- Obchodná akadémia
- Stredná poľnohospodárska škola
- Stredná priemyselná škola stavebná
- Stredná zdravotnícka škola

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

- Združená škola
- Združená stredná škola odievania a služieb

4.3.3 ZDRAVOTNÍCTVO A SOCIÁLNA POMOC

Zdravotníctvo

V Hornom Hričove sa nenachádzajú žiadne zdravotné ambulancie, a preto základné aj špecializované zdravotnícke služby poskytujú obyvateľom zdravotnícke zariadenia v meste Žilina a Bytča.

Obec patrí pod spádovú oblasť dobre dostupnej Nemocnice s poliklinikou Žilina. NsP Žilina. Nemocnica poskytuje služby v oblasti špecializovanej ambulantnej starostlivosti (napr. neurológia, psychiatria, gynekológia, otropédia, urológia, onkológia, rádiodiagnostika, hematológia, diabetológia a ďalšie) a tiež v oblasti špecializovanej ústavnej zdravotnej starostlivosti (hospitalizácia pacientov na jednotlivých oddeleniach). Zdravotnú starostlivosť poskytujú v Žiline i iné neštátne zdravotnícke zariadenia. V meste je tiež dobre rozvinutá sieť súkromných odborných ambulancií.

V Bytči je k dispozícii jedna poliklinika a niekoľko samostatných zdravotných ambulancií a v Dolnom Hričove dve ambulancie - ambulancia praktického lekára pre dospelých a stomatologická ambulancia.

Lekárske služby poskytujú obyvateľom najbližšie lekárne v Žiline a Bytči.

Sociálna pomoc

Sieť zariadení sociálnej starostlivosti je tvorená najmä domovmi pre dôchodcov, domovmi sociálnych služieb a detskými domovmi. V Hornom Hričove sa nenachádza žiadne z menovaných zariadení sociálnej starostlivosti.

4.3.4 ŠPORT

Prírodné danosti územia spolu s vyhovujúcim klimatickými pomermi ponúkajú obyvateľom vhodné podmienky pre pestovanie rôznych druhov pohybovej činnosti, napríklad cykloturistika a pešia turistika v lete, či bežecké lyžovanie a korčuľovanie v zime. V okolitom regióne, ako aj na území celého Slovenska je najpopulárnejším športom futbal. V obci Horný Hričov pôsobí v tejto športovej oblasti futbalový klub TJ Horný Hričov. Základným predpokladom športovej činnosti je vyhovujúce športovisko, ihrisko. V obci sa nachádza futbalové (1970) a multifunkčné ihrisko (2010).

Obec pravidelne organizuje viacero zaujímavých športových podujatí - Hričovská biela stopa (január), Stolnotenisový turnaj (marec), Turnaj v hre dámy (apríl), Minifutbalový turnaj, Plážový volejbal o pohár starostu obce (júl), či Hokejový turnaj.

4.3.5 KULTÚRA

Obec Horný Hričov žije bohatým kultúrnym životom najmä z hľadiska množstva kultúrno-spoločenských podujatí, ktoré sa tu organizujú. Už niekoľko rokov sa v obci každoročne konajú Cyrilo-metodské slávnosti. Vyvrcholením týchto slávností je už tradične

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

úspešné podujatie „Borovička cup“ s viacerými športovými turnajmi a pretekmi (futbal, plážový volejbal, beh atď.) a zaujímavým kultúrnym programom (vystúpenie hudobných a tanečných skupín, rôzne súťaže, atrakcie). V obci sa pravidelne usporadúvajú aj kultúrno-spoločenské akcie pre deti (Deň detí, Mikulášske stretnutie detí) a ich rodičov (Deň matiek).

V obci v súčasnosti aktívne pôsobia dve kultúrne organizácie, a to Jednota dôchodcov SR a Obecný hasičský zbor (1925). V obci však chýbajú kultúrne organizácie, ktoré by sa venovali najmä deťom a mládeži, a preto je tu do budúcnosti potrebné založiť takéto organizácie. Kultúrne inštitúcie slúžiace obyvateľom obce sú dve - Kultúrny dom a Internet klub, kde môžu obyvatelia obce pomocou internetu získavať potrebné a zaujímavé informácie.

Tabuľka č. 9 - Prehľad kultúrno-spoločenských podujatí v obci

názov podujatia	termín podujatia
Hričovská biela stopa	január
Fašiangy	február
Deň matiek	máj
Súťaž požiarnických družstiev Mikroregiónu Hričov	jún/júl
Cyrilo-metodské dni	júl
Dni šedín a kvetín	október
Mikulášske stretnutie detí	december

Zdroj : OcÚ Horný Hričov k 31.12.2014, www.obechornyhricov.sk

5 OBYVATEĽSTVO

Ľudské zdroje predstavujú jeden zo základných predpokladov ekonomického a sociálneho rozvoja regiónu, či obce. Vo vzťahu k ekonomickému rozvoju sú dôležité kvalitatívne a kvantitatívne znaky obyvateľstva ako aj jeho pohyb. Obyvateľstvo je dynamickým javom, jeho počet sa ustavične mení v dôsledku prirodzeného pohybu a migrácie. V súčasnosti žije v obci Horný Hričov 809 obyvateľov (december 2015).

Dôležitým znakom priestorovej štruktúry obce je hustota zaľudnenia. Na základe údajov štatistického úradu SR z r. 2014 dosahuje v obci Horný Hričov hodnotu 137 obyv./km². Hodnota sa vzťahuje k rozlohe katastra obce 5 781 646 m² a stave trvalo bývajúceho obyvateľstva 792 obyvateľov.

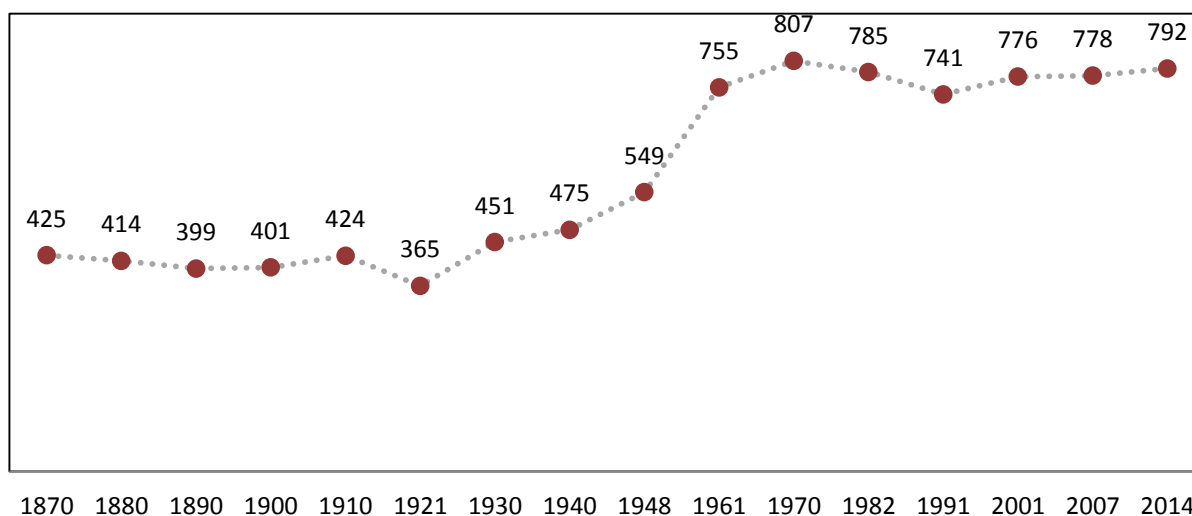
5.1 DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

Na **vývoj počtu obyvateľov** v obci mali vplyv rôzne faktory, ako napríklad emigrácia obyvateľov za prácou, sociálne a hospodárske pomery v obci v danom období, ale aj rôzne epidémie i obe svetové vojny. Vývoj obyvateľstva je tu charakterizovaný rôznymi vývojovými vlnami, progresívneho ale aj regresívneho charakteru.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

Výraznejší pokles počtu obyvateľov zaznamenala obec v období 1. svetovej vojny, pričom v roku 1921 tesne po jej skončení žilo v obci najmenej obyvateľov za celé sledované obdobie, a to 365. Počas obdobia komunizmu 1948 - 1989 sledujeme rapidný nárast počtu obyvateľov, ktorý dosiahol vrchol v roku 1970 - 807 obyvateľov. Súviselo to najmä s populačnou politikou štátu (rôzne bezúročné pôžičky pre mladomanželov, vysoké prídavky na deti, intenzívna bytová výstavba). Ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke, v období posledných rokov sa počet obyvateľov obce ustálil, v posledných piatich rokoch (2009 – 2014) dosahuje priemernú hodnotu 776 obyvateľov. Stagnácia súvisí najmä s trendom znižovania pôrodnosti z celoslovenského hľadiska a so stárnutím obyvateľstva.

Graf č. 1 - Vývoj počtu obyvateľov v obci Horný Hričov v období 1870 – 2014

Tabuľka č. 10 - Stav trvalo bývajúceho obyvateľstva v obci Horný Hričov v posledných 5 rokoch

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Priemer
Počet obyvateľov	760	785	765,5	771	781	792	775,8

Zdroj: ŠÚ SR k 31.12.2014

Dynamiku obyvateľstva možno charakterizovať dvoma hlavnými kategóriami pohybu – prirodzeným a mechanickým pohybom obyvateľov. Prirodzený pohyb zahŕňa populačné procesy súvisiace s rozmnožovaním a odumieraním obyvateľstva. Sú to pôrodnosť (natalita) a úmrtnosť (mortalita). Oba tieto procesy ovplyvňuje množstvo faktorov. K najvýznamnejším patria biologické, historické a socioekonomické faktory a procesy, ale aj sobášnosť a rozvodovosť, ktoré nepriamo ovplyvňujú samotnú pôrodnosť. Úmrtnosť sa považuje za pomerne stabilný prvok v demografickom vývoji a mení sa len veľmi pomaly. Závisí od zdravotného stavu obyvateľstva, ktorý ovplyvňuje hlavne zdravotnícka starostlivosť, životné prostredie a životný štýl obyvateľov. Rozdielom týchto dvoch hlavných populačných procesov je potom **prirodzený prírastok**, resp. úbytok obyvateľstva. **K mechanickému - priestorovému pohybu** obyvateľov patrí migrácia (sťahovanie), v rámci ktorej rozlišujeme emigráciu (odst'ahovanie) a imigráciu (prist'ahovanie), dočasné zmeny pobytu, dochádza do zamestnania a nepravidelné dočasné pohyby. Mechanický pohyb obyvateľstva viacmenej odráža socio-ekonomickú situáciu v

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

skúmanej priestorovej jednotke v istom čase, resp. nakoľko je miesto prít'azlivé pre prisťahovanie sa alebo naopak, nakoľko sú podmienky na danom mieste negatívom a spôsobujú vyst'ahovanie sa obyvateľov. Definovaný jav je možné zahrnúť pod pojem migračné saldo. Výsledkom prirodzeného a mechanického pohybu obyvateľstva je **celkový prírastok alebo úbytok obyvateľstva**.

Tabuľka č. 11 – Dynamika obyvateľstva obce Horný Hričov

	2010	2011	2012	2013	2014
Prirodzený prírastok (živonarodení)	9	8	11	5	7
Prirodzený úbytok (zomrelí)	7	8	6	8	5
Celkový prirodzený pohyb	2	0	5	-3	2
Migračný prírastok (imigrácia)	31	6	22	13	30
Migračný úbytok (emigrácia)	4	15	7	10	10
Celkový mechanický pohyb (migračné saldo)	27	-9	15	3	20
Celkový prírastok	40	14	33	18	37
Celkový úbytok	11	23	13	18	15
Celkový pohyb obyvateľstva	29	-9	20	0	22

Zdroj: ŠÚ SR k 31.12.2014

V obci Horný Hričov dosahuje celkový prirodzený pohyb obyvateľstva nízke hodnoty, s maximálnou hodnotou 5 obyvateľov v roku 2012. V roku 2013 bola zaznamenaná dokonca záporná bilancia definovaného parametra. Tento negatívny vývoj odráža všeobecný demografický vývoj na Slovensku, ktorý je charakterizovaný postupným spomaľovaním reprodukcie obyvateľstva. Prirodzený prírastok trvale klesá, pretože celková úmrtnosť zostáva takmer konštantná a na druhej strane výrazne klesá pôrodnosť.

Vývoj mechanického pohybu v obci Horný Hričov dosahoval v sledovanom období výraznejšie výkyvy. V roku 2010 migračné saldo dosiahlo hodnotu 27, vďaka vysokému migračnému prírastku, pričom nasledujúci rok klesol celkový mechanický pohyb obyvateľstva obce až do záporných hodnôt, kedy prevyšovala emigrácia obyvateľstva nad opačným javom v obci. Posledné 3 roky boli zaznamenané v obci Horný Hričov kladné hodnoty definovaného parametra. Najvýraznejšie prírastky obyvateľstva sťahovaním dosiahla obec v rokoch 2010 a 2014.

Výsledkom prirodzeného a migračného pohybu v obci Horný Hričov sú v troch z piatich sledovaných rokoch zaznamenané prírastky obyvateľstva, a to najmä v dôsledku migračných prírastkov.

5.2 ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

5.2.1 ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA PODĽA VEKU A POHLAVIA

Štruktúra obyvateľstva sa zaraďuje medzi najvýznamnejšie charakteristiky demografickej statiky. Statické veličiny štruktúry sú výsledkom predchádzajúceho populačného vývoja. Napríklad súčasnú vekovú štruktúru obyvateľstva ovplyvnil vývoj populačných procesov za ostatných 60 až 100 rokov. Veková štruktúra obyvateľstva určitej populácie je tak komplexným ukazovateľom a súvisí s mnohými demografickými procesmi, a tiež od nej mnohé demografické procesy závisia. Pri pokračujúcom zhoršovaní reprodukčných charakteristík obyvateľstva, t.j. pri dlhodobom znižovaní počtu narodených detí a so zmenami v úmrtnostných pomeroch sa menia aj hlavné tendencie vo vekovom zložení obyvateľstva Slovenska. Vo vývoji vekovej skladby obyvateľstva pozorujeme pokles detskej zložky v prospech kategórie produktívneho a poproduktívneho veku.

Graf č. 2 - Štruktúra obyvateľstva obce Horný Hričov podľa základných vekových skupín, rok 2014

Zdroj: ŠÚ SR k 31.12.2014

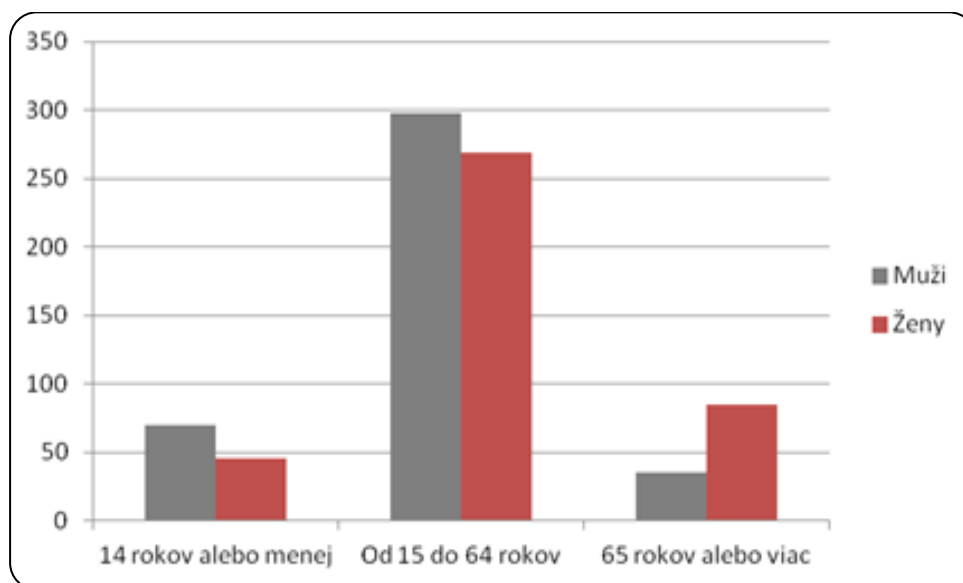
Veková štruktúra obyvateľstva je okrem demografického aj dôležitým ekonomickým ukazovateľom. Z grafu je zrejماً výrazná prevaha obyvateľstva obce **v produktívnom veku (15 – 64 rokov)**, a to v zastúpení 71 %. Z hľadiska ekonomickej aktivity je tento stav priaznivý, nakoľko produktívna zložka prevyšuje neproduktívnu. Skupina obyvateľstva **v poproduktívnom veku** dosahuje v mierne vyššie zastúpenie (15%) oproti obyvateľstvom **v predproduktívnom veku (14%)**. Sledovaná skutočnosť je prejavom prebiehajúceho procesu starnutia obyvateľstva obce Horný Hričov. Vo vekovej štruktúre obyvateľstva obce Horný Hričov sa prejavujú podobné zákonitosti ako v populácii celého Slovenska (15,5%, 72,5%, 12,9%).

Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia a veku (rok 2014) v obci je znázornená na nasledujúcom obrázku. Z vizualizácie vyplýva, že má podobný charakter ako celoslovenský priemer. V predproduktívnom aj produktívnom veku prevažuje mužská populácia

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

(predproduktívny o približne 20 %, produktívny o 5 %). V skupine obyvateľov poproduktívneho veku je zasa výraznejšie zastúpené obyvateľstvo ženského pohlavia (o cca 41 %). Všeobecne platí, že ženy sa dožívajú vyššieho veku ako muži. Rodí sa síce viac chlapcov ako dievčat, ale ženský organizmus je odolnejší ako mužský, preto sa v určitých vekových kategóriách pomer mužov a žien vyrovnáva a vo vyšších vekových kategóriách už jednoznačne prevládajú ženy. Na úrovni štátu sa to často prejavuje od kategórie 40 - 44 ročných, čo je obdobie mužskej nadúmrtnosti.

Graf č. 3 - Štruktúra obyvateľstva obce Horný Hričov podľa základných vekových skupín a pohlavia

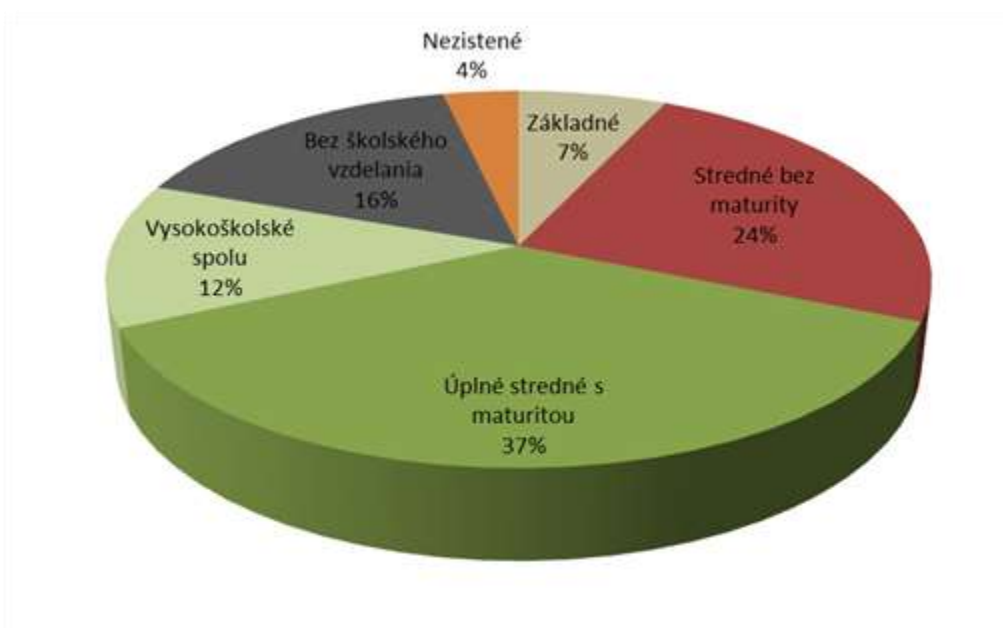
Zdroj: ŠÚ SR k 31.12.2014

5.2.2 ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA PODĽA VZDELANIA

Vzdelanostnou štruktúrou obyvateľstva sa chápe jeho dosiahnutý stupeň školského vzdelania. Je odrazom kultúrnej vyspelosti spoločnosti. Ovplyvňuje ju životná úroveň obyvateľstva a podmieňuje úspešný rozvoj hospodárstva vo všetkých jeho sférach.

Pre zhodnotenie vzdelanostnej štruktúry obyvateľov obce Horný Hričov boli použité aktuálne údaje (rok 2014) zo Štatistického úradu SR. Výsledky sú vizualizované v nasledujúcom grafe.

Graf č. 4 - Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce Horný Hričov

Zdroj : ŠÚ SR, k 31. 12. 2014

Medzi obyvateľstvo **so základným vzdelaním** sa zaraďujú obyvatelia, ktorí ukončili základnú školu a ďalej už nepokračovali v štúdiu. V obci Horný Hričov patrí do tejto skupiny 7 % obyvateľstva. 16 % obyvateľov obce neukončilo ani povinnú školskú dochádzku. Skupinu s najväčším zastúpením tvorí obyvateľstvo, ktoré dosiahlo **úplné stredoškolské vzdelanie s maturitou** (37%). V porovnaní s celoslovenským priemerom pre definovanú skupinu obyvateľstva (26%) dosahuje vyššie hodnoty. **Vysokoškolsky vzdelaní obyvatelia** predstavujú v obci Horný Hričov 12% celkového obyvateľstva, čo predstavuje tiež nadpriemerné hodnoty v porovnaní s celoslovenským priemerom (7%). Obec Horný Hričov sa na základe spomínaných charakteristík vyznačuje pomerne priaznivou vzdelanostnou štruktúrou.

5.2.3 ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA PODĽA NÁRODNOSTI A VIEROVYZNANIA

Dnešná **národnostná štruktúra** daného územia je výsledkom historického vývoja, v ktorom najdôležitejšiu úlohu zohralo osídlenie tohto územia predkami. Pre celú oblasť stredného Slovenska je charakteristická homogénna národnostná štruktúra obyvateľstva, s majoritným obyvateľstvom Slovenskej národnosti. Podobne je to aj v prípade obce Horný Hričov. Dominantné zastúpenie tu má obyvateľstvo slovenskej národnosti - až 92,2 %. Podiel ostatných národností v obci je úplne zanedbateľný.

Tabuľka č. 12 - Národnostná štruktúra obyvateľstva obce Horný Hričov, rok 2014

Národnosť	Muži	Ženy	Spolu	%
Slovenská	346	363	709	92,2
Česká	2	0	2	0,3
Iná	1	0	1	0,1
Nezistená	33	24	57	7,4
Spolu	382	387	769	100

Zdroj : ŠÚ SR, k 31.12.2014

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

Slovensko sa vyznačuje pomerne vysokým stupňom religiozity a to i napriek silnému potláčaniu náboženstva a ateistickým snahám komunistickej vlády v druhej polovici 20 storočia. Absolútnym počtom i relatívnym zastúpením svojich príslušníkov má dominantné postavenie rímskokatolícka cirkev. Zástupcovia rímskokatolíckej cirkvi sú rozmiestnení po celom území Slovenska, najvyššiu koncentráciu však vykazujú v okresoch Žilinského kraja. Rovnako je to aj v prípade náboženskej štruktúry obce Horný Hričov, kde tiež výrazne prevažuje obyvateľstvo rímskokatolíckeho vierovyznania – (79,7 %). Druhú najpočetnejšiu skupinu tvoria v obci obyvatelia bez náboženského vyznania (7,15 %). V porovnaní s celoslovenským priemerom (12,7 %) majú však v obci podpriemerné zastúpenie.

Tabuľka č. 13 - Štruktúra obyvateľstva obce Horný Hričov podľa vierovyznania

Náboženské vyznanie	Muži	Ženy	Spolu	%
Rímskokatolícka cirkev	295	318	613	79,7
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	8	9	17	2,21
Gréckokatolícka cirkev	0	2	2	0,26
Apoštolská cirkev	0	1	1	0,13
Kresťanské zbory	1	0	1	0,13
Bez vyznania	35	20	55	7,15
Nezistené	42	36	78	10,14
Spolu	382	387	769	100

Zdroj: ŠÚ SR, k 31.12.2014

5.2.4 ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA PODĽA EKONOMICKEJ AKTIVITY

Triedenie obyvateľstva podľa ekonomickej aktivity je dôležitou charakteristikou ekonomickej štruktúry obce. Obyvateľstvo delíme na 2 základné skupiny - ekonomicky aktívne /činné/ a ekonomicky neaktívne. Ekonomicky aktívnym rozumieme tú časť obyvateľstva, ktorá pracuje a prispieva tak priamo, alebo nepriamo k vytváraniu spoločenského produktu. Na celkovú mieru ekonomickej aktivity obyvateľstva vplýva predovšetkým potenciál pracovných príležitostí v mieste bydliska a dostupnosť k hospodárskym centrá, ďalším faktorom je veková skladba obyvateľstva.

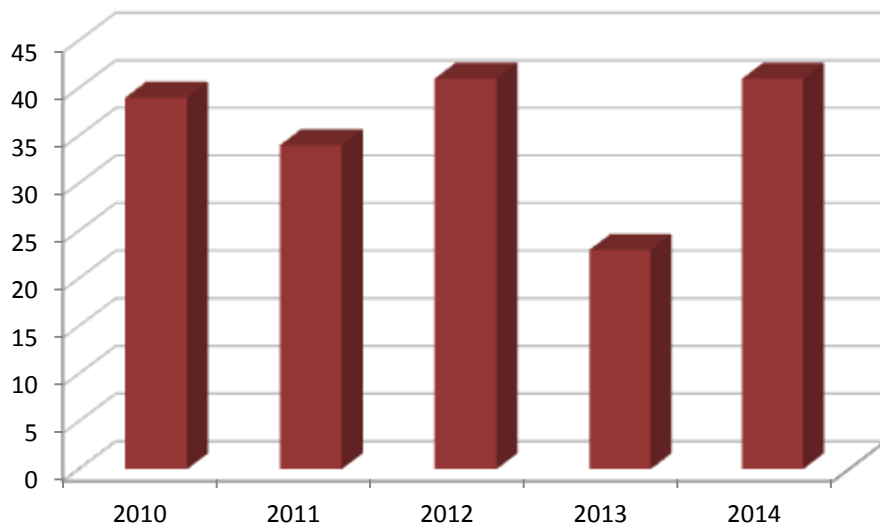
V obci Horný Hričov bolo podľa SODB v roku 2011 celkovo 386 ekonomicky aktívnych obyvateľov, teda z celkového počtu obyvateľov obce bola približne polovica zapojená do pracovného procesu. Ostatní boli ekonomicky neaktívni.

Jedným z ďalších kritérií triedenia obyvateľstva je jeho vzťah k zamestnanosti. Podľa tohto kritéria sa delí obyvateľstvo na zamestnané a nezamestnané. Medzi nezamestnané obyvateľstvo počítame osoby, ktoré si hľadajú zamestnanie - sú bez zamestnania.

K 30.9.2015 bolo evidovaných 40 obyvateľov obce Horný Hričov bez práce - z toho 20 žien a 20 mužov. Celková miera nezamestnanosti pri tomto stave dosahovala hodnotu 10,4%, čo sa len málo líši od priemernej nezamestnanosti v rámci Žilinského kraja (9,77%). Okres Žilina má evidovanú nižšiu hodnotu nezamestnanosti - 7,54%.

Z nasledujúceho grafu je zrejmé, že v období posledných piatich rokov sa situácia v počte nezamestnaných v obci výrazne nemení, pohybuje sa okolo hodnoty 40. Jedinou výnimkou je rok 2013, kedy došlo k dočasnému zníženiu počtu nezamestnaných v obci na 23 obyvateľov.

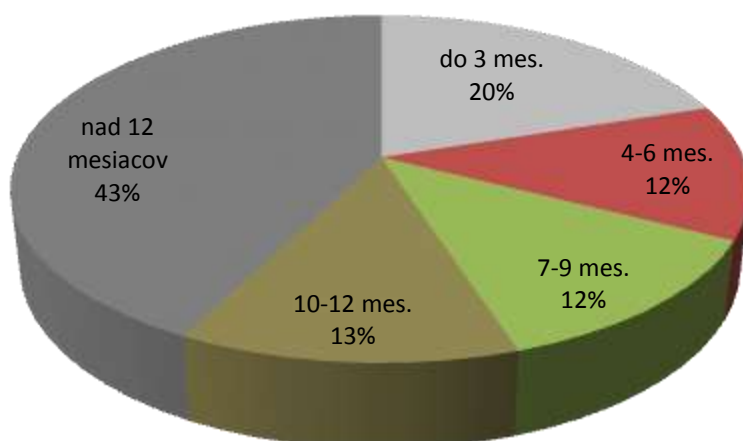
Graf č. 5 - Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v obci Horný Hričov

Zdroj: ÚPSVaR, k 31.12.2014

Z hľadiska štruktúry nezamestnaných, dôležitým faktorom je dĺžka obdobia nezamestnanosti, určená dĺžkou evidencie občanov na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. V obci Horný Hričov predstavuje podiel dlhodobo nezamestnaných, ktorí sú v evidencii uchádzačov o zamestnanie viac ako 1 rok najväčšiu skupinu – 43%. Nasleduje skupina občanov, ktorí sú v evidencii uchádzačov o zamestnanie krátko – do 3 mesiacov (20%). 12% nezamestnaných občanov je evidencii 7 – 9 mesiacov, rovnaký podiel nezamestnaných občanov je v evidencii 4 -6 mesiacov.

Graf č. 6 - Štruktúra nezamestnaných obyvateľov obce podľa doby evidencie

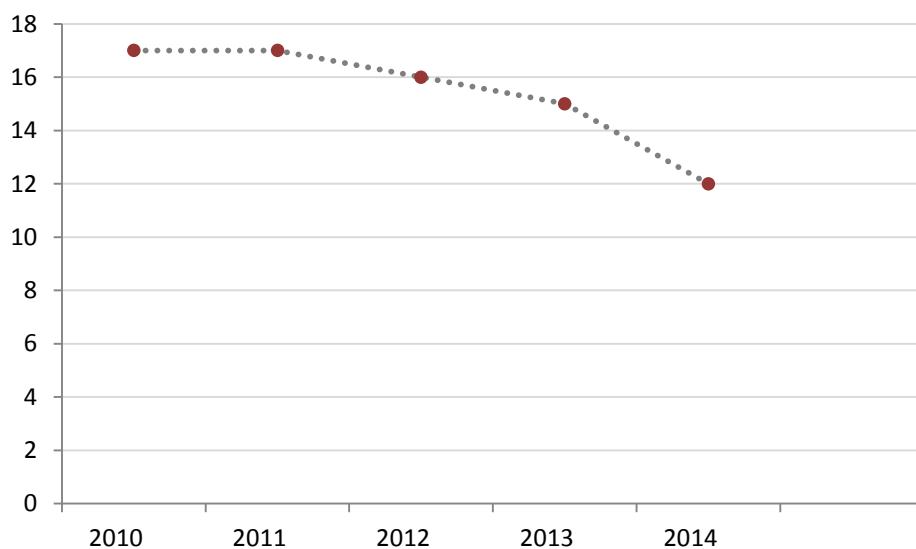

Zdroj: ÚPSVaR, k 30.9.2015

Sociálna situácia obyvateľstva

Na základe údajov z úradu práce, sociálnych vecí a rodiny bol počet poberateľov dávok v hmotnej núdzi v obci Horný Hričov k septembru 2015 vyčíslený na 8 občanov. V relatívnom vyjadrení predstavuje tento stav 2%-nú mieru obyvateľstva v hmotnej núdzi. Pre porovnanie celková miera obyvateľstva v hmotnej núdzi v okrese Žilina dosahuje hodnotu 1,61% a v Slovenskej Republike 5,11%. Vývoj počtu poberateľov dávok v hmotnej núdzi v obci Horný Hričov za posledných 5 rokov je znázornený na nasledujúcom grafe. Z vizualizácie údajov je zrejмый mierne klesajúci trend počtu poberateľov dávok v hmotnej núdzi v obci.

Graf č. 7 - Vývoj počtu poberateľov dávok v hmotnej núdzi v obci Horný Hričov

Zdroj: ÚPSVaR, k 31.12.2014

6 HOSPODÁRSTVO

6.1 HOSPODÁRENIE OBCE

6.1.1 MAJETOK OBCE

K 31. 12. 2014 obec Horný Hričov disponovala majetkom v hodnote 2 281 631,69 € a väčšina z tohto majetku (2 264 902,05 €) bola tvorená hmotným majetkom vo vlastníctve obce, konkrétne stavbami. Celkový hmotný majetok aj tvoril až 99 % majetku obce. Nehmotný majetok predstavoval cca 1 %-ný podiel na majetku obce .

Obec mala k 31. 12. 2014 vo svojom vlastníctve 10 zariadení a stavieb, vo väčšine prípadov neziskového charakteru - slúžiace obyvateľom obce (obecný úrad, kostol, ZŠ). Všetky z nich sú trvalo využívané a obec nemá záujem žiadnu z týchto budov predat', pri niektorých (stará škola, H-bloky) však zvažuje ich možný prenájom.

Tabuľka č. 14 - Prehľad majetku obce k 31. 12. 2014

majetok	suma (v €)
hmotný majetok	2 264 902,05
nehmotný majetok	16 729,64
pozemky	91 643,64
stavby	2 048 436,99
ostatný HIM	25 993,07
iné - stroje, prístroje atď.	93 809,17
spolu majetok	2 281 631,69

Zdroj : OcÚ Horný Hričov, k 31.12.2014

Tabuľka č. 15 - Zariadenia a stavby vo vlastníctve obce a ich využiteľnosť

zariadenie / stavba	aktuálne využívanie (áno/nie)	možný predaj (áno/nie)	možný prenájom (áno/nie)
ZŠ s MŠ	áno	nie	nie
Bytovka	áno	nie	áno
Obecný úrad	áno	nie	nie
Požiarna zbrojnica	áno	nie	nie
Kultúrny dom	áno	nie	áno
Kostol	áno	nie	nie
Kaplnka	áno	nie	nie
Zvonica	áno	nie	nie
Stará škola	áno	nie	áno
H-bloky	áno	nie	áno

Zdroj : OcÚ Horný Hričov, k 31.12.2014

6.1.2 HOSPODÁRENIE OBCE

Na celkových ročných príjmoch obce sa podieľajú jednak bežné príjmy a tiež kapitálové príjmy. Rozpočet bežných príjmov je tvorený daňovými príjmami (dane z príjmov, dane z majetku, dane za špecifické služby), nedaňovými príjmami (z prenajatých budov, priestorov, z administratívnych a iných poplatkov) a transfermi (dotáciami) zo štátneho rozpočtu. Kapitálové príjmy predstavujú zasa predovšetkým príjmy z predaja majetku obcí, z ktorých najvýznamnejší je predaj obecných bytov a pozemkov.

V 4 zo 6 rokov v sledovanom období sa príjmy obce pohybovali na približne rovnakej úrovni v okolí 450 tisíc €. Výnimku tvoria roky 2010 a 2011, kedy z dôvodu nárastu kapitálových príjmov došlo k ich výraznému navýšeniu na 1,1 milióna, respektíve 600 tisíc €. Dôvodom sú investície do vybudovania česko-slovenského kultúrneho centra, ktoré bolo vybudované v náklade 1 037 865,47€, pričom v rámci tejto stavby došlo aj k rekonštrukcií základnej školy v Hornom Hričove. V rámci sledovaného obdobia 2009 – 2014 však môžeme povedať, že dochádzalo k nárastu bežných príjmov, ktoré sa zdvihli približne o 20%, a k poklesu kapitálových príjmov na minimálnu hodnotu 368,44€ v roku 2014.

V rámci výdavkov obce tvorí spomínaná investícia do kultúrneho centra a materskej školy tiež výraznú odchýlku a odrazila sa v kapitálových výdavkoch obce. Tie mali kolísavú tendenciu podľa konkrétnych investičných aktivít, no môžeme hovoriť o ich výraznom znížení z dlhodobej perspektívy. Bežné výdavky naopak od roku 2009 postupne rástli a konečná hodnota necelých 400tisíc € predstavuje až 60% nárast oproti počiatočnému stavu. V celkových výdavkoch nakoniec došlo k miernemu zníženiu o približne 20% medzi rokmi 2009 a 2014, no behom tohto obdobia sa výdavky pohybovali smerom nahor aj nadol.

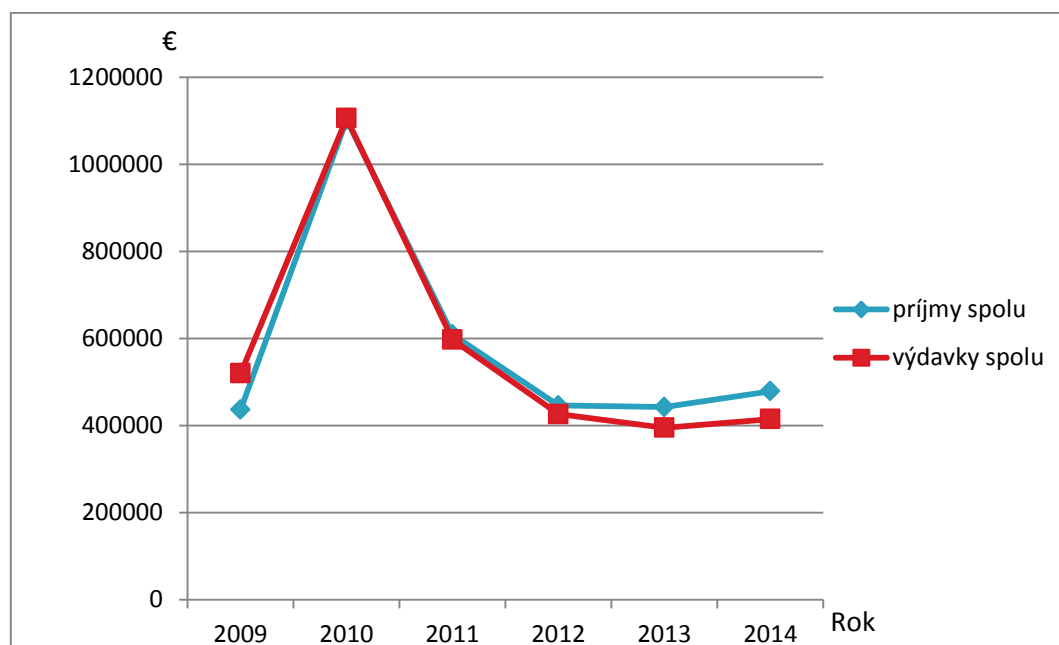
Celkový výsledok hospodárenia obce bol z dôvodu investície výrazne znížený v roku 2010. Najväčší zisk bol vytvorený pred investíciou v roku 2009, no obec hospodárila v plusových číslach v každom pozorovanom roku. Postupne od roku 2010 má výsledok hospodárenia vzostupnú tendenciu a začína sa približovať číslam z roku 2009.

Tabuľka č. 16 - Hospodárenie obce za roky 2009 – 2014 (v €)

ukazovateľ / roky	2009	2010	2011	2012	2013	2014
bežné príjmy	393627,24	383503,65	442955,97	432996,94	439130,64	478763,67
kapitálové príjmy	43167,63	718579,50	165998,25	13416,28	3314,07	368,44
príjmy spolu	436794,87	1102083,15	608954,22	446413,22	442444,71	479132,11
bežné výdavky	246407,66	282296,35	513914,32	390922,20	389767,87	397804,70
kapitálové výdavky	273746,72	823636,58	83412,74	35645,35	5317,06	17225,35
výdavky spolu	520154,38	1105932,93	597327,06	426567,55	395084,93	415030,05
VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA	83359,51	3849,80	11627,16	19845,67	47359,78	64102,06

Zdroj : OcÚ Horný Hričov, k 31.12.2014

Graf č. 8 - Vývoj hospodárenia obce Horný Hričov za obdobie 2009 - 2014

Zdroj: OcÚ Horný Hričov, k 31.12.2014

6.2 PODNIKATELSKÉ SUBJEKTY V OBCI A ICH ŠTRUKTÚRA

Podľa Registra organizácií SR, ktorý spracováva Štatistický úrad SR sa v obci nachádza 124 ekonomických subjektov, z ktorých 81 je evidovaných ako ekonomicky aktívnych. Ich prehľad podľa jednotlivých odvetví hospodárstva je uvedený v nasledujúcej tabuľke. Výrazné zastúpenie tu majú v súčasnosti najmä, veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel (34,4 %), stavebníctvo (19,7%), odborné, vedecké a technické činnosti (13,5 %) a priemyselná výroba (12,3 %).

Tabuľka č. 17 – Podnikateľské subjekty v obci

Obec	H. Hričov	
Počet subjektov		
Odvetvová štruktúra hosp.: e. aktívne subjekty za územie spolu (01-99)	81	100%
Poľnohospodárstvo, lesníctvo, rybolov (SK NACE 01-03) A	2	2,5 %
Ťažba a dobývanie (SK NACE 05-09) B	0	0,0 %
Priemyselná výroba (SK NACE 10-33) C	10	12,3 %
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu (SK NACE 35) D	0	0,0 %
Dodávka vody; odvod odpadových vôd, odpady (SKNACE36-39) E	0	0,0 %

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

Stavebníctvo (SK NACE 41-43) F	16	19,7 %
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel .(SK NACE 45-47) G	28	34,4 %
Doprava a skladovanie (SK NACE 49-53) H	3	3,7 %
Ubytovacie a stravovacie služby (SK NACE 55-56) I	3	3,7 %
Informácie a komunikácie (SK NACE 58-63) J	1	1,2 %
Finančné a poisťovacie činnosti(SK NACE 64-66) K	2	2,5 %
Činnosti v oblasti nehnuteľností (SK NACE 68) L	1	1,2 %
Odborné, vedecké a technické činnosti (SK NACE 69-81) M	11	13,5 %
Administratívne a podporné služby (SK NACE 82) N	3	3,7 %
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie. (SKNACE84) O	0	0,0 %
Vzdelávanie (SK NACE 85) P	0	0,0 %
Zdravotníctvo a sociálna pomoc (SK NACE 86-88)	1	1,2 %
Umenie, zábava a rekreácia (SK NACE 90-93) R	0	0,0 %
Ostatné činnosti (SK NACE 94-96) S	0	0,0 %
Činnosti domácností ako zamestnávateľov (SKNACE97-98) T	0	0,0 %
Činnosti exteritoriálnych organizácií a združení(SK NACE99) U	0	0,0 %

Zdroj: Register organizácií SR, INFOSTAT 06/2015

Čo sa týka rozdelenia ekonomických subjektov podľa veľkosti (počtu zamestnancov), s výnimkou 10 subjektov s nezisteným počtom zamestnancov, v obci pôsobia väčšinou malí podnikatelia bez zamestnancov (viď nasledujúca tabuľka).

Tabuľka č. 18 - Prehľad počtu ekonomických subjektov v obci Horný Hričov podľa počtu zamestnancov.

Počet zamestnancov	nezistené	0	1 – 2	3 -4	5 – 9	10 – 19	25 – 49	50 – 99	100 – 199
Počet organizácií	10	60	0	3	4	0	0	1	1

Zdroj: Register organizácií SR, INFOSTAT 06/2015

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

Najväčšími ekonomickými subjektmi v obci podľa počtu zamestnancov sú nasledujúce organizácie:

COOP Jednota – Logistické centrum, a.s.	
Obchodné meno	COOP Jednota – Logistické centrum, a.s.
Právna forma	Akciová spoločnosť
Predmet prevažujúcej činnosti (OKEČ)	Nešpecializovaný veľkoobchod
Kategória veľkosti organizácie	150 – 199 zamestnancov
VÁHOSTAV – SK – PREFA, s.r.o.	
Obchodné meno	VÁHOSTAV – SK – PREFA, s.r.o.
Právna forma	Spoločnosť s ručeným obmedzením
Predmet prevažujúcej činnosti (OKEČ)	Výroba betónových výrobkov na stavebné účely
Kategória veľkosti organizácie	50 – 99 zamestnancov
Vitalo Slovakia, s.r.o.	
Obchodné meno	Vitalo Slovakia, s.r.o.
Právna forma	Spoločnosť s ručeným obmedzením
Predmet prevažujúcej činnosti (OKEČ)	Výroba plastových obalov
Kategória veľkosti organizácie	25 -49 zamestnancov
SAKER, s.r.o.	
Obchodné meno	SAKER, s.r.o.
Právna forma	Spoločnosť s ručeným obmedzením
Predmet prevažujúcej činnosti (OKEČ)	Veľkoobchod s obalom a šrotom
Kategória veľkosti organizácie	25 – 49 zamestnancov

V katastri obce Horný Hričov sa nachádza vodná elektrárň. **Vodná elektrárň Hričov** patrí pod Slovenské elektrárne a.s. so sídlom v Bratislave. Slovenské elektrárne majú právnu formu akciovej spoločnosti a hlavným predmetom činnosti je výroba, predaj, dovoz, vývoz a rozvod elektrickej energie, ako aj výroba a predaj tepla. Rovnako sa v obci nachádza aj **VÁHOSTAV- SK** a.s. so sídlom v Bratislave. Veľkými prevádzkami, ktoré sú prevádzkované v katastri obce sú aj prevádzky spoločností s sídlom mimo obce a to:

- Čistiareň odpadových vôd SEVAK, a.s. Žilina (spracovanie odpadu zo spádovej oblasti 200 000 Ľudí)
- T+T, a.s. Žilina – v obci stredisko na skladovanie a separovanie komunálneho a triedeného odpadu z mesta Žilina a okolia
- Slovnaft, a.s. Bratislava – v obci sú umiestnené zásobníky na PHM a prečerpávací stanica
- Zberné suroviny, a.s. Žilina – v obci je umiestnená prevádzka na spracovanie kovového odpadu
- Uniasfalt, s.r.o. Šelpice – v obci je prevádzka obalovačky asfaltových zmesí (prevádzka od 03/2016)

7 CESTOVNÝ RUCH

Slovensko disponuje množstvom regiónov významných z hľadiska cestovného ruchu. Obec Horný Hričov je súčasťou jedného z nich - regiónu Horné Považie. Vďaka jedinečnosti prírodných scenérií a bohatstvu kultúrno-historických pamiatok patrí Severopovažský región k najatraktívnejším oblastiam Slovenska. Väčšina jeho územia je hornatá, bohatá na lesy a prírodné krásy. Najcennejšie prírodné hodnoty sú chránené v Národnom parku Malá Fatra a chránených krajinných oblastiach Kysuce a Strážovské vrchy. Významný podiel na rozvoji cestovného ruchu v regióne Horné Považie majú kúpele Rajecké Teplice. Prírodné podmienky územia regiónu umožňujú celoročný cestovný ruch a rekreáciu.

Z hľadiska historického vývoja, miestnych zvyklostí ako aj cestovného ruchu územie regiónu delíme na Rajeckú dolinu (oblasť mesta Rajec a Rajecké Teplice), mesto Žilina a okolie, oblasť Terchovej a Vrátnej doliny a územie Bytčianskej kotliny. Tvoria ho dva okresy - Bytča a Žilina.

7.1 ANALÝZA PRIMÁRNEJ PONUKY

7.1.1 PRÍRODNÉ PODMIENKY

Obec Horný Hričov

Územie obce Horný Hričov je charakteristické zaujímavými geomorfologickými pomermi na rozhraní troch geomorfologických celkov - Bytčianskej kotliny (súčasť Považského podolia), Javorníkov a Súľovských vrchov.

Tieto prírodné danosti územia spolu s vyhovujúcim klimatickými pomermi ponúkajú návštevníkom vhodné podmienky pre rôzne športové činnosti, ako napríklad cykloturistika a pešia turistika v lete, či bežecké lyžovanie a korčuľovanie v zime. Podmienky pre víkendovú rekreáciu poskytujú v okolí Súľovské vrchy a viaceré zaujímavé pešie turistické alebo cykloturistické trasy.

Na území obce sa nachádza Chránený prírodný výtvor - Lipa malolistá vyhlásená za chránený strom. Nachádza sa pri starom cintoríne, má vek cca 260 rokov a výšku 30 m.

Región Horné Považie

Prevažnú časť územia regiónu tvoria pohoria Javorníky, Súľovské a Strážovské vrchy, Malá Fatra, Kysucká a Žilinská pahorkatina.

Medzi najkrajšie a najnavštevovanejšie pohoria Slovenska patrí národný park Malá Fatra s cca 230 turistickými značkovými chodníkmi a významným strediskom zimnej i letnej turistiky vo Vrátnej doline. Známe a často vyhľadávané sú národné prírodné rezervácie Tiesňavy a Rozsutec. Dobré podmienky najmä na horskú turistiku sú aj v chránených krajinných oblastiach Kysuce (Javorníky) a Strážovské vrchy.

Pohorie Javorníky leží na Slovensko-moravskom pomedzí. Os horského pásma tvorí málo rozčlenený chrbát, budovaný masívnymi paleogénnymi pieskovecami flyša, najvyšším bodom na

ňom je Veľký Javorník (1071 m). Papajským sedlom je na juhozápade oddelená skupina Makyty. Hornatina je obklopená širokým pásmom vrchoviny, a to ako na severe k údoliu Vsetínskej Bečvy, tak najmä na juhu k údoliu Váhu. Javorníky poskytujú vynikajúce podmienky pre celoročnú turistiku a svojím miernym charakterom hrebeňa sú ideálnym terénom pre lyžiarsku turistiku. Pohorie je súčasťou CHKO Kysuce, ktorá bola vyhlásená v roku 1984.

Strážovské vrchy - Podstatnú časť pohoria tvoria príkrovovo - vrásové mezozoické komplexy s veľmi menlivou odolnosťou hornín. V mäkkých horninách vytvorili eróznodenučacie procesy erózne brázdy a kotliny (Čičmianska, Zliechovská, Belianska kotlina, Slatinská brázda) s pahorkatinným reliéfom. Vápence a dolomity miestami tvoria celé horské skupiny (Basky, Rokoš). Pohorie je bohaté na minerálne vody. Strážovské vrchy predstavujú 3 základné typy krajiny: hornatinná a vrchovinová, brázdová predhorská a vrchovinná až planinová krajina.

Súľovské vrchy sú budované prevažne tret'ohornými zlepenkami uhličitanovej povahy, ktoré zvetrali do zvláštnych skalných zoskupení - veží, homolí, ihliel a mnohé z nich tvoria tvary mimoriadnej krásy. Medzi najznámejšie patria Gotická brána, Obrovská brána, Sova a Sovička, hrad Súľov atď. Jedna z najkrajších dolín v Súľovských skalách je Súľovská kotlina, vyhĺbená potokom Hradnianka v mäkkých bridličnatých súvrstviach. Má pahorkatinný mierne zvlnený povrch, ktorému ostro kontrastujú skalné hrebene.

7.1.2 KULTÚRNOHISTORICKÉ PODMIENKY

Obec Horný Hričov

Prvá zmienka o obci Horný Hričov pochádza z roku 1208, kde sa obec spomína ako Rizoi. Patrila pôvodne panstvu Hričov, neskôr panstvu Bytča. Obyvatelia obce sa zaoberali najmä prácou v lesoch, poľnohospodárstvom a chovom oviec. Obec sa vyvíjala ako typická ulicová zástavba okolo miestnej komunikácie.

Územie obce Horný Hričov nie je z hľadiska kultúrneho dedičstva dôležité. V obci sa nachádzajú iba nasledovné nie veľmi významné kultúrno-historické pamiatky :

- objekt kaplnky Srdca P. Márie z polovice 19 stor., romantická stavba
- trojpriestorové murované domy podmurované skalami - staršia výstavba obce

Región Horné Považie

Región má množstvo kultúrno-historických pamiatok. Celkovo je tu 196 nehnuteľných a 184 hnuteľných kultúrnych pamiatok. Patria medzi ne najmä renesančný kaštieľ s areálom v Bytči a hrad Strečno.

Medzi kultúrne pamiatky ďalej patrí hrad Lietava, Starý hrad, Súľovský a Hričovský hrad, Budatínsky zámok s jedinečnou drotárskou expozíciou Považského múzea. Mestské pamiatkové zóny sú v Bytči a Rajci, ojedinelá ľudová drevená architektúra vyhlásená za pamiatkovú rezerváciu ľudovej architektúry v Čičmanoch a drevený betlehem v Rajeckej Lesnej. Mestská pamiatková rezervácia s veľkou koncentráciou nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok sa nachádza aj v centre mesta Žilina.

Hrad Strečno na ľavom brehu Váhu, na strmej vápencovej skale vo výške asi 420 m n.m. Hrad sa prvý raz spomína v čase Matúša Čáka, ako stredisko väčšieho feudálneho panstva. Vznikol na prelome 13. a 14. storočia, pravdepodobne na starom základe. V minulosti bol najbezpečnejšou pevnosťou Horného Považia. Záchrana hradu, úprava a konzervácia sa uskutočnila až v 90-tych rokoch a v roku 1995 bol hrad sprístupnený verejnosti. Hrad Strečno je Národnou kultúrnou pamiatkou. Na hrade je umiestnená stála expozícia Považského múzea v

Žilina so stálou expozíciou Dejiny hradu Strečno, ktorá je navštevovaná mnohými zahraničnými návštevníkmi.

Bytčiansky zámok postavený v renesančnom slohu patrí k najvýznamnejším a architektonicky naj pôsobivejším feudálnym sídlam na Slovensku. Areál zámku tvoria štyri budovy - renesančný kaštieľ so štvorcovým pôdorysom a arkádovým nádvorím; sobášny palác, ktorý dal postaviť Juraj Thurzo pre svadobné hostiny svojich siedmych dcér; pôvodne staršia budova prestavaná v klasicistickom štýle a vstupná budova z konca 19. storočia. Bytčiansky zámok je Národnou kultúrnou pamiatkou.

Hričovský hrad predstavujú vlastne zrúcaniny gotického hradu z 13. storočia, ktorý spustol v 17. storočí. Hrad leží na vysokom brale a je sprístupnený cez bránu vysekanú do skaly. V ruinách sú zachované mnohé dôkazy o jeho minulosti, ktoré sú príťažlivé pre turistov - obvodové múry gotického paláca, časti kamenných okien a konzoly. Z hradu je nádherný pohľad do údolia rieky Váh.

Čičmany: Obec je známa starobyľou a unikátnou architektúrou - maľovanými zrubovými drevenicami. Pre ich záchranu bola dolná časť obce v roku 1977 vyhlásená za pamiatkovú rezerváciu ľudovej architektúry. Obec je zaujímavá aj ľudovým krojom a výšivkami z geometrickou ornamentikou.

7.1.3 ŠPORTOVÉ VYŽITIE

V okolí obce sú vhodné podmienky na pešiu turistiku v lete a bežecké lyžovanie v zime. Nachádza sa tu množstvo menej i viac náročných značených turistických trás

Okrem turistiky sa ako doplnková forma cestovného ruchu realizujú rôzne formy športu a aktívneho oddychu. Najvyhľadávanejšou formou je cykloturistika. Podmienky pre cykloturizmus sú v regióne na veľmi dobrej úrovni. V posledných rokoch vzrástla atraktivita tejto formy aktívneho trávenia voľného času. Zlepšili sa samotné infraštruktúrne podmienky, značenie cyklotrás a informovanosť obyvateľstva.

V rámci projektu Phare Credo bolo v oblasti Považia a Kysúc vyznačených približne 1 000 km cykloturistických trás. Sú vedené dolinou Váhu a Kysuce, ako i horskými hrebeňmi Javorníkov, Strážovských vrchov, Súľovských skál, Kysuckej vrchoviny a Kysuckých Beskyd. Najviac trás tvorí Kysucká a Vážska cyklomagistrála.

- *Vážska cyklomagistrála* je vyznačená v úseku Piešťany - Žilina. Po Nemšovu vedie po oboch brehoch Váhu, z nej do Žiliny už iba po pravom brehu. Trasy sú vedené po účelových asfaltových komunikáciách, hrádzach a po stálych cestách. Sú zjazdové cestnými bicyklami, celková dĺžka trás dosahuje okolo 250 km. Vážska cyklomagistrála ponúka počas svojej trasy množstvo hradov a kaštieľov. Cyklotrasa obchádza Horný Hričov, prechádza cez susednú obec Svederník.
- *Vážsko - hornokysucká cykloturistická trasa* má dĺžku 58 km a prevýšenie 850 m. Východiskovým miestom na trasu je rázcestie v Kotešovej pri umelom Vážskom kanáli, na Vážskej cyklomagistrále. Zaujímavé miesta počas trasy sú - Korňanský ropný prameň, Klokočovské skálie, pamätník na Semeteši, pamätná izba kozmonauta Černana.

Príspevkom k rozvoju cestovného ruchu v regióne sú aj možnosti kúpania a vodných športov, ktoré ponúkajú najmä kúpaliská v Žiline, Stráňavách a termálne kúpaliská v Rajci a Rajeckých Tepliciach.

K atraktivitám patrí športové bezmotorové lietanie a závesné lietanie, ako aj plavby plťou či preprava kompou cez rieku Váh pri Strečne.

7.2 ANALÝZA SEKUNDÁRNEJ PONUKY

Zariadenia sekundárnej ponuky umožňujú realizovať jestvujúci záujem o účasť na cestovnom ruchu na územiach, ktoré majú na to vhodné predpoklady. Ich základnou úlohou je utváranie vecných predpokladov na zabezpečenie tvorby a realizácie služieb. Členia sa podľa charakteru, resp. druhov služieb, ktoré poskytujú na ubytovacie zariadenia, stravovacie a zábavné zariadenia, zariadenia pre poskytovanie špeciálnych služieb a cestovné kancelárie. Obec Horný Hričov nedisponuje žiadnymi kapacitami ubytovacích ani stravovacích zariadení, funguje tu iba pohostinstvo a návštevníci môžu tiež využiť služby menších obchodov s potravinami. Z hľadiska rozvoja cestovného ruchu by bolo preto potrebné zabezpečiť pre návštevníkov obce určité ubytovacie a stravovacie kapacity. Viaceré zariadenia zabezpečujúce uspokojovanie sekundárnych potrieb účastníkov cestovného ruchu (potreby ubytovania, stravovania) sa však nachádzajú v širšom okolí obce.

7.2.1 UBYTOVACIE ZARIADENIA

Z hľadiska disponibilnej lôžkovej kapacity v ubytovacích zariadeniach patrí Žilinský kraj spolu s Prešovským a Banskobystrickým krajom medzi ťažiskové turistické oblasti v rámci Slovenskej republiky.

Obec Horný Hričov v súčasnosti nedisponuje ubytovacími zariadeniami. Najviac ubytovacích kapacít s najlepšou kvalitou v blízkom okolí obce Horný Hričov je lokalizovaných v okresnom meste Žilina. V meste je k dispozícii viacero hotelov s vysokým štandardom poskytovaných služieb napr. hotel Dubná Skala (68 lôžok), hotel Grand (73 lôžok), HOLIDAY INN Žilina (133 izieb), hotel Slovan (46 lôžok), VILLA NEČAS (17 lôžok) a ďalšie.

7.2.2 STRAVOVACIE ZARIADENIA

V obci Horný Hričov sa nenachádzajú stravovacie zariadenia. V okolí obce Horný Hričov sú stravovacie zariadenia sústredené podobne ako v prípade ubytovacích predovšetkým v službami kvalitne vybavenom okresnom meste Žilina. Stravovacie služby sú tu poskytované predovšetkým reštauráciami a stravovacími jednotkami v rámci ubytovacích zariadení, a tiež v rôznych motorestoch, vinárňach, kaviarňach, pizzeriách, pohostinstvách, či zariadeniach rýchleho občerstvenia (napr. bufety, bistrá, bagetérie ...)

7.2.3 OSTATNÉ ZARIADENIA

Rozvoj cestovného ruchu nemožno realizovať bez propagácie, najmä turistickými informačnými kancelármi. V regióne Žilinského samosprávneho kraja poskytuje informačné služby cca 20 turistických informačných kancelárií v mestách a mikroregiónoch. Činnosť informačných kancelárií je zameraná prevažne na poskytovanie bezplatných informácií v oblasti cestovného ruchu. Doplnkové služby sú z oblasti ubytovania, predaj turistických máp a darčkových predmetov. Sieť turistických informačných kancelárií tu však stále nie je dostatočne vybudovaná a absentuje tiež prepojený databázový informačný systém.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

Najbližšia turistická informačná kancelária je lokalizovaná v Žiline. Jej hlavnou činnosťou je zber, aktualizácia a bezplatné poskytovanie informácií, tvorba a distribúcia propagačných materiálov, prezentácia mesta formou internetu, výstav, veľtrhov a workshopov. Dôležitou stránkou činnosti je tiež spolupráca s miestnymi subjektmi pôsobiacimi v oblasti cestovného ruchu, kultúry, športu, relaxu a podnikateľskou sférou.

Obrázok č. 13 - Zónové členenie hradov, zámkov a kaštieľov

8 SWOT ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - Výhodná geografická poloha a blízkosť mesta Žilina - Kvalitná dopravná dostupnosť - Dostatočné pokrytie autobusovými a tiež aj železničnými spojmami - Dobudovaná technická infraštruktúra - Vlastná káblová televízia - Kvalitné pokrytie signálom mobilných operátorov - Kvalitné pokrytie územia internetom - Blízkosť letiska Žilina - Materská škola a základná škola (1. -4. roč.) situovaná v obci - Pravidelné organizovanie kultúrnych a športových podujatí - Vybavenosť športovými areálmi - Vypracovaný Program odpadového hospodárstva - Vypracovaný územný plán (pripravuje sa doplnok, ktorého cieľom je znížiť priemyselný charakter obce) - Efektívne fungujúce hospodárenie s odpadom, rozvinutý zber seprovaného odpadu - Homogenizovaná národnostná a náboženská štruktúra - Vysoký podiel obyvateľstva v produktívnom veku - Koncentrácia viacerých veľkých zamestnávateľov v obci - Záujem predstaviteľov obce o jej rozvoj - Možnosti pre rozvoj celoročnej turistiky a realizovanie aktivít letných a zimných športov 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatočná kvalita cestných komunikácií - Chýbajúce cyklochodníky - Chýbajúce chodníky pre turistov - Slabo rozvinutá pešia infraštruktúra - Slabo rozvinutý zber biologicky rozložiteľného odpadu - Pomerne vysoký priemerný vek bytovej výstavby - Nedoriešené podmienky pre rozvoj IBV - Nízka vyťaženosť základnej školy - Absentujúce zdravotnícke zariadenia v obci - Nedostatočná vybavenosť územia pre cestovný ruch - Vysoká zaťaženosť územia nákladnou dopravou a jej vplyv na kvalitu života v obci - Zhoršujúca sa kvalita ovzdušia v obci

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Dobudovanie diaľničného ťahu - Modernizácia železničnej dopravy - Využitie fondov EÚ na dobudovanie/skvalitnenie infraštruktúry, na podporu rozvoja cestovného ruchu, - Podpora bývania a zlepšenie podmienok pre IBV – prílev mladých ľudí a rodín do obce - Usmernenie priemyselných podnikov a ich vplyvov na kvalitu života v obci - Organizovanie osvetových a náučných akcií pre životné prostredie - Využitie fondov EÚ na vzdelávacie aktivity - Podpora rozvoja malého a stredného podnikania - Obnova tradičných remesiel - Podpora kultúrnych a športových podujatí 	<ul style="list-style-type: none"> - Zvyšujúci sa podiel cestnej nákladnej dopravy vplývajúci na rast znečistenia životného prostredia - Zvyšujúci sa podiel priemyselnej zóny obce na úkor bytovej výstavby - Prílev ďalších priemyselných subjektov prispievajúcich k zhoršovaniu kvality životného prostredia obce - Nezáujem obyvateľov o ochranu životného prostredia - Zánik regionálnej železničnej dopravy - Zaradenie obce do pólov rastu - Rast nákladov na zabezpečenie sociálnej starostlivosti pre starých a odkázaných ľudí - Starnutie obyvateľstva - Strata záujmu obyvateľstva o vzdelávanie - Odliv mladých ľudí a rodín z obce - Nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily - Nezáujem obyvateľov o podnikanie - Strata záujmu investorov o danú lokalitu - Zánik ľudových tradícií - Nezáujem predstaviteľov obce o podporu rozvoja cestovného ruchu

9 STRATEGICKÁ ČASŤ

Definovanie rozvojovej stratégie obce nadväzuje na výsledky komplexných analýz uvedených v rámci sociálnych a ekonomických východísk a s cieľom dosiahnutia strategickej vízie pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého rozvoja územia. Obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určuje hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja obce.

9.1 VÝCHODISKOVÉ STRATEGICKÉ DOKUMENTY

Pri tvorbe programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov boli zohľadnené predovšetkým nasledovné základné dokumenty a ich stratégie:

- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KÚRS) – schválená uznesením vlády SR č. 1033/2001 zo dňa 31. októbra 2001 v znení KURS 2011,
- Partnerská dohoda o využívaní európskych štrukturálnych a investičných fondov v rokoch r. 2014-2020 zo dňa 20.6.2014
- Operačné programy Partnerskej dohody
- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR schválená uznesením vlády SR č. 296/2010
- Aktualizácia Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR schválená uznesením vlády SR č. 222/2014
- Program stability Slovenskej republiky na r. 2015 – 2018 schválený uznesením vlády SR č. 215/2015
- Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja
- Metodika na vypracovanie PHSR obce/obcí/VUC, február 2015
- Územný plán obce Horný Hričov

9.2 STRATEGICKÁ VÍZIA ROZVOJA OBCE

Strategickou víziou rozvoja obce Horný Hričov je

„Utlmenie rozvoja priemyslu v obci a návrat k hodnotám vidieka“

Na strategickú víziu nadväzuje hlavný strategický cieľ Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ktorým je

„Zabezpečenie komplexne vyváženého rozvoja obce pre maximálne zvýšenie kvality života obyvateľov obce“

Tento hlavný strategický cieľ je zabezpečovaný pomocou súboru globálnych cieľov, ktoré stanovujú prioritné oblasti rozvoja. Tieto sú následne rozvinuté pomocou sústavy stanovených cieľov a konkrétnymi opatreniami a aktivitami na ich naplnenie.

9.3 STANOVENIE KĹÚČOVÝCH DISPARÍT A GLOBÁLNYCH CIEĽOV ROZVOJA

Potreba určenia kľúčových disparít a nimi podmienených globálnych cieľov rozvoja je daná nutnosťou zabezpečenia čo najvyššej adresnosti tohto programového dokumentu. Určenie disparít a globálnych cieľov rozvoja obce vychádza zo zhodnotenia aktuálneho stavu územia a stanovuje základné smerovanie cieľov na odstránenie, alebo zmiernenie identifikovaných disparít územia.

Predmetom nasledovnej tabuľky je stanovenie kľúčových disparít územia na základe posúdenia aktuálneho stavu a globálnych cieľov na ich odstránenie pre zabezpečenie vyváženého rozvoja územia.

Tabuľka č. 19 Stanovenie disparít, priorít a globálnych cieľov rozvoja obce

Identifikované disparity	Priorita	Globálne ciele
1. Nedostatočná úroveň rozvoja bytovej výstavby a infraštruktúry	Občianska infraštruktúra a služby pre obyvateľov	1. Rozvoj infraštruktúry a občianskej vybavenosti
2. Nevyhovujúci stav zariadení školskej infraštruktúry		
3. Nevyhovujúci stav zariadení kultúrnej infraštruktúry		
4. Nevyhovujúci stav niektorých zariadení športovej infraštruktúry		
5. Nedostatok zariadení športovej infraštruktúry		2. Rozvoj služieb pre obyvateľov
6. Chýbajúca zdravotná infraštruktúra priamo v obci		
7. Nedostatočný rozsah poskytovaných sociálnych služieb		
8. Nedostatočná infraštruktúra pre rozvoj cestovného ruchu		

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

9. Chýbajúca technická infraštruktúra v niektorých lokalitách na území obce		
1. Nevyhovujúca dopravná infraštruktúra a nedostatočná úroveň miestnych komunikácií a chodníkov	Dopravná infraštruktúra a dopravná obslužnosť	3. Rozvoj dopravnej infraštruktúry
2. Nedostatočná úroveň verejnej dopravy		
3. Preťaženosť hlavných prístupových komunikácií do obce a vysoká úroveň ťažkej nákladnej dopravy do priemyselných zón		
1. Environmentálne zaťaženie prostredia	Kvalita životného prostredia	4. Zvyšovanie kvality životného prostredia
2. Nevyhovujúci stav verejnej zelene		
3. Vysoký podiel priemyslu nepriaznivého k životnému prostrediu priamo v obci		
1. Nedostatočná energetická efektívnosť	Energetická efektívnosť	5. Zvyšovanie energetickej efektívnosti
1. Vysoká nezamestnanosť a ohrozenie chudobou hlavne u vybraných skupín obyvateľstva	Zamestnanosť a podpora podnikania	6. Podpora tvorby pracovných miesta a sociálneho začlenenia 7. Podpora podnikania
2. Veľké priemyselné zóny a jednostranná orientácia priemyslu v obci na environmentálne nepriaznivý priemysel		
3. Nedostatočná úroveň drobného podnikania a služieb v obci		
1. Nedostatočná úroveň elektronizácie a poskytovania služieb verejnej správy	Verejná správa	8. Zvyšovanie efektívnosti verejnej správy

9.4 STANOVENIE ŠPECIFICKÝCH CIEĽOV ROZVOJA

Špecifické ciele rozvoja stanovujú naplnenie jednotlivých globálnych cieľov. Ich vlastné napĺňanie sa realizuje pomocou opatrení, v rámci ktorých sa realizujú konkrétne aktivity. Na základe potrieb naplnenia globálnych cieľov si mesto pre ich dosiahnutie stanovilo nasledovné špecifické ciele.

Tabuľka č. 20 Stanovenie špecifických cieľov rozvoja obce

Globálne ciele	Špecifické ciele
1. Rozvoj infraštruktúry a občianskej vybavenosti	1.1 Podpora rozvoja bytovej výstavby a výstavba bytov
	1.2. Modernizácia, rekonštrukcia a rozvoj vybavenia školských a predškolských zariadení
	1.3 Výstavba, modernizácia a rekonštrukcia zariadení kultúrnej a obecnej infraštruktúry
	1.4 Modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry
	1.5 Modernizácia a budovanie infraštruktúry pre podporu rozvoja cestovného ruchu
	1.6 Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry
2. Rozvoj služieb pre obyvateľov	2.1 Rozvoj služieb pre obyvateľov
	2.2 Podpora rozvoja kultúry, športu a vzdelávania
	2.3 Zvýšenie bezpečnosti občanov a ochrany majetku
	2.4. Rozvoj služieb pre cestovný ruch
	2.5 Podpora cezhraničnej spolupráce
3. Rozvoj dopravnej infraštruktúry	3.1 Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, chodníkov a zlepšenie možností parkovania
	3.2 Zlepšenie dostupnosti obce a verejnej dopravy

4. Zvyšovanie kvality životného prostredia	4.1 Rekonštrukcia existujúcich a budovanie nových plôch verejnej zelene
	4.2 Realizácia opatrení na znižovanie zaťaženia životného prostredia
	4.3 Zvýšenie úrovne separácie odpadu
	4.4 Sanácia existujúcich environmentálnych záťaží
	4.5 Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie
5. Zvyšovanie energetickej efektívnosti	5.1 Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb
	5.2 Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov
6. Podpora tvorby pracovných miest a sociálneho začlenenia	6.1 Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest
	6.2 Podpora sociálneho začlenenia skupín obyvateľstva ohrozených chudobou
7. Podpora podnikania	7.1 Diverzifikácia podnikateľského prostredia a podpora konkurencieschopnosti
8. Zvyšovanie efektívnosti verejnej správy	8.1 Podpora elektronizácie poskytovaných služieb verejnej správy
	8.2 Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy
	8.3. Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovísk verejnej správy

9.5 STANOVENIE ÚZEMNÝCH CIEĽOV ROZVOJA

Územné ciele rozvoja sa viažu k preferovanému rozvoju vybraných území a stanovujú prierezovo napĺňanie globálnych a špecifických cieľov na vybranom území obce.

Základnými územnými cieľmi obce sú:

- V rámci zmien územného plánu obce dosiahnuť obmedzenie rozvoja nežiadúceho priemyslu zameraného najmä na spaľovanie odpadov, spracovanie odpadov, tavenie

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

kovov, priemyslu zvyšujúceho dopravné zaťaženie obce a priemyslu, ktorý by zvýšil už aj tak extrémne zaťaženie životného prostredia v našej obci a širšom okolí

- Zmena časti priemyselných zón v severnej časti katastra obce na zóny zmiešaného územia, obytné zóny a zóny zelene a oddychu
- Revitalizácia zelených plôch zameraná na obnovu týchto plôch výsadbou nových stromov, kríkov, kvetov a tráv
- Izolácia priemyselných zón výsadbou stromových alejí
- Výstavba nadjazdu ponad železničnú trať v priestoroch priemyselnej zóny na západe katastra obce
- Rozvoj individuálnej a hromadnej bytovej výstavby

Ich naplnenie sa uskutočňuje prierezovo v rámci opatrení a aktivít na naplnenie jednotlivých stanovených špecifických cieľov rozvoja.

9.6 SPÔSOB NAPŔŔANIA CIEĽOV

Plnenie hlavného strategického cieľa sa dosiahne prostredníctvom súboru špecifických cieľov a opatrení. Každé opatrenie obsahuje definovaný súbor aktivít rozdelených podľa stupňa priority, realizáciou ktorých bude obec napŔŔňať jednotlivé ciele a priority. O konkrétnom spôsobe realizácie navrhnutých aktivít a ich rozsahu rozhodne obec s prihliadnutím na aktuálny stav a možnosti financovania. Okrem definovaných aktivít obec môže v priebehu realizácie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja realizovať aj iné aktivity, ktoré budú v súlade so stanovenými globálnymi cieľmi rozvoja obce a budú napomáhať napŔŔňaniu hlavného strategického cieľa Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov.

10 PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť PHSR obce obsahuje zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Všetky opatrenia a aktivity sú stanovené na základe určenia špecifických cieľov rozvoja a vo väzbe na tieto špecifické ciele.

10.1 GLOBÁLNY CIEĽ 1 ROZVOJ INFRAŠTRUKTÚRY A OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI

Globálny cieľ 1. Rozvoj infraštruktúry a občianskej vybavenosti sa bude naplňať prostredníctvom nasledovných špecifických cieľov:

- 1.1. Podpora rozvoja bytovej výstavby a výstavba bytov
- 1.2. Modernizácia, rekonštrukcia a rozvoj vybavenia školských a predškolských zariadení
- 1.3. Výstavba, modernizácia a rekonštrukcia zariadení kultúrnej a obecnej infraštruktúry
- 1.4. Modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry
- 1.5. Modernizácia a budovanie infraštruktúry pre podporu rozvoja cestovného ruchu
- 1.6. Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry

10.1.1. ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.1 PODPORA ROZVOJA BYTOVEJ VÝSTAVBY A VÝSTAVBA BYTOV

Riešenie rozvoja infraštruktúry bývania patrí k najdôležitejším prioritám obce ako aj samotných obyvateľov. Obec v rámci realizácie aktivít na naplnenie cieľa počíta iba s realizáciou IBV a HBV s nájomnými bytmi pre obyvateľov obce. Špecifický cieľ je zameraný na zlepšenie dostupnosti a kvality bývania pre obyvateľov obce.

a) Opatrenie Podpora infraštruktúry bývania

Zámery opatrenia: hlavným zámerom opatrenia je vytvoriť podmienky pre ďalší rozvoj IBV a HBV vo vybraných lokalitách obce

Charakteristika opatrenia: Obec bude rozvoj bytovej výstavby riešiť prostredníctvom podpory IBV vo vybraných lokalitách. Vzhľadom k tomu, že IBV je predmetom súkromných investícií obyvateľov, obec sa v rámci opatrenia sústreďí hlavne na aktivity spojené s prípravou územia – vybudovaním komunikácií a inžinierskych sietí k lokalitám určeným na bytovú výstavbu.

V rámci HBV by obec chcela zabezpečiť výstavbu bytového domu s 12 nájomnými bytmi pre obyvateľov obce. V prípade záujmu súkromných investorov bude obec tiež podporovať výstavbu súkromných bytových domov na území obce takýmito investormi.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Podpora infraštruktúry bývania

	Aktivita	Priorita
1.1.1	Aktualizácia a schválenie novej UPD obce s vyčlenením vhodných plôch na ďalší rozvoj bytovej výstavby a podnikateľských aktivít	Vysoká
1.1.2	Podpora budovania bytových domov na území obce súkromnými investormi	Vysoká
1.1.3	Vybudovať infraštruktúru v lokalitách budúcej IBV v spolupráci s dotknutými organizáciami (SEVAK, SSE-D, SPP-D a pod.) podľa potrieb obyvateľov a rozvoja obce	Stredne vysoká
1.1.4	Výstavba bytového domu s min. 12 nájomnými bytmi pre obyvateľov obce	Stredne vysoká

10.1.2 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.2 MODERNIZÁCIA, REKONŠTRUKCIA A ROZVOJ VYBAVENIA ŠKOLSKÝCH A PREDŠKOLSKÝCH ZARIADENÍ

Školskú infraštruktúru v obci predstavuje materská škola a základná škola. Špecifický cieľ je zameraný predovšetkým na zlepšenie technického stavu materskej školy a prípadné potrebné zvýšenie kapacity. Zvýšenie kvality vzdelávania a vybavenia základných a materských škôl je riešené v rámci globálneho cieľa č. 2 Rozvoj služieb pre obyvateľov.

a) Opatrenie Rekonštrukcia a rozvoj infraštruktúry základných a materských škôl

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je modernizácia a rekonštrukcia materskej školy v obci

Charakteristika opatrenia: Premetom opatrenia je rekonštrukcia objektu MŠ, vhodné by bolo tiež aspoň mierne zvýšenie kapacity pre prípad nástupu populačne silnejšieho ročníka alebo výraznejšieho nárastu zamestnanosti matiek. Výraznejší rozvoj individuálnej bytovej výstavby môže prilákať do obce ďalšie mladé rodiny s deťmi a tým sa môže počet žiakov MŠ zvýšiť.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Rekonštrukcia a rozvoj infraštruktúry základných a materských škôl

	Aktivita	Priorita
1.2.1	Rekonštrukcia budovy MŠ	Štandardná

10.1.3 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.3 VÝSTAVBA, MODERNIZÁCIA A REKONŠTRUKCIA ZARIADENÍ KULTÚRNEJ A OBECNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Špecifický cieľ je zameraný na riešenie problémov kultúrnej infraštruktúry a jej rekonštrukcie. Podpora rozvoja kultúry na území obce je riešená v rámci špecifického cieľa 2.2..

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

a) opatrenie Výstavba, modernizácia a rekonštrukcia zariadení kultúrnej a obecnej infraštruktúry

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je dosiahnuť optimálny technický stav kultúrneho domu v obci, rekonštrukciu domu smútku, hasičskej zbrojnice a prestavbu budovy starej školy na objekt kultúrnej infraštruktúry.

Charakteristika opatrenia: vzhľadom na technický stav a vek je potrebná modernizácia a rekonštrukcia budovy kultúrneho domu, domu smútku, hasičskej zbrojnice a budovy starej školy.

Opatrenia na samotný rozvoj a podporu kultúry sú súčasťou špecifického cieľa 2.2.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Výstavba, modernizácia a rekonštrukcia zariadení kultúrnej a obecnej infraštruktúry:

	Aktivita	Priorita
1.3.1	Rekonštrukcia a modernizácia budovy kultúrneho domu (Z-ka) s výstavbou pódia pre kultúrne akcie	Vysoká
1.3.2	Rekonštrukcia a modernizácia hasičskej zbrojnice	Vysoká
1.3.3	Rekonštrukcia Domu smútku	Vysoká
1.3.4	Rekonštrukcia (kompletná prestavba) budovy Starej školy, vytvorenie priestorov pre múzeum obce	Stredne vysoká

10.1.4 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.4 MODERNIZÁCIA, REKONŠTRUKCIA A VÝSTAVBA NOVÝCH ZARIADENÍ ŠPORTOVEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Špecifický cieľ je zameraný na rozvoj a rekonštrukciu športovej infraštruktúry v obci pre zlepšenie podmienok športovania pre obyvateľov.

a) opatrenie Modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry

Zámery opatrenia: zámerom je podpora rozvoja športovej infraštruktúry v obci a zabezpečenie dostatku športovísk pre zlepšenie možností športovania obyvateľov ako spôsobu trávenia voľného času pre obyvateľov so zameraním hlavne na mládež

Charakteristika opatrenia: objektmi športovej infraštruktúry v obci sú futbalové a multifunkčné ihrisko.

Obec bude podporovať budovanie ďalších športových areálov v na celom území obce podľa svojich finančných a územných možností. Obec bude tiež iniciovať a podporovať všetky možné aktivity na podávanie projektov v oblasti budovania športovísk v obci a podporovať všetky aktivity podávania projektov na rozvoj v oblasti športu a telesnej kultúry všetkých organizácií a záujmových združení v obci. Opatrenia na podporu rozvoja športu sú riešené v rámci špecifického cieľa 2.2.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry:

	Aktivita	Priorita
1.4.1	Podpora podávania projektov na rozšírenie počtu športovísk a rozvoj športu v obci	Vysoká
1.4.2	Výstavba nového detského ihriska zameraného na rozvoj pohybových aktivít detí od 2 – 12 rokov	Vysoká
1.4.3	Podporovať vybudovanie cyklotrás na území obce a prepojenia súčasných cyklotrás v spolupráci s VUC <ul style="list-style-type: none">- Cyklo prepojenie obce s mestom Žilina- Vybudovanie, označenie a prepojenie cyklotrás s obcou Divinka, Divina, Marček, Svederník, Dlhé Pole, Kotešová, Veľké Rovné, Makov, Bytča, Súľov, Hlboké, Hričovské Podhradie, Ovčiarsko, Brezany, Rajecké	Vysoká
1.4.4	Podpora budovania súkromných športových zariadení na území obce	Stredne vysoká
1.4.5	Vybudovanie vonkajšieho MFI zameraného na hru hokeja s možnosťou vytvorenia ľadovej plochy v zimných mesiacoch	Stredne vysoká
1.4.6	Vybudovanie športovísk zameraných na workoutové cvičenia	Stredne vysoká
1.4.7	Vybudovanie posilňovne	Stredne vysoká
1.4.8	Modernizácia a rozvoj športových areálov pri ZŠ	Štandardná

10.1.5 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.5 MODERNIZÁCIA A BUDOVANIE INFRAŠTRUKTÚRY PRE PODPORU ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU

Špecifický cieľ je zameraný na rozvoj a podporu cestovného ruchu ako zdroja príjmov, tvorby pracovných príležitostí a propagácie obce a regiónu. Potenciál obce pre cestovný ruch je obmedzený vzhľadom na neexistujúce ubytovacie a stravovacie kapacity, existujúci potenciál je iba pre príležitostnú turistiku a cykloturistiku.

a) opatrenie Rozvoj a budovanie infraštruktúry a služieb cestovného ruchu

Zámery opatrenia: Vzhľadom na nedostatočný potenciál ubytovacích a stravovacích kapacít a trávenia voľného času je potrebné rozvoj turizmu prepojiť komplexne v rámci celého regiónu. Zámerom opatrenia je systematická podpora rozvoja cestovného ruchu v rámci regiónu za účelom jeho cieleného rozvoja a vytvorenia podmienok pre rozvoj tohto odvetvia.

Charakteristika opatrenia: cestovný ruch v obci je slabo rozvinutý, obec samotná nemá vybudovanú turistickú infraštruktúru pre organizovanú turistiku. Pre rozvoj cestovného ruchu chýbajú ako ubytovacie zariadenia, tak predovšetkým služby pre turistov. V rámci podpory rozvoja cestovného ruchu sa obec bude zapájať predovšetkým do regionálnych projektov na rozvoj cestovného ruchu a rozvoja cyklotrás na území regiónu.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Rozvoj a budovanie infraštruktúry a služieb cestovného ruchu:

	Aktivita	Priorita
1.5.1	Údržba a obnova Hričovskej vodnej cesty, nové značenie, obnova hrádzok, čistenie	Vysoká
1.5.2	Príprava dokumentácie na rozširovanie cyklotrás ich GPS zameranie a digitalizácia	Stredne vysoká
1.5.3	Vytvorenie turistickej značky z obce, ktorá by sa napojila na červenú značku prepájajúcu mesto Žilina s obcou Súľov	Stredne vysoká

10.1.6 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.6 REKONŠTRUKCIA A ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Špecifický cieľ je zameraný na dobudovanie chýbajúcej infraštruktúry na území obce a rozšírenie existujúcej infraštruktúry do nepokrytých častí obce.

a) opatrenie Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je dobudovanie technickej infraštruktúry v obci podľa aktuálnej potreby a jej rozširovanie do vybraných lokalít podľa plánu územného rozvoja obce.

Charakteristika opatrenia: v rámci opatrenia chce obec dosiahnuť pokrytie celého územia obce vodovodom, kanalizáciou, rekonštrukciu a obnovu potrebuje tiež verejné osvetlenie a obecný rozhlas.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry:

	Aktivita	Priorita
1.6.1	Výstavba vodovodu v miestnej časti Váhostav	Vysoká
1.6.2	Výstavba a obnova vodovodného pripojenia	Vysoká
1.6.3	Výstavba a obnova kanalizácie	Vysoká
1.6.4	Obnova obecného rozhlasu	Vysoká
1.6.5	Obnova verejného osvetlenia	Vysoká

10.2 GLOBÁLNY CIEĽ 2 ROZVOJ SLUŽIEB PRE OBYVATEĽOV

Globálny cieľ 2. Služby pre obyvateľov sa bude naplňať prostredníctvom nasledovných špecifických cieľov:

- 2.1 Podpora poskytovania služieb pre obyvateľov
- 2.2 Podpora rozvoja kultúry, športu a vzdelávania
- 2.3 Zvýšenie bezpečnosti občanov a ochrany majetku
- 2.4 Rozvoj služieb pre cestovný ruch
- 2.5 Podpora cezhraničnej spolupráce

10.2.1 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.1 PODPORA POSKYTOVANIA SLUŽIEB PRE OBYVATEĽOV

Špecifický cieľ je zameraný na zlepšenie a rozvoj poskytovaných sociálnych služieb pre obyvateľov obce, ako aj rozvoj podnikateľských a komerčných služieb na území obce tak, aby obyvatelia obce mali dostupné maximálne množstvo potrebných služieb priamo v obci a nemuseli za nimi dochádzať do mesta.

a) opatrenie Podpora a rozvoj služieb komerčnej infraštruktúry

Zámery opatrenia: rozšíriť poskytované služby na území obce pre obyvateľstvo podľa jeho požiadaviek a zabezpečiť obyvateľom čo najviac potrebných služieb komerčnej infraštruktúry priamo na území obce

Charakteristika opatrenia: komerčná vybavenosť v obci je obmedzená. Vhodné je jej doplnenie, aby obyvatelia obce nemuseli dochádzať za nákupmi a službami do mesta Žiliny alebo okolitých obcí, čo je problémom hlavne pre starších občanov ako aj občanov odkázaných na verejnú dopravu.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Podpora a rozvoj služieb komerčnej infraštruktúry:

	Aktivita	Priorita
2.1.1	Podporovať a vytvárať podmienky pre rozvoj drobného podnikania v oblasti služieb pre občanov, opravovní, remesiel, stravovacích služieb a služieb na športové vyžitie občanov	Stredne vysoká

b) opatrenie Podpora a rozvoj sociálnej a zdravotníckej infraštruktúry a sociálnych a zdravotníckych služieb

Opatrenie súvisí s predpokladaným demografickým vývojom obyvateľstva a je zamerané na skvalitnenie sociálnej infraštruktúry a sociálnych služieb pre obyvateľov v takom rozsahu, aby

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

postačovali pokračujúcemu nárastu obyvateľstva v dôchodkovom veku, sociálne odkázaných ľudí a zlepšovaniu podmienok pre mladé rodiny.

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je zabezpečiť poskytovanie sociálnej starostlivosti o občanov minimálne v zmysle povinností obce podľa §80 zákona č. 448/200/ Z.z. o sociálnych službách a podľa možnosti zabezpečiť poskytovanie aspoň základných zdravotníckych služieb všeobecného lekára priamo v obci aspoň v obmedzenom čase

Charakteristika opatrenia: Obec sa bude predovšetkým snažiť vytvárať podmienky pre maximálnu starostlivosť o potrebných občanov v rodinnom prostredí podporou opatrovateľskej služby, podporou vzniku a činnosti mimovládnych neziskových organizácií a občianskych združení v oblasti starostlivosti o starých, zdravotne postihnutých a na pomoc odkázaných občanov.

Matkám s malými deťmi sa bude obec snažiť poskytnúť kvalitnú starostlivosť o deti v predškolských zariadeniach a tým im umožniť návrat do pracovného procesu. Pre matky na materskej dovolenke je cieľom vybudovanie detských ihrísk tak, aby mali vhodné priestory na prechádzky a oddych s kočíkmi a na hranie najmenších detí pod dozorom matiek.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Podpora a rozvoj sociálnej a zdravotníckej infraštruktúry a sociálnych a zdravotníckych služieb:

	Aktivita	Priorita
2.1.2	Zabezpečiť ambulanciu praktického lekára aspoň 2 x týždenne	Stredne vysoká
2.1.3	Vybudovať v obci minimálne dve detské ihriská pre najmenšie deti vo vhodnej lokalite	Stredne vysoká
2.1.4	Podpora činnosti a vlastných aktivít klubov dôchodcov a organizácií zdravotne postihnutých občanov a iných záujmových združení a organizácií	Stredne vysoká
2.1.5	Posilňovanie poskytovania komplexných sociálnych služieb pre odkázaných obyvateľov predovšetkým terénnych služieb	Štandardná

10.2.2 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.2 PODPORA ROZVOJA KULTÚRY, ŠPORTU A VZDELÁVANIA

Špecifický cieľ je zameraný na rozvoj aktivít a služieb pre občanov, poskytovaných v oblasti kultúry, športu a vzdelávania.

a) opatrenie Podpora rozvoja kultúry

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je podpora činností kultúrnych telies a záujmových na území obce

Charakteristika opatrenia: obec bude vytvárať podmienky pre rozvoj kultúry a realizáciu kultúrnych podujatí. Bude pokračovať v tradíciách realizácie doposiaľ organizovaných kultúrno - spoločenských akcií pre obyvateľov s perspektívou ich rozšírenia. Obec bude tiež podporovať zakladanie kultúrnych telies a súborov na území obce.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Podpora rozvoja kultúry:

	Aktivita	Priorita
2.2.1	Podpora pre rozvoj a vznik nových kultúrnych a umeleckých súborov a telies a ich činnosti	Vysoká

b) opatrenie Podpora rozvoja športu

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je podpora športu ako zmysluplného trávenia voľného času pre obyvateľov a mládež

Charakteristika opatrenia: obec bude podporovať podľa svojich možností činnosť všetkých športových oddielov, klubov a združení na území obce a organizovanie športových súťaží a podujatí. Vytvorí podmienky na rozvoj športovísk s cieľom priťahovať k športovaniu hlavne mládež v rámci trávenia voľného času aj ako prevenciu pred negatívnymi spoločenskými javmi. Všetkými dostupnými formami a prostriedkami bude obec podporovať prioritne rozvoj mládežníckeho športu a rekreačného športu.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Podpora rozvoja športu :

	Aktivita	Priorita
2.2.2	Podpora rozvoja detského a mládežníckeho športu v obci	Vysoká
2.2.3	Podpora športových súťaží a podujatí na území obce	Vysoká
2.2.4	Podpora podávania projektov na podporu športu športových organizácií a záujmových združení	Vysoká
2.2.5	Vytvorenie turistického klubu pod hlavičkou obce	Stredne vysoká
2.2.6	Vytvárať podmienky pre športové využitie zvlášť mladých občanov predovšetkým z dôvodov kvalitného trávenia voľného času a vhodného spôsobu života	Stredne vysoká
2.2.7	Podpora obnovy a rozvoja vybavenia obecných športových oddielov	Stredne vysoká
2.2.8	Podpora zakladania nových športových klubov podľa záujmu obyvateľov	Stredne vysoká

c) opatrenie Podpora rozvoja vzdelávania

Zámery opatrenia: cieľom opatrenia je zvýšenie kvality vzdelávania na MŠ v obci ako aj zlepšenie materiálne – technického vybavenia školských zariadení v správe obce na vytvorenie podmienok pre takéto zvyšovanie kvality vzdelávania.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

Charakteristika opatrenia: na zlepšenie úrovne a kvality vzdelávacieho procesu na obec bude podporovať jeho ďalší rozvoj a zlepšovanie rozvojom vybavenia MŠ a ZŠ. Okrem zlepšenia vybavenia MŠ a ZŠ sa bude obec snažiť aj o zlepšenie materiálno technického vybavenia CVČ.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Podpora rozvoja vzdelávania:

	Aktivita	Priorita
2.2.9	Zlepšenie materiálno-technického vybavenia MŠ a ZŠ pre potreby vzdelávania detí	Stredne vysoká
2.2.10	Zlepšenie materiálno-technického vybavenia CVČ	Stredne vysoká

10.2.3 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.3 ZVÝŠENIE BEZPEČNOSTI OBČANOV A OCHRANY MAJETKU

V súčasnom období pretrváva celková zvýšená miera kriminality v spoločnosti a je vysoký aj výskyt nežiadúcich javov ako vandalizmus, krádeže, alkoholizmus, drogová závislosť a pod. Špecifický cieľ je celkovo zameraný na zlepšenie bezpečnosti v obci a prevenciu trestnej činnosti na území obce.

a) opatrenie Ochrana majetku obyvateľov a posilnenie bezpečnosti v obci

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je pôsobiť na zníženie vandalizmu, poškodzovania majetku a trestnej činnosti na území obce ako aj zvýšenie celkovej miery bezpečnosti obyvateľov obce. Aktivity opatrenia sa zameriavajú hlavne preventívne na zníženie rizika páchania trestnej činnosti. Ďalšou oblasťou je zvýšenie bezpečnosti v oblasti požiarnej ochrany v obci.

Charakteristika opatrenia: opatrenie sa zameriava na posilnenie ochrany obecných objektov a ich areálov, ako aj vybraných lokalít v obci na zamedzovanie prejavom vandalizmu inštaláciou kamerového monitorovacieho systému podľa finančných možností obce, ktoré monitorujú najkritickejšie oblasti v obci. Ďalší rozvoj monitorovacieho kamerového systému závisí od finančných možností obce. Zlepšenie požiarnej ochrany v obci bude zabezpečené rozšírením vybavenia dobrovoľného hasičského zboru v obci.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Ochrana majetku obyvateľov a posilnenie bezpečnosti v obci:

	Aktivita	Priorita
2.3.1	Zabezpečenie monitorovania kritických miest v obci vybudovaním bezpečnostného kamerového systému	Vysoká
2.3.2	Zlepšovanie bezpečnostného charakteru križovatiek v obci	Vysoká
2.3.3	Výstavba nových chodníkov a prechodov pre chodcov	Vysoká
2.3.4	Obmedzenie prejazdu automobilovej dopravy cez intravilán obce	Vysoká
2.3.5	Rozšírenie vybavenia Dobrovoľného hasičského zboru	Stredne vysoká

10.2.4 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.4 ROZVOJ SLUŽIEB PRE CESTOVNÝ RUCH

Špecifický cieľ je zameraný na podporu cestovného ruchu v rámci regiónu a obce.

a) Opatrenie Rozvoj služieb pre cestovný ruch

Zámery opatrenia: zámerom je rozšíriť poskytované služby v obci pre rozvoj cestovného ruchu

Charakteristika opatrenia: obec bude podporovať rozvoj všetkých služieb na podporu cestovného ruchu na území obce a regiónu, za týmto účelom sa bude tiež zapájať do regionálnych aktivít na podporu cestovného ruchu

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Rozvoj služieb pre cestovný ruch:

	Aktivita	Priorita
2.4.1	V spolupráci s partnerskými obcami v zahraničí rozvíjať podporu vzájomného cestovného ruchu	Vysoká
2.4.2	Podpora investorov podnikajúcich v cestovnom ruchu pri budovaní kapacít cestovného ruchu v obci	Stredne vysoká
2.4.3	Podpora vzniku a zapájanie sa do činnosti regionálnych združení pre rozvoj cestovného ruchu	Stredne vysoká

10.2.5 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.5 PODPORA CEZHHRANIČNEJ SPOLUPRÁCE

Špecifický cieľ je zameraný na rozširovanie cezhraničnej spolupráce predovšetkým s partnerskými mestami a obcami v zahraničí, prioritne s partnerskými obcami v Poľsku a Českej republike s podporu využitia financovania spoločných projektov z operačných programov cezhraničnej spolupráce.

a) Opatrenie Podpora cezhraničnej spolupráce

Zámery opatrenia: zámerom je rozšíriť poznávanie vzájomnej kultúry a života občanov partnerských obcí a ich krajín a vymieňať si skúsenosti z rôznych oblastí života a riešenia problémov v jednotlivých krajinách, ktoré by mohli byť pozitívnou inšpiráciou aj pre riešenie problémov obce a prispieť k skvalitneniu života jeho obyvateľov.

Charakteristika opatrenia: obec bude podporovať a rozvíjať spoluprácu s partnermi v zahraničí v oblasti kultúry, športu, vzdelávania. Rovnako sa bude snažiť vytvoriť podmienky pre vzájomnú spoluprácu medzi podnikateľmi v obci a podnikateľmi z regiónu zahraničných partnerov.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Podpora cezhraničnej spolupráce:

	Aktivita	Priorita
2.5.1	Realizácia spoločných projektov a investičných aktivít zameraných na rozvoj vzájomnej spolupráce a spoznávania obyvateľov v rámci operačných programov cezhraničnej spolupráce ČR - SK a PL- SK	Vysoká

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

2.5.2	Rozširovanie počtu partnerských obcí v ostatných krajinách Európskej únie	Vysoká
2.5.3	V spolupráci s partnerskými obcami v zahraničí rozvíjať podporu vzájomného cestovného ruchu	Stredne vysoká

10.3 GLOBÁLNY CIEĽ 3. ROZVOJ DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Globálny cieľ 3. Rozvoj dopravnej infraštruktúry rieši optimalizáciu a rozvoj dopravnej infraštruktúry obce. Stav komunikácií, dopravy v obci a cez obec do priemyselných zón a parkovania patrí k jedným z hlavných problémov obce. Naplnenie cieľa sa bude realizovať prostredníctvom nasledujúcich špecifických cieľov:

3.1 Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, chodníkov a zlepšenie možností parkovania

3.2 Zlepšenie dostupnosti obce a verejnej dopravy

10.3.1 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.1 REKONŠTRUKCIA A VÝSTAVBA MIESTNYCH KOMUNIKÁCIÍ, CHODNÍKOV A ZLEPŠENIE MOŽNOSTÍ PARKOVANIA

Špecifický cieľ je zameraný na zlepšenie stavu miestnych komunikácií s dôrazom na vybrané lokality, výstavbu chodníkov pre zvýšenie bezpečnosti chodcov a budovanie nových komunikácií na zabezpečenie dopravnej obslužnosti lokalít plánovanej IBV a HBV.

a) opatrenie Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, chodníkov a zlepšenie možností parkovania

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je zlepšiť celkový stav miestnych komunikácií, zabezpečiť komplexnú dopravnú obslužnosť celého územia obce, zvýšiť bezpečnosť chodcov budovaním chodníkov popri komunikáciách a zlepšiť možnosti parkovania v obci.

Charakteristika opatrenia: napriek opakovaným investíciám do opravy miestnych komunikácií, tieto trpia vysokou intenzitou dopravy v obci predovšetkým do priemyselnej zóny, čo spôsobuje ich zvýšené opotrebovanie a poškodzovanie a neustálu potrebu nových rekonštrukcií a opráv. Vzhľadom na intenzitu dopravy je pre bezpečnosť chodcov nevyhnutné tiež vybudovať chodníky popri komunikáciách všade tam, kde to dovoľujú priestorové možnosti. V rámci obce je potrebné tiež vytvárať nové možnosti na parkovanie a parkovacie miesta.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, chodníkov a zlepšenie možností parkovania:

	Aktivita	Priorita
3.1.1	Kompletná rekonštrukcia námestia s vybudovaním novej komunikácie a parkovacích miest	Vysoká

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

3.1.2	Zabezpečovanie opráv a rekonštrukcií miestnych komunikácií v maximálne možnom rozsahu v závislosti od schváleného rozpočtu obce	Vysoká
3.1.3	Budovanie chodníkov pri komunikáciách v obci v maximálne možnom rozsahu všade tam, kde to dovoľujú priestorové možnosti <ul style="list-style-type: none">- Etapa 1. a 2.- Etapa 3. a 4.	Vysoká
3.1.4	Výstavba nadjazdu ponad železničnú trať v priestoroch západnej časti obce, prepojenie cesty III. triedy s cestou I/18	Vysoká
3.1.5	Dostavba miestnych komunikácií k lokalitám pre IBV a HBV	Vysoká
3.1.6	Výstavba parkovacích miest	Stredne vysoká

10.3.2 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.2. ZLEPŠENIE DOSTUPNOSTI OBCE A VEREJNEJ DOPRAVY

Špecifický cieľ je zameraný na zlepšenie dostupnosti obce prostredníctvom verejnej dopravy.

a) opatrenie Zlepšenie dostupnosti obce a verejnej dopravy

Zámery opatrenia: cieľom opatrenia je zabezpečenie lepšej dostupnosti – obslužnosti obce prostredníctvom verejnej dopravy

Charakteristika opatrenia: Zámerom obce je zvýšiť počet spojov verejnej dopravy, ktoré budú zastavovať v obci.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Zlepšenie dostupnosti obce a verejnej dopravy:

	Aktivita	Priorita
3.2.1	Zabezpečiť zvýšenú frekvenciu prejazdu autobusov a vlakov so zastavením v obci	Stredne vysoká

10.4 GLOBÁLNY CIEĽ 4. ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Globálny cieľ 4. sa bude realizovať prostredníctvom nasledujúcich špecifických cieľov:

- 4.1. Rekonštrukcia existujúcich a budovanie nových plôch verejnej zelene
- 4.2. Realizácia opatrení na znižovanie zaťaženia životného prostredia
- 4.3. Zvýšenie úrovne separácie odpadu
- 4.4. Sanácia existujúcich environmentálnych záťaží
- 4.5. Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie

10.4.1 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 4.1 REKONŠTRUKCIA EXISTUJÚCICH A BUDOVANIE NOVÝCH PLÔCH VEREJNEJ ZELENÉ

Špecifický cieľ je zameraný na skvalitnenie životného prostredia obyvateľov obce prostredníctvom rozvoja verejnej zelene.

a) opatrenie Rozvoj verejnej zelene

Zámery opatrenia: cieľom opatrenia je zlepšovanie životného prostredia obyvateľstva v obci rekonštrukciou existujúcich plôch zelene a budovaním nových plôch zelene.

Charakteristika opatrenia: hlavnou úlohou obce je zabezpečiť rozvoj a rozšírenie plôch verejnej zelene na území obce, ich potrebnú kvalitu a revitalizáciu existujúcich plôch verejnej zelene.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Rozvoj verejnej zelene:

	Aktivita	Priorita
4.1.1	Revitalizácia existujúcich plôch verejnej zelene	Stredne vysoká
4.1.2	Rozširovanie plôch verejnej zelene	Stredne vysoká
4.1.3	Zabezpečovať pravidelnú kontrolu všetkých lokalít obecnej zelene a priebežnú opravu ich poškodení	Stredne vysoká

10.4.2 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 4.2. REALIZÁCIA OPATRENÍ NA ZNIŽOVANIE ENVIRONMENTÁLNEHO ZATAŽENIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia

a) opatrenie Znižovanie zaťaženia životného prostredia

Zámery opatrenia: zámermi opatrenia je zabezpečiť znižovanie znečisťovania prostredia odpadmi.

Charakteristika opatrenia: obec bude pravidelne monitorovať vznik divokých skládok a ich odstraňovanie, naďalej bude zabezpečovať tiež občasný zber bežne neseparovaného odpadu ako elektroodpad a pod. Obec bude tiež priebežne monitorovať stav vodných tokov na území

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

obce a ich prípadné znečistenie vyhodnenými odpadmi a zabezpečiť ich čistenie podľa aktuálnych potrieb.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Znižovanie zaťaženia životného prostredia:

	Aktivita	Priorita
4.2.1	Odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu a eliminácia ich vzniku	Vysoká
4.2.2	Zvýšenie starostlivosti o čistotu verejných priestranstiev	Vysoká
4.2.3	Zvyšovať enviromentálne povedomie občanov a starostlivosť o čistotu obce rôznymi výchovno-osvetovými akciami	Vysoká
4.2.4	Pravidelné čistenie vodných tokov na území obce od vyhodneného odpadu	Stredne vysoká

10.4.3 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 4.3. ZVÝŠENIE ÚROVNE SEPARÁCIE ODPADU

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) opatrenie Zvýšenie úrovne separácie odpadu

Zámery opatrenia: cieľom opatrenia je rozšírenie separácie komunálneho odpadu, zabezpečenie separácie biologicky rozložiteľného odpadu a tým znižovanie množstva odpadu vyskladňovaného na skládku TKO

Charakteristika opatrenia: obec má zavedený separovaný zber odpadu základných komodít, V rámci opatrenia sa bude obec sústreďovať na podporu zvýšenia separácie existujúcich komodít a prípadne rozšírenie množstva separovaných komodít či už trvalým alebo jednorazovým spôsobom. Zavedie sa tiež kompostovanie BRO prostredníctvom drobných kompostérov do domácností v obci.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Zvýšenie úrovne separácie odpadu

	Aktivita	Priorita
4.3.1	Zavedenie kompostovania BRO prostredníctvom zavedenia drobných kompostérov do všetkých domácností v obci	Stredne vysoká
4.3.2	Zaobstaranie nádob na separovaný zber na verejné priestranstvá	Štandardná
4.3.3	Zvyšovať separáciu existujúcich komodít odpadu rozšírením kapacít zberných miest resp. častejším vyprázdňovaním existujúcich kontajnerov na separovaný zber	Štandardná

10.4.4 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 4.4 SANÁCIA EXISTUJÚCICH ENVIRONMENTÁLNYCH ZÁŤAŽÍ

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) opatrenie Sanácia existujúcich environmentálnych záťaží

Zámery opatrenia: cieľom opatrenia je odstraňovanie existujúcich environmentálnych záťaží predovšetkým v podobe nelegálnych skládok odpadu

Charakteristika opatrenia: na území obce priebežne vznikajú na rôznych miestach nelegálne skládky odpadu, ktoré obec likviduje a následne sa opätovne objavujú buď na pôvodných miestach alebo v iných lokalitách. Obec zabezpečí odstránenie nelegálnych skládok a bude tiež potrebné neustále monitorovať stav a zabezpečovať predchádzanie vzniku nelegálnych skládok a v prípade ich zistenia zabezpečovať ich urýchléné odstránenie.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Sanácia existujúcich environmentálnych záťaží:

	Aktivita	Priorita
4.4.1	Zvýšená prevencia pred vznikom nelegálnych skládok odpadu s dôslednejším dohľadávaním a stanovením vinníkov vzniku skládok	Vysoká
4.4.2	Odstránenie existujúcich nelegálnych skládok odpadu	Štandardná

10.4.5 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 4.5 PODPORA VYUŽÍVANIA OBNOVITEĽNÝCH ZDROJOV ENERGIE

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) opatrenie Využívanie obnoviteľných zdrojov energie

Zámery a ciele opatrenia: cieľom opatrenia je zabezpečiť maximálne úspory v spotrebe energií v obci.

Charakteristika opatrenia: obec bude podporovať využívanie akýchkoľvek obnoviteľných zdrojov energie na svojom území s výnimkou tých, ktoré by rôznym spôsobom narúšali životné prostredie (napr. solárne elektrárne na ornej pôde, veterné turbíny v blízkosti intravilánu, vodné elektrárne nerešpektujúce biokoridory a migráciu druhov a pod.)

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Využívanie obnoviteľných zdrojov energie:

	Aktivita	Priorita
4.5.1	Podporovať využívanie obnoviteľných zdrojov energie	Štandardná

10.5 GLOBÁLNY CIEĽ 5. ZVYŠOVANIE ENERGETICKEJ EFEKTÍVNOSTI

Globálny cieľ 5. Zvyšovanie energetickej efektívnosti sa bude realizovať prostredníctvom nasledovných špecifických cieľov:

5.1. Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb

5.2. Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov

10.5.1 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 5.1 ZVYŠOVANIE ENERGETICKEJ EFEKTÍVNOSTI VEREJNÝCH BUDOV A SLUŽIEB

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) opatrenie Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je zabezpečiť maximálne úspory v spotrebe energií verejných budov vo vlastníctve obce a maximálnu efektívnosť v spotrebe energií pri poskytovaní verejnoprospešných služieb obyvateľom (verejné osvetlenie a pod.)

Charakteristika opatrenia: pokles energetickej náročnosti obecných objektov a dosahovanie maximálnych úspor energie je dôležité predovšetkým z hľadiska úspory nákladov. Najdôležitejšou oblasťou je predovšetkým úspora tepla, kde je možné najvýraznejšie znižovanie nákladov. Obec bude podporovať všetky opatrenia na zlepšenie energetickej efektívnosti v obecných budovách a zariadeniach. (zatepľovanie, zmena vykurovacích systémov, zavádzanie regulačných systémov a pod.)

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb:

	Aktivita	Priorita
5.1.1.	Realizácia opatrení na znižovanie spotreby tepla a energií v budovách obecnej infraštruktúry	Stredne vysoká

10.5.2 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 5.2 ZVYŠOVANIE ENERGETICKEJ EFEKTÍVNOSTI BYTOVÝCH DOMOV

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) opatrenie Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je zabezpečiť maximálne úspory v spotrebe tepla a energií u bytových domov v obci

Charakteristika opatrenia: obec bude vytvárať podmienky na zatepľovanie takýchto objektov a možnosti využívania všetkých dotácií a zdrojov EU na tieto aktivity.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov:

	Aktivita	Priorita
5.2.1	Zateplenie obecnej bytovky s nájomnými bytmi	Vysoká
5.2.2	Podporovať aktivity na zateplovanie bytových domov v obci	Stredne vysoká

10.6 GLOBÁLNY CIEĽ 6. PODPORA TVORBY PRACOVNÝCH MIEST A SOCIÁLNEHO ZAČLENENIA

Globálny cieľ 6. Podpora tvorby pracovných miest a sociálneho začlenenia sa bude realizovať prostredníctvom nasledovných špecifických cieľov:

- 6.1. Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest
- 6.2. Podpora sociálneho začlenenia skupín obyvateľstva ohrozených chudobou

10.6.1 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 6.1 VYUŽÍVANIE AKTÍVNYCH POLITÍK NA PODPORU TRHU PRÁCE A VYTVÁRANIE NOVÝCH PRACOVNÝCH MIEST

Predmetný špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) opatrenie Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je zabezpečiť vytváranie pracovných miest pre obyvateľov obce, predovšetkým pre dlhodobo nezamestnaných obyvateľov a mladých ľudí.

Charakteristika opatrenia: obec bude aktívne využívať programy zamestnanosti ponúkané UPSVaR na vytváranie aspoň dočasných miest pre obyvateľov ako aktivačné práce a podobne. Okrem toho bude tiež podporovať realizáciu programov na podporu zamestnanosti na území obce a regiónu, financovaných prostredníctvom európskych fondov, ktoré sú určené na vytváranie pracovných miest pre mladých ľudí, čo môže pozitívne ovplyvniť odliv mladých ľudí z obce. Obec sa bude snažiť tiež v rámci svojich možností podporovať využívanie takýchto programov zamestnanosti u organizácií a podnikateľov v obci.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest

	Aktivita	Priorita
6.1.1.	Podpora a realizácia programov na podporu zamestnávania pre obyvateľov obce, hlavne znevýhodnených skupín a dlhodobo nezamestnaných	Vysoká
6.1.2	Podpora a realizácia programov na podporu zamestnávania mladých ľudí	Vysoká

10.6.2 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 6.2 PODPORA SOCIÁLNEHO ZAČLENENIA SKUPÍN OBYVATEĽSTVA OHROZENÝCH CHUDOBOU

Predmetný špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) opatrenie Podpora sociálneho začlenenia skupín obyvateľstva ohrozených chudobou

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je podpora začlenenia skupín ohrozených chudobou do spoločnosti.

Charakteristika opatrenia: obec bude aktívne využívať všetky možnosti na začleňovanie skupín obyvateľstva ohrozených chudobou do spoločnosti ako napr. podporou sociálnej práce s takýmito obyvateľmi, podporou aktivačných prác, udržateľnosti bývania, podporou ekonomickej integrácie na trh práce, podporou pracovného prostredia a pod. Na financovanie týchto aktivít je možné tiež využiť programy financované z fondov EÚ, do ktorých sa bude obec zapájať podľa svojich možností.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Podpora sociálneho začlenenia skupín obyvateľstva ohrozených chudobou

	Aktivita	Priorita
6.2.1	Podpora a realizácia programov na podporu zamestnávania, udržateľnosti bývania a začleňovania skupín obyvateľstva ohrozeného chudobou	Vysoká
6.2.2	Podpora sociálnej práce so skupinami obyvateľstva ohrozenými chudobou	Stredne vysoká

10.7 GLOBÁLNY CIEĽ 7. PODPORA PODNIKANIA

Globálny cieľ 7. Podpora podnikania sa bude realizovať prostredníctvom nasledovných špecifických cieľov:

7.1. Diverzifikácia podnikateľského prostredia a podpora konkurencieschopnosti

10.7.1 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 7.1 DIVERZIFIKÁCIA PODNIKATEĽSKÉHO PROSTREDIA A PODPORA KONKURENCIESCHOPNOSTI

Predmetný špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) opatrenie Diverzifikácia priemyslu v obci

Zámery a ciele opatrenia: obec má problém s existujúcim priemyslom v priemyselných zónach obce, ktorý je nepriaznivý k životnému prostrediu a zatťažujúci obec nákladnou dopravou a hlukom. Zámerom opatrenia je diverzifikácia priemyslu v obci smerom k nezávadnému priemyslu a nerozvíjanie súčasných priemyselných výrobných, nepriaznivých pre prostredie. Riešením by bola diverzifikácia výrobných a zameranie na výroby priaznivé k ŽP, vedeckotechnologické parky a pod.

Charakteristika opatrenia: obce dosiahnuť obmedzenie rozvoja nežiadúceho priemyslu zameraného najmä na spaľovanie odpadov, spracovanie odpadov, tavenie kovov, priemyslu zvyšujúceho dopravné zaťaženie obce a priemyslu, ktorý by zvýšil už aj tak extrémne zaťaženie

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

životného prostredia a diverzifikáciu priemyslu ako aj rozvoj priemyslu priaznivého k životnému prostrediu.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Diverzifikácia priemyslu v obci:

	Aktivita	Priorita
7.1.1	Vytvárať podmienky pre investorov na rozširovanie aktivít v oblasti cestovného ruchu	Stredne vysoká
7.1.2	Vytvárať podmienky pre získanie investorov v oblasti nezávadného priemyslu bez zvýšenia súčasnej dopravnej zaťažnosti obce a služieb a na využitie priemyselnej zóny v obci, podpora vedeckotechnologických parkov	Štandardná

10.8 GLOBÁLNY CIEĽ 8. ZVYŠOVANIE EFEKTÍVNOSTI VEREJNEJ SPRÁVY

Globálny cieľ 8. Zvyšovanie efektívnosti verejnej správy sa bude realizovať prostredníctvom nasledovných špecifických cieľov:

- 8.1. Podpora elektronizácie poskytovaných služieb verejnej správy
- 8.2. Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy
- 8.3. Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovísk verejnej správy

4.8.1 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 8.1 PODPORA ELEKTRONIZÁCIE POSKYTOVANÝCH SLUŽIEB VEREJNEJ SPRÁVY

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) opatrenie Podpora elektronizácie verejnej správy

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je zvyšovanie elektronizácie verejnej správy a dostupnosti vybavovania agendy pre občanov prostredníctvom internetu

Charakteristika opatrenia: v súvislosti s podporou zvyšovania elektronizácie verejnej správy sa obec bude zapájať do všetkých centrálnych programov elektronizácie poskytovaných služieb v SR. Za týmto účelom je potrebné udržiavať na pracoviskách OcU zodpovedajúce IKT vybavenie s potrebnou kapacitou a SW vybavením.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Podpora elektronizácie verejnej správy :

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

	Aktivita	Priorita
8.1.1	Aktívne sa zapájať do programov elektronizácie verejnej správy na národnej úrovni	Stredne vysoká
8.1.2	Udržiavať a rozvíjať IKT infraštruktúru na všetkých pracoviskách OcU potrebnú na zabezpečenie požadovanej elektronizácie verejnej správy	Štandardná
8.1.3	Rozširovať využívanie elektronických aplikácií, ktoré umožnia občanom vybaviť si svoje úradné záležitosti vo vzťahu k obci elektronicky	Štandardná

10.8.2 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 8.2 ZVYŠOVANIE KVALIFIKÁCIE ZAMESTNANCOV VEREJNEJ SPRÁVY

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) opatrenie Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je zvyšovanie odborných spôsobilostí a kompetencií zamestnancov verejnej správy pre zvýšenie kvality poskytovaných služieb občanom a efektívne riadenie verejnej správy

Charakteristika opatrenia: v súvislosti s podporou zvyšovania odbornosti a efektívnosti verejnej správy najmä prostredníctvom Operačných programov efektívna verejná správa a Integrovaná infraštruktúra sa obec bude zapájať do realizovaných školení na zvyšovanie odbornosti zamestnancov verejnej správy a optimalizáciu procesov vo verejnej správe. V prípade potreby obec bude vzdelávať svojich zamestnancov aj nad rámec tohto opatrenia podľa aktuálnych potrieb.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy:

	Aktivita	Priorita
8.2.1	Zvyšovanie odborných znalostí a kompetencií zamestnancov OcU	Štandardná
8.2.2	Zapájanie sa do projektov na zvyšovanie odborných znalostí a špecifických kompetencií pre zamestnancov verejnej správy	Štandardná

10.8.3 ŠPECIFICKÝ CIEĽ 8.3. ZVYŠOVANIE KVALITY PRIESTOROV A TECHNICKÉHO VYBAVENIA PRACOVÍSK VEREJNEJ SPRÁVY

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) opatrenie Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovísk verejnej správy

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je skvalitnenie priestorov a technického vybavenia OcU pre zvýšenie kvality poskytovaných služieb občanom

Charakteristika opatrenia: v súvislosti s podporou zvyšovania kvality poskytovaných služieb verejnej správy je potrebné tiež vytvárať zodpovedajúce priestorové a technické podmienky predovšetkým na pracoviskách „prvého kontaktu“, ktoré slúžia na bezprostredné poskytovanie služieb občanom a vybavovanie žiadostí občanov.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovísk verejnej správy

	Aktivita	Priorita
8.3.1	Rekonštrukcia priestorov obecného úradu v súlade s potrebami zabezpečenia služieb pre obyvateľov obce	Stredne vysoká

11 REALIZAČNÁ ČASŤ

11.1 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE

11.1.1 POPIS ÚLOH PARTNEROV PRI REALIZÁCII PROGRAMU

Riadiacim orgánom pre implementáciu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na roky 2015-2020 (RO PHSR) je Obec Horný Hričov zastúpená Obecným úradom..

Technickú realizáciu a implementáciu programu zabezpečuje Obecný úrad v Hornom Hričove. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov predstavuje v období rokov 2015-2020 programovací dokument, ktorého implementácia bude prebiehať za predpokladanej podpory zo štrukturálnych fondov EU a podpory zo zdrojov ŠR SR v závislosti od úspešnosti predložených projektov a žiadostí o dotáciu. Zodpovednosť za riadenie v rámci tohto dokumentu nesie obec .

Úlohy riadiaceho orgánu:

Obec ako riadiaci orgán PHSR je zodpovedná za riadenie a implementáciu PHSR v súlade s princípmi riadneho finančného riadenia, predovšetkým za:

- zabezpečenie, aby boli aktivity vyberané na financovanie v súlade s kritériami vzťahujúcimi sa na programový dokument a aby počas celého obdobia realizácie boli v súlade s platnou legislatívou EU a SR;
- zabezpečovanie resp. koordinácia fyzickej realizácie aktivít a projektových zámerov, kontrola a overovanie dodávky financovaných stavebných prác, tovarov a služieb
- zabezpečovanie finančnej kontroly realizácie projektov, aby výdavky boli hospodárne a efektívne vynaložené a to v súlade s predpismi EU a národnými predpismi;
- zabezpečenie zaznamenávania a uchovávanie účtovných záznamov o každej operácii v rámci realizácii aktivít PHSR a zabezpečenie zberu údajov o realizácii, ktoré sú potrebné na finančné riadenie, monitorovanie, overovania, audity, kontroly a hodnotenie;
- zabezpečenie, aby sa monitorovanie a hodnotenia realizácie zámerov programového dokumentu vykonávali v súlade s prijatými pravidlami;
- zostavenie a predloženie výročnej správy o implementácii Žilinskému samosprávnemu kraju v zákonom stanovenej lehote;
- riadenie komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám;

Úlohy partnerov programu:

Partnermi programu pre realizáciu PHSR sú všetky dotknuté organizácie, ktorých sa bezprostredne dotýka resp. majú prospech z realizácie jednotlivých aktivít a opatrení bez ohľadu na to, či sú riadené obcou (školy, materské školy) alebo pracujú na občianskom princípe (združenia občanov, športové kluby, kultúrne spolky a pod.). Hlavnými úlohami partnerov sú :

- spolupracovať pri realizácii aktivít programu, ktoré sa vecne dotýkajú oblasti činnosti daného partnera;
- podieľať sa na návrhoch organizačného a technického zabezpečenia realizácie jednotlivých aktivít;

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

- sprostredkovať spätnú väzbu k realizácii, ale aj využívaniu výsledkov realizácie jednotlivých aktivít;
- podieľať sa na realizácii komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám;

11.1.2 INŠTITUCIONÁLNE ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHSR

V rámci modelu inštitucionálneho zabezpečenia realizácie PHSR obce Horný Hričov je identifikované nasledovné postavenie jednotlivých orgánov:

Obec Horný Hričov ako riadiaci orgán (prostredníctvom výkonného orgánu – obecného úradu) zodpovedá za systém realizácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja ako aj čerpanie pomoci zo štrukturálnych fondov EÚ a dotácií zo ŠR SR. Implementáciu a realizáciu opatrení zabezpečuje vlastnými kapacitami resp. podľa potreby externými odbornými spolupracovníkmi s potrebnou kvalifikáciou pre danú oblasť. Priamo realizuje jednotlivé aktivity na základe vlastných kompetencií alebo rozhodnutia obecného zastupiteľstva v súlade s príslušnými právnymi predpismi a normami. Obecný úrad kontroluje tiež zabezpečenie efektívnosti a účinnosti a tieto implementuje do systému financovania projektov. Zodpovedá tiež za zabezpečenie rozvoja systému riadenia, podpory jeho implementácie, za trvalé zlepšovanie, ako aj monitorovanie plnenia cieľov PHSR.

Obecné zastupiteľstvo – ako vrcholný orgán obce schvaľuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov a na svojom zasadnutí schvaľuje postup realizácie jednotlivých opatrení a aktivít v zmysle časového harmonogramu. Všetky rozhodnutia obecného zastupiteľstva sú záväzné pre riadiaci orgán – obecný úrad.

Partneri programu – ako dotknuté organizácie resp. záujmové združenia, ktoré majú záujem a prospech z realizácie jednotlivých opatrení spolupracujú s obcou pri realizácii vybraných aktivít, ich technickom a organizačnom zabezpečení a monitorovaní výsledkov realizácie. Podieľajú sa tiež na realizácii komunikačnej stratégie PHSR pre vybrané oblasti.

11.1.3 ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHSR

Súčasťou procesu realizácie je i popis organizačného zabezpečenia riadenia realizácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Ohraničením podmieňujúcim popis organizačného zabezpečenia sú záväzné nariadenia a zákony SR a EÚ a tiež všeobecne záväzné nariadenia a vnútorné smernice obce.

Prípravu realizácie aktivít zabezpečuje Obecný úrad v Hornom Hričove, ktorý navrhuje aj spôsob technickej realizácie aktivít.

V prípade plánovanej realizácie aktivít za pomoci zdrojov EÚ a ŠR SR riadiaci orgán PHSR zodpovedá za vypracovanie Žiadosti o nenávratný finančný príspevok na základe schváleného spôsobu realizácie danej aktivity. Vzhľadom na kapacitné a personálne možnosti obecného úradu do procesu vypracovania žiadostí zvyčajne zainteresuje externých spracovateľov, špecializujúcich sa na tento typ činností. Obec predkladá žiadosť o nenávratný finančný príspevok riadiacemu alebo sprostredkovateľskému orgánu pod príslušným riadiacim orgánom podľa informácií pre príjemcu pomoci, v stanovenom termíne a stanovenej štruktúre ŽoNFP.

Realizáciu plánovaných aktivít organizačne zabezpečuje Obecný úrad prostredníctvom vlastných zamestnancov alebo zadaním realizácie kompetentnej organizácii vybranej v súlade s internými predpismi a zákonom o verejnom obstarávaní.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

Priebežný dohľad nad vykonávaním realizácie aktivít realizuje obecný úrad v spolupráci s obecným zastupiteľstvom resp. partnerom programu, zainteresovaným do realizácie aktivity.

Plánovanie a prípravu realizácie aktivít na budúce obdobia (zvyčajne kalendárny rok) navrhuje obecný úrad, ktorý vypracuje návrh aktivít za jednotlivé priority spolu s návrhom na ich technickú realizáciu a finančnú náročnosť a predloží komplexný návrh realizácie plánovaných aktivít pre ďalší kalendárny rok na schválenie obecnému zastupiteľstvu najneskôr do 31.12. príslušného roku. Obecné zastupiteľstvo rozhodne o ich konečnom spôsobe a forme realizácie a forme financovania jednotlivých aktivít.

Aktualizáciu PHSR navrhuje obec alebo obecné zastupiteľstvo na základe posúdenia potreby zmeny dokumentu vzhľadom na zmeny vonkajšieho prostredia, plánovaných systémov financovania, výrazného odklonu od stanovených cieľov resp. iných zreteľa hodných skutočností, ktoré majú systémový dopad na realizáciu viacerých aktivít resp. naplnenia špecifických cieľov. Odporúčaná aktualizácia PHSR je aspoň raz za obdobie platnosti najneskôr po troch rokoch platnosti dokumentu. Akčné plány je vhodné prehodnocovať a aktualizovať každý rok s priamou väzbou na rozpočet a možnosti financovania.

11.1.4 KOMUNIKAČNÁ STRATÉGIA PHSR

Komunikačná stratégia PHSR zahŕňa dve základné oblasti:

- vlastná prezentácia a komunikácia aktivít PHSR cieľovým skupinám a partnerom pred, počas a po ich realizácii, ako aj prezentácia výsledkov aktivít. V rámci prezentácie a komunikácie aktivít delíme komunikáciu na internú a externú. Interná komunikácia sa zameriava na získavanie interných zamestnancov obce a poslancov pre realizáciu PHSR. Externá komunikácia je zameraná na získavanie cieľových skupín užívateľov výsledkov a širokej verejnosti pre realizáciu PHSR s dôrazom na princíp partnerstva. Na prezentáciu a plánovanie aktivít PHSR obyvateľom obce boli už počas tvorby dokumentu využívané ankety a dotazníky. Verejnosť bude mať tiež možnosť priebežne sa vyjadrovať k plneniu a aktuálnosti programového dokumentu prostredníctvom www stránky obce. Konkrétne komunikačné aktivity budú stanovované každoročne pre nasledujúci rok realizácie.
- zisťovanie spätnej väzby a jej premietnutie do aktualizácie programového dokumentu resp. akčných plánov a spôsobu realizácie jednotlivých aktivít. Spätaná väzba sa získava jednak formálne vyhodnocovaním stanovených ukazovateľov, ale predovšetkým neformálne zisťovaním názorov cieľových skupín o význame a spôsobe realizácie aktivity, ako aj naplnení požadovaných cieľov. Obec aspoň raz ročne získa a spracuje pripomienky dotknutých úradov, poslancov a verejnosti a spracuje ich. Na základe výsledkov posúdenia vyhodnotí potrebu aktualizácie dokumentu resp. jeho častí, alebo akčných plánov pre najbližšie obdobie.

11.2 MONITOROVANIE A HODNOTENIE

11.2.1 MONITOROVANIE A HODNOTENIE PRIEBEHU REALIZÁCIE

Monitorovanie priebežnej realizácie aktivít vykonáva obecný úrad s spolupráci s obecným zastupiteľstvom. O stave splnenia jednotlivých úloh obecný úrad každoročne vypracuje monitorovaciu správu o plnení úloh PHSR najneskôr do 31.3. Správa môže okrem skutkového stavu plnenia úloh obsahovať aj prípadný návrh nápravných opatrení v prípade neplnenia

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

jednotlivých úloh. Obecné zastupiteľstvo správu odsúhlasí, prípadne stanoví nápravné opatrenia v prípade neplnenia aktivít.

V zmysle požiadavky zákona č. 539/2008 Z.z. o regionálnom rozvoji §12 písm. b) v zmysle aktualizácie zákonom č. 309/2014 Z.z. obec predloží správu o plnení Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinskému samosprávnemu kraju najneskôr do 31.5. každého roku.

Záverečné zhodnotenie realizácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa zrealizuje k 31.12.2020 na základe vyhodnotenia splnenia stanovených ukazovateľov PHSR. Záverečnú správu vyhotoví obecný úrad do 30.4.2021.

V prípade výrazných zmien v oblasti jednotlivých priorít a realizácie aktivít počas plnenia PHSR, ako aj v prípade vzniku nových strategických aktivít veľkého rozsahu, ktoré výrazným spôsobom ovplyvnia schválený PHSR obce rozhodne starosta obce o zmene alebo doplnení schváleného PHSR.

Obecné zastupiteľstvo si môže tiež podľa potreby vyžiadať priebežnú správu o plnení stanovených úloh PHSR. Priebežné správy o plnení jednotlivých aktivít vypracúva obecný úrad v termínoch stanovených obecným zastupiteľstvom.

11.2.2 MONITOROVANIE A HODNOTENIE AKTIVÍT REALIZOVANÝCH POMOCOU FINANCOVANIA ZO ZDROJOV EU A ŠR SR

V prípade, že realizácia danej aktivity prebieha za spolufinancovania zo zdrojov EU a/alebo štátneho rozpočtu SR, podlieha monitorovanie a hodnotenie realizácie aktivity záväzným pravidlám, ktoré si určujú jednotlivé ministerstvá a štátne orgány, poskytujúce obci finančnú pomoc na realizáciu jednotlivých akcií.

Na realizáciu všetkých takýchto akcií je zvyčajne zostavený realizačný projektový tím, ktorý zabezpečuje implementáciu konkrétneho projektu. Kľúčovú úlohu v oblasti monitorovania realizácie projektov a styku s riadiacimi orgánmi preberá za obec stanovený projektový manažér, ktorý môže byť interným alebo externým odborníkom na riadenie projektov. Monitorovanie realizácie týchto aktivít realizuje nielen obecný úrad a obecné zastupiteľstvo, ale tiež orgány¹ zapojené do procesu čerpania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov a jeho cieľom je zabezpečiť konzistentné a pravidelne dopĺňané štruktúrované informácie o plánovaných, realizovaných a ukončených projektoch. Základným zdrojom informácií pre monitoring sú dáta z monitorovacieho systému, ktorý eviduje jednotlivé projekty príjemcov pomoci, ich financovanie a merateľné ukazovatele.

V procese monitorovania sa zhromažďujú údaje o projekte a príjemcovi pomoci, ktoré sa sledujú v priebehu celého procesu podpory zo štrukturálnych fondov. Zdrojom monitorovaných údajov sú monitorovacie správy, ktoré predkladá príjemca pomoci na základe špecifikácie uzavretej v zmluve medzi príjemcom pomoci a príslušným orgánom. Monitorovanie projektu trvá aj po ukončení projektu a príjemca pomoci predkladá monitorovacie správy až do termínu určeného v zmluve. (zvyčajne 5 rokov po ukončení realizácie projektu).

Základom monitorovaných údajov je Žiadosť o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, ktorú vrátane projektu a príloh vypracúva žiadateľ (zastúpený obecným úradom) a predkladá príslušnému orgánu.

¹ Spravidla sú to sprostredkovateľské alebo riadiace orgány.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

Pri monitorovaní realizácie týchto projektov sa veľká pozornosť venuje predovšetkým monitorovaniu čerpania finančných prostriedkov, kontrole účtovných dokladov a finančnému riadeniu, preto je nevyhnutné, aby sa na realizácii každej takejto aktivity podieľal aj finančný manažér projektu (najčastejšie ekonóm OcU).

Výstupom procesu monitorovania a hodnotenia sú hodnotiace a monitorovacie správy. Ich záväznú obsahovú štruktúru a periodicitu ich realizácie predpisujú programové dokumenty, prípadne ich definujú iné smernice a nariadenia.

Tabuľka č. 21 Plán monitorovania a hodnotenia na obdobie 2015-2020

Typ hodnotenia	Vykonat' prvýkrát/periodicita	Dôvod vykonania
Strategické hodnotenie	2018/1x za obdobie platnosti	Podľa rozhodnutia starostu a vzniknutej spoločenskej potreby, potreba posúdenia vhodnosti aktualizácie
Operatívne hodnotenie		
Priebežné hodnotenie	2016/ročne k 31.3.	Pravidelné ročné hodnotenie
Tematické hodnotenie	podľa potreby	Téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	Pri značnom odklone od stanovených cieľov, pri návrhu na revíziu, pri neplnení monitorovacích ukazovateľov o viac ako 50%
Záverečné hodnotenie	2021/1x po skončení Programovacieho obdobia	Po ukončení Programovacieho obdobia

11.3 STANOVENIE MERATEĽNÝCH UKAZOVATEĽOV PLNENIA JEDNOTLIVÝCH ŠPECIFICKÝCH CIEĽOV

Pre vyhodnotenie plnenia globálnych a špecifických cieľov Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce sa stanovuje súbor ukazovateľov, ktoré by sa mali dosiahnuť realizáciou tohto programu. Vyhodnotenie ukazovateľov prebehne každoročne a tiež sumárne po ukončení programovacieho obdobia v r. 2020. Súbor stanovených monitorovacích ukazovateľov pre plnenie PHSR udáva tabuľka č. 22

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

Tabuľka č. 22 Cieľové hodnoty merateľných ukazovateľov pre vyhodnocovanie úspešnosti plnenia cieľov PHSR

Globálne ciele	Špecifické ciele	Opatrenie	Ukazovateľ	Merná jednotka	Stanovená hodnota 2015-2020
1.Rozvoj infraštruktúry a občianskej vybavenosti	1.1 Podpora rozvoja bytovej výstavby a výstavba bytov	Opatrenie Podpora infraštruktúry bývania	Počet lokalít s vybudovanou infraštruktúrou	Počet	2
	1.2. Modernizácia, rekonštrukcia a rozvoj vybavenia školských a predškolských zariadení	Opatrenie Rekonštrukcia a rozvoj infraštruktúry základných a materských škôl	Počet zrekonštruovaných školských zariadení	Počet	1
	1.3 Výstavba, modernizácia a rekonštrukcia zariadení kultúrnej a obecnej infraštruktúry	Výstavba, modernizácia a rekonštrukcia zariadení kultúrnej a obecnej infraštruktúry	Počet modernizovaných objektov kultúrnej a obecnej infraštruktúry	Počet	3
	1.4 Modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry	Modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry	Počet novovybudovaných športových ihrísk/zariadení	Počet	3
	1.5 Modernizácia a budovanie infraštruktúry pre podporu rozvoja cestovného ruchu	Rozvoj a budovanie infraštruktúry a služieb cestovného ruchu	Počet zrekonštruovaných objektov turistickej infraštruktúry	Počet	1
	1.6 Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry	Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry	Počet obnovených bodov verejného osvetlenia	Počet	100
			Počet nových prípojok vodovodu	Počet	21

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

			Počet nových prípojok na kanalizáciu	Počet	20
2. Rozvoj služieb pre obyvateľov	2.1 Rozvoj služieb pre obyvateľov	Podpora a rozvoj služieb komerčnej infraštruktúry	Počet nových služieb pre obyvateľov	Počet	2
		Podpora a rozvoj sociálnej a zdravotníckej infraštruktúry a sociálnych a zdravotníckych služieb	Počet vybudovaných detských ihrísk	Počet	2
			Počet nových sociálnych služieb pre obyvateľov obce	Počet	1
	2.2 Podpora rozvoja kultúry, športu a vzdelávania	Podpora rozvoja kultúry	Počet novovzniknutých kultúrnych súborov	Počet	2
		Podpora rozvoja športu	Počet vytvorených záujmových združení a športových oddielov	Počet	1
			Počet podporených športových súťaží	Počet	5
		Podpora rozvoja vzdelávania	Počet MŠ so zlepšeným vybavením	Počet	1
	2.3 Zvýšenie bezpečnosti občanov a ochrany majetku	Ochrana majetku obyvateľov a posilnenie bezpečnosti v obci	Počet nových miest monitorovaných kamerovým systémom	Počet	6
	2.4 Rozvoj služieb pre cestovný ruch	Rozvoj služieb pre cestovný ruch	Počet regionálnych združení so zapojením obce	Počet	1
	2.5 Podpora cezhraničnej spolupráce	Podpora cezhraničnej	Počet spoločných projektov	Počet	2

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

		spolupráce	Počet nových partnerských obcí	Počet	2
3. Rozvoj dopravnej infraštruktúry	3.1 Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, chodníkov a zlepšenie možností parkovania	Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, chodníkov a zlepšenie možností parkovania	Dĺžka zrekonštruovaných alebo novovybudovaných miestnych komunikácií	m	3 000
			Dĺžka vybudovaných chodníkov	m	2 000
	3.2 Zlepšenie dostupnosti obce a verejnej dopravy	Zlepšenie dostupnosti obce a verejnej dopravy	Zvýšenie počtu spojov verejnej dopravy zastavujúcich v obci	Počet/deň	5
4. Zvyšovanie kvality životného prostredia	4.1 Rekonštrukcia existujúcich a budovanie nových plôch verejnej zelene	Rozvoj verejnej zelene	Plocha revitalizovanej verejnej zelene v m ²	m ²	1 000
			Plocha novej verejnej zelene v m ²	m ²	1 000
	4.2 Realizácia opatrení na znižovanie zaťaženia životného prostredia	Znižovanie zaťaženia životného prostredia	Počet zrealizovaných výchovno-osvetových akcií	Počet	2
	4.3 Zvýšenie úrovne separácie odpadu	Zvýšenie úrovne separácie odpadu	Zvýšenie množstva separovaného odpadu v %	%	15
	4.4 Sanácia existujúcich environmentálnych záťaží	Sanácia existujúcich environmentálnych záťaží	Počet odstránených skládok odpadu	Počet	1

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

	4.5 Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie	Využívanie obnoviteľných zdrojov energie	Počet podporených aktivít	Počet	1
5.Zvyšovanie energetickej efektívnosti	5.1 Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb	Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb	Počet obecných budov so zníženou spotrebou energie	Počet	2
	5.2 Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov	Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov	Počet zateplených bytových domov	Počet	1
6. Podpora tvorby pracovných miest a sociálneho začlenenia	6.1 Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest	Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest	Počet vytvorených pracovných miest pre obyvateľov obce	Počet	3
			Počet vytvorených pracovných miest pre mladých ľudí	Počet	2
	6.2 Podpora sociálneho začlenenia skupín obyvateľstva ohrozených chudobou	Podpora sociálneho začlenenia skupín obyvateľstva ohrozených chudobou	Počet podporených obyvateľov obce	Počet	5
7.Podpora podnikania	7.1 Diverzifikácia podnikateľského prostredia a podpora konkurencieschopnosti	Diverzifikácia priemyslu v obci	Počet získaných investorov nezávadného priemyslu	Počet	1

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

8.Zvyšovanie efektívnosti verejnej správy	8.1 Podpora elektronizácie poskytovaných služieb verejnej správy	Podpora elektronizácie verejnej správy	Počet programov so zapojením obce	Počet	1
	8.2 Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy	Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy	Počet zamestnancov so zvýšenou kvalifikáciou	Počet	2
	8.3. Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovísk verejnej správy	Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovísk verejnej správy	Počet zrekonštruovaných budov verejnej správy	Počet	1

11.4 AKČNÝ PLÁN REALIZÁCIE PHSR

Akčný plán realizácie stanovuje predpokladané termíny realizácie jednotlivých aktivít, rámcový možný spôsob financovania a merateľný ukazovateľ realizácie jednotlivých aktivít, prostredníctvom ktorých sa bude naplňať realizácia opatrení a cieľov Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Vzhľadom k tomu, že mnoho aktivít je závislých od získania cudzích zdrojov na ich realizáciu, komplexná realizácia týchto aktivít v potrebnom rozsahu je podmienená získaním týchto zdrojov (ŠR, EU). V prípade ak sa obci nepodari získať prostriedky z plánovaných cudzích zdrojov na realizáciu vybraných aktivít, bude realizáciu takýchto aktivít pozastavená resp. obmedzená podľa aktuálnych finančných možností obce. Aktivita, ktoré sú priebežné resp. sa zaoberajú podporu istej oblasti poskytovaných služieb sú v rámci akčného plánu plánované na celú dobu platnosti PHSR, t.j. do r. 2020.

Použité skratky:

OR	obecný rozpočet
PRV	Program rozvoja vidieka
Envirofond	Environmentálny fond SR
ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
MŠVVŠ	Ministerstvo školstva, vedy výskumu a športu
MF	Ministerstvo financií
MPaRV	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka
OP	Operačný program
OP IZ	Operačný program Ľudské zdroje
UPSVaR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

V rámci možností financovania je uvedený základný prehľad použiteľných zdrojov a programov, z ktorých je možné financovať aktivity daného charakteru. **Pre každú konkrétnu investíciu je však vždy nutné individuálne posúdenie navrhovaných aktivít s oprávnenosťou financovania v rámci konkrétnej výzvy.**

11.4.1 GLOBÁLNY CIEĽ 1. ROZVOJ INFRAŠTRUKTÚRY A OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI

11.4.1.1. Špecifický cieľ 1.1 Podpora rozvoja bytovej výstavby

a) Opatrenie Podpora infraštruktúry bývania

	Aktivita	Priorita	Termín	Možnosti financovania	Ukazovateľ výstupu
1.1.1	Aktualizácia a schválenie novej UPD obce s vyčlenením vhodných plôch na ďalší rozvoj bytovej výstavby a podnikateľských aktivít	Vysoká	2017	OR, dotácia MPaRV	Zrealizované/ Nezrealizované
1.1.2	Podpora budovania bytových domov na území obce súkromnými investormi	Vysoká	2015-2020	OR, súkromné zdroje	Počet vybudovaných bytových domov
1.1.3	Vybudovať infraštruktúru v lokalitách budúcej IBV v spolupráci s dotknutými organizáciami (SEVAK, SSE-D, SPP-D a pod.) podľa potrieb obyvateľov a rozvoja obce	Stredne vysoká	2015-2020	OR, súkromné zdroje	Počet lokalít s vybudovanou infraštruktúrou
1.1.4	Výstavba bytového domu s min. 12 nájomnými bytmi pre obyvateľov obce	Stredne vysoká	2015-2020	OR, súkromné zdroje, ŠFRB	Počet vybudovaných nájomných bytov

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

11.4.1.2. Špecifický cieľ 1.2 Modernizácia, rekonštrukcia a rozvoj vybavenia školských a predškolských zariadení

a) Opatrenie Rekonštrukcia a rozvoj infraštruktúry základných a materských škôl

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
1.2.1	Rekonštrukcia budovy MŠ	Štandardná	2020	OR, Envirofond, OP KŽP	Počet zrekonštruovaných školských zariadení

11.4.1.3. Špecifický cieľ 1.3 Výstavba, modernizácia a rekonštrukcia zariadení kultúrnej a obecnej infraštruktúry

a) opatrenie Výstavba, modernizácia a rekonštrukcia zariadení kultúrnej a obecnej infraštruktúry

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
1.3.1	Rekonštrukcia a modernizácia budovy kultúrneho domu (Z-ka) s výstavbou pódia pre kultúrne akcie	Vysoká	2015-2020	OR, PRV	Počet modernizovaných objektov kultúrnej a obecnej infraštruktúry
1.3.2	Rekonštrukcia a modernizácia hasičskej zbrojnice	Vysoká	2015-2017	OR	Počet modernizovaných objektov kultúrnej a obecnej infraštruktúry
1.3.3	Rekonštrukcia Domu smútku	Vysoká	2015-2020	OR, PRV	Počet modernizovaných objektov kultúrnej

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

					a obecnej infraštruktúry
1.3.4	Rekonštrukcia (kompletná prestavba) budovy Starej školy, vytvorenie priestorov pre múzeum obce	Stredne vysoká	2015-2020	OR	Zrealizované/ Nezrealizované

11.4.1.4. Špecifický cieľ 1.4 Modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry

a) opatrenie Modernizácia, rekonštrukcia výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
1.4.1	Podpora podávania projektov na rozšírenie počtu športovísk a rozvoj športu v obci	Vysoká	2015-2020	OR, súkromné zdroje	x
1.4.2	Výstavba nového detského ihriska zameraného na rozvoj pohybových aktivít detí od 2 – 12 rokov	Vysoká	2016	OR	Počet novovybudovaných športových ihrísk/zariadení
1.4.3	Podporovať vybudovanie cyklotrás na území obce a prepojenia súčasných cyklotrás v spolupráci s VUC <ul style="list-style-type: none"> - Cyklo prepojenie obce s mestom Žilina - Vybudovanie, označenie a prepojenie cyklotrás s obcou Divinka, Divina, Marček, Svederník, Dlhé Pole, Kotešová, Veľké Rovné, Makov, Bytča, Súľov, Hlboké, Hričovské Podhradie, Ovčiarsko, Brezany, Rajecké 	Vysoká	2015-2020	OR, PRV	Dĺžka vybudovaných cyklotrás
1.4.4	Podpora budovania súkromných športových zariadení na území obce	Stredne vysoká	2015-2020	Súkromné zdroje	x

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

1.4.5	Vybudovanie vonkajšieho MFI zameraného na hru hokeja s možnosťou vytvorenia ľadovej plochy v zimných mesiacoch	Stredne vysoká	2017	OR, dotácia MŠVVŠ	Počet novovybudovaných športových ihrísk/zariadení
1.4.6	Vybudovanie športovísk zameraných na workoutové cvičenia	Stredne vysoká	2016	OR, dotácia MŠVVŠ	Počet novovybudovaných športových ihrísk/zariadení
1.4.7	Vybudovanie posilňovne	Stredne vysoká	2018	OR	Počet novovybudovaných športových ihrísk/zariadení
1.4.8	Modernizácia a rozvoj športových areálov pri ZŠ	Štandardná	2015-2020	OR, dotácia MŠVVŠ	Počet modernizovaných športových areálov

8.1.5. Špecifický cieľ 1.5 Modernizácia a budovanie infraštruktúry pre podporu rozvoja cestovného ruchu

a) opatrenie na Modernizácia a budovanie infraštruktúry pre podporu rozvoja cestovného ruchu

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
1.5.1	Údržba a obnova Hričovskej vodnej cesty, nové značenie, obnova hrádzok, čistenie	Vysoká	2018	OR, PRV	Počet rekonštruovaných objektov turistickej infraštruktúry
1.5.2	Príprava dokumentácie na rozširovanie cyklotrás ich GPS zameranie a digitalizácia	Stredne vysoká	2015-2020	OR	Zrealizované/ Nezrealizované

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

1.5.3	Vytvorenie turistickej značky z obce, ktorá by sa napojila na červenú značku prepájajúcu mesto Žilina s obcou Súľov	Stredne vysoká	2018	OR, PRV	Zrealizované/ Nezrealizované
-------	---	----------------	------	---------	---------------------------------

8.1.6. Špecifický cieľ 1.6 Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry

a) opatrenie Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
1.6.1	Výstavba vodovodu v miestnej časti Váhostav	Vysoká	2016	OR, PRV, Envirofond	Počet nových prípojok k vodovodu
1.6.2	Výstavba a obnova vodovodného pripojenia	Vysoká	2015-2020	OR, PRV, OP KŽP, Envirofond	Dĺžka zrekonštruovaného a vybudovaného vodovodu
1.6.3	Výstavba a obnova kanalizácie	Vysoká	2015-2020	OR, PRV, OP KŽP, Envirofond	Počet nových prípojok na kanalizáciu
1.6.4	Obnova obecného rozhlasu	Vysoká	2016	OR, dotácia MF	Zrealizované/ Nezrealizované
1.6.5	Obnova verejného osvetlenia	Vysoká	2017	OR	Počet obnovených bodov verejného osvetlenia

11.4.2 GLOBÁLNY CIEĽ 2. ROZVOJ SLUŽIEB PRE OBYVATEĽOV

11.4.2.1. Špecifický cieľ 2.1 Podpora poskytovania služieb pre obyvateľov

a) opatrenie Podpora a rozvoj služieb komerčnej infraštruktúry

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
2.1.1	Podporovať a vytvárať podmienky pre rozvoj drobného podnikania v oblasti služieb pre občanov, opravovní, remesiel, stravovacích služieb a služieb na športové vyžitie občanov	Stredne vysoká	2015-2020	OR, súkromné zdroje	Počet nových služieb pre obyvateľov

c) opatrenie Podpora a rozvoj sociálnej a zdravotníckej infraštruktúry a sociálnych a zdravotníckych služieb

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
2.1.2	Zabezpečiť ambulanciu praktického lekára aspoň 2 x týždenne	Stredne vysoká	2015-2020	OR	Zrealizované/ Nezrealizované
2.1.3	Vybudovať v obci minimálne dve detské ihriská pre najmenšie deti vo vhodnej lokalite	Stredne vysoká	2015-2020	OR, PRV	Počet vybudovaných detských ihrísk
2.1.4	Podpora činnosti a vlastných aktivít klubov dôchodcov a organizácií zdravotne postihnutých občanov a iných záujmových združení a organizácií	Stredne vysoká	2015-2020	OR	x
2.1.5	Posilňovanie poskytovania komplexných sociálnych služieb pre odkázaných obyvateľov predovšetkým terénnych služieb	Štandardná	2015-2020	OR	Počet nových sociálnych služieb

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

11.4.2.2. Špecifický cieľ 2.2 Podpora rozvoja kultúry, športu a vzdelávania

a) opatrenie Podpora rozvoja kultúry

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
2.2.1	Podpora pre rozvoj a vznik nových kultúrnych a umeleckých súborov a telies a ich činnosti	Vysoká	2015-2020	OR	Počet nových kultúrnych súborov

b) opatrenie Podpora rozvoja športu

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
2.2.2	Podpora rozvoja detského a mládežníckeho športu v obci	Vysoká	2015-2020	OR	X
2.2.3	Podpora športových súťaží a podujatí na území obce	Vysoká	2015-2020	OR	Počet podporených športových súťaží
2.2.4	Podpora podávania projektov na podporu športu športových organizácií a záujmových združení	Vysoká	2015-2020	OR	X
2.2.5	Vytvorenie turistického klubu pod hlavičkou obce	Stredne vysoká	2016	OR	Počet vytvorených záujmových združení 1
2.2.6	Vytvárat' podmienky pre športové vyžitie zvlášť mladých občanov predovšetkým z dôvodov kvalitného trávenia voľného času a vhodného spôsobu života	Stredne vysoká	2015-2020	OR	x
2.2.7	Podpora obnovy a rozvoja vybavenia obecných športových oddielov	Stredne vysoká	2015-2020	OR	Počet podporených športových oddielov

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

2.2.8	Podpora zakladania nových športových klubov podľa záujmu obyvateľov	Stredne vysoká	2015-2020	OR	x
-------	---	----------------	-----------	----	---

c) opatrenie Podpora rozvoja vzdelávania

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
2.2.9	Zlepšenie materiálno-technického vybavenia MŠ a ZŠ pre potreby vzdelávania detí	Stredne vysoká	2015-2020	OR	Počet objektov MŠ a ZŠ so zlepšeným vybavením
2.2.10	Zlepšenie materiálno-technického vybavenia CVC	Stredne vysoká	2015-2020	OR	Zrealizované/ Nezrealizované

11.4.2.3 Špecifický cieľ 2.3 Zvýšenie bezpečnosti občanov a ochrany majetku

a) opatrenie Ochrana majetku obyvateľov a posilnenie bezpečnosti v obci

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
2.3.1	Zabezpečenie monitorovania kritických miest v obci vybudovaním bezpečnostného kamerového systému	Vysoká	2017	OR, PRV, dotácia ŠR	Počet miest monitorovaných kamerovým systémom
2.3.2	Zlepšovanie bezpečnostného charakteru križovatiek v obci	Vysoká	2015-2020	OR	Počet križovatiek so zlepšenou bezpečnosťou
2.3.3	Výstavba nových chodníkov a prechodov pre chodcov	Vysoká	2017	OR, PRV	Dĺžka novopostavených chodníkov

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

2.3.4	Obmedzenie prejazdu automobilovej dopravy cez intravilán obce	Vysoká	2017	OR	Zrealizované/ Nezrealizované
2.3.5	Rozšírenie vybavenia Dobrovoľného hasičského zboru	Stredne vysoká	2015-2020	OR	Zrealizované/ Nezrealizované

11.4.2.4. Špecifický cieľ 2.4 Rozvoj služieb pre cestovný ruch

a) opatrenie Rozvoj služieb pre cestovný ruch

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
2.4.1	V spolupráci s partnerskými obcami v zahraničí rozvíjať podporu vzájomného cestovného ruchu	Vysoká	2015-2020	OR, Interreg SK-PL, Interreg SK-CZ	X
2.4.2	Podpora investorov podnikajúcich v cestovnom ruchu pri budovaní kapacít cestovného ruchu v obci	Stredne vysoká	2015-2020	OR	X
2.4.3	Podpora vzniku a zapájanie sa do činnosti regionálnych združení pre rozvoj cestovného ruchu	Stredne vysoká	2015-2020	OR	Počet regionálnych združení so zapojením obce

8.2.5. Špecifický cieľ 2.5 Podpora cezhraničnej spolupráce

a) Opatrenie Podpora cezhraničnej spolupráce

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
2.5.1	Realizácia spoločných projektov a investičných aktivít zameraných na rozvoj vzájomnej spolupráce a spoznávania obyvateľov v rámci operačných programov cezhraničnej spolupráce ČR - SK a PL- SK	Vysoká	2015-2020	OR, Interreg SK-PL. Interreg SK -CZ	Počet spoločných projektov
2.5.2	Rozširovanie počtu partnerských obcí v ostatných krajinách Európskej únie	Vysoká	2015-2020	OR	Počet nových partnerských obcí
2.5.3	V spolupráci s partnerskými obcami v zahraničí rozvíjať podporu vzájomného cestovného ruchu	Stredne vysoká	2015-2020	OR, Interreg SK-PL. Interreg SK -CZ	x

11.4.3 GLOBÁLNY CIEĽ 3. ROZVOJ DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

11.4.3.1 Špecifický cieľ 3.1 Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, výstavba chodníkov a zlepšenie možností parkovania

a) opatrenie Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, chodníkov a zlepšenie možností parkovania

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
3.1.1	Kompletná rekonštrukcia námestia s vybudovaním novej komunikácie a parkovacích miest	Vysoká	2015-2020	OR, PRV	Počet zrevitalizovaných centrálnych zón
3.1.2	Zabezpečovanie opráv a rekonštrukcií miestnych komunikácií v maximálne možnom rozsahu v závislosti od schváleného rozpočtu obce	Vysoká	2015-2020	OR, PRV	Dĺžka zrekonštruovaných miestnych komunikácií
3.1.3	Budovanie chodníkov pri komunikáciách v obci v maximálne možnom rozsahu všade tam, kde to dovoľujú priestorové možnosti <ul style="list-style-type: none"> - Etapa 1. a 2. - Etapa 3. a 4. 	Vysoká	Etapa 1. a 2 2017 Etapa 3. a 4. 2018-2020	OR, PRV	Dĺžka vybudovaných chodníkov
3.1.4	Výstavba nadjazdu ponad železničnú trať v priestoroch západnej časti obce, prepojenie cesty III. triedy s cestou I/18	Vysoká	2015-2020	Štátny rozpočet SR	Zrealizované/ Nezrealizované
3.1.5	Dostavba miestnych komunikácií k lokalitám pre IBV a HBV	Vysoká	2015-2020	OR, súkromné zdroje, PRV	Zrealizované/ Nezrealizované

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

3.1.6	Výstavba parkovacích miest	Stredne vysoká	2015-2020	OR, PRV	Počet vybudovaných parkovacích miest
-------	----------------------------	----------------	-----------	---------	--------------------------------------

11.4.3.2 Špecifický cieľ 3.2 Zlepšenie dostupnosti obce a verejnej dopravy

a) opatrenie Zlepšenie dostupnosti obce a verejnej dopravy

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
3.2.1	Zabezpečiť zvýšenú frekvenciu prejazdu autobusov a vlakov so zastavením v obci	Stredne vysoká	2015-2020	OR	Zrealizované/ Nezrealizované

11.4.4 GLOBÁLNY CIEĽ 4. ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

11.4.4.1 Špecifický cieľ 4.1 Rekonštrukcia existujúcich a budovanie nových plôch verejnej zelene

a) opatrenie Rozvoj verejnej zelene

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
4.1.1	Revitalizácia existujúcich plôch verejnej zelene	Stredne vysoká	2015-2020	OR, Envirofond	Plocha revitalizovanej verejnej zelene v m ²
4.1.2	Rozširovanie plôch verejnej zelene	Stredne vysoká	2015-2020	OR, Envirofond	Plocha novej verejnej zelene v m ²
4.1.3	Zabezpečovať pravidelnú kontrolu všetkých lokalít obecnej zelene a priebežnú opravu ich poškodení	Stredne vysoká	2015-2020	OR	x

11.4.4.2 Špecifický cieľ 4.2. Realizácia opatrení na znižovanie environmentálneho zaťaženia životného prostredia

a) opatrenie Znižovanie environmentálneho zaťaženia prostredia

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
4.2.1	Odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu a eliminácia ich vzniku	Vysoká	2015-2020	OR	X
4.2.2	Zvýšenie starostlivosti o čistotu verejných priestranstiev	Vysoká	2015-2020	OR	X
4.2.3	Zvyšovať enviromentálne povedomie občanov a starostlivosť o čistotu obce rôznymi výchovno-osvetovými akciami	Vysoká	2015-2020	OR, Envirofond	Počet zrealizovaných výchovno-osvetových

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

					akcií
4.2.4	Pravidelné čistenie vodných tokov na území obce od vyhodeneného odpadu	Stredne vysoká	2015-2020	OR	X

11.4.4.3. Špecifický cieľ 4.3. Zvýšenie úrovne separácie odpadu

a) opatrenie Zvýšenie úrovne separácie odpadu

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
4.3.1	Zavedenie kompostovania BRO prostredníctvom zavedenia drobných kompostérov do všetkých domácností v obci	Stredne vysoká	2017	OR, Envirofond, OP KŽP	Počet inštalovaných kompostérov
4.3.2	Zaobstaranie nádob na separovaný zber na verejné priestranstvá	Štandardná	2015-2020	OR, Envirofond	X
4.3.3	Zvyšovať separáciu existujúcich komodít odpadu rozšírením kapacít zberných miest resp. častejším vyprázdňovaním existujúcich kontajnerov na separovaný zber	Štandardná	2015-2020	OR	Zvýšenie množstva separovaného odpadu v %

11.4.4.4. Špecifický cieľ 4.4 Sanácia existujúcich environmentálnych zátŕaží

a) opatrenie Sanácia existujúcich environmentálnych zátŕaží

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
4.4.1	Zvýšená prevencia pred vznikom nelegálnych skládok odpadu s dôslednejším dohľadáváním a stanovením vinníkov vzniku skládky	Vysoká	2015-2020	OR	X
4.4.2	Odstránenie existujúcich nelegálnych skládok odpadu	Štandardná	2015-2020	OR	Počet odstránených skládok odpadu

11.4.4.5. Špecifický cieľ 4.5 Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie

a) opatrenie Využívanie obnoviteľných zdrojov energie

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
4.5.1	Podporovať využívanie obnoviteľných zdrojov energie	Štandardná	2015-2020	OR, OP KŽP, PRV	Počet podporených aktivít

11.4.5 GLOBÁLNY CIEĽ 5. ZVYŠOVANIE ENERGETICKEJ EFEKTÍVNOSTI

11.4.5.1. Špecifický cieľ 5.1 Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb

a) opatrenie Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
5.1.1	Realizácia opatrení na znižovanie spotreby tepla a energií v budovách obecnej infraštruktúry	Stredne vysoká	2015-2020	OR, OP KŽP, Envirofond	Počet obecných budov so zníženou spotrebou energií

11.4.5.2. Špecifický cieľ 5.2 Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov

a) opatrenie Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
5.2.1	Zateplenie obecnej bytovky s nájomnými bytmi	Vysoká	2015-2020	OR, ŠFRB	Počet zateplených bytových domov
5.2.2	Podporovať aktivity na zatepľovanie bytových domov v obci	Stredne vysoká	2015-2020	OR	x

11.4.6 GLOBÁLNY CIEĽ 6. PODPORA TVORBY PRACOVNÝCH MIEST A SOCIÁLNEHO ZAČLENENIA

11.4.6.1 Špecifický cieľ 6.1 Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest

a) opatrenie Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
6.1.1	Podpora a realizácia programov na podporu zamestnávania pre obyvateľov obce, hlavne znevýhodnených skupín a dlhodobo nezamestnaných	Vysoká	2015-2020	OR, OP IZ, zdroje UPSVaR	Počet vytvorených pracovných miest pre obyvateľov obce
6.1.2	Podpora a realizácia programov na podporu zamestnávania mladých ľudí	Vysoká	2015-2020	OR, OP IZ, zdroje UPSVaR	Počet vytvorených pracovných miest pre mladých ľudí

11.4.6.2 Špecifický cieľ 6.2 Podpora sociálneho začlenenia skupín obyvateľstva ohrozených chudobou

a) opatrenie Podpora sociálneho začlenenia skupín obyvateľstva ohrozených chudobou

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
6.2.1	Podpora a realizácia programov na podporu zamestnávania, udržateľnosti bývania a začleňovania skupín obyvateľstva ohrozeného chudobou	Vysoká	2015-2020	OR, OP IZ, zdroje UPSVaR	Počet podporených obyvateľov obce
6.2.2	Podpora sociálnej práce so skupinami obyvateľstva ohrozenými chudobou	Stredne vysoká	2015-2020	OR, OP IZ, zdroje UPSVaR	x

11.4.7 GLOBÁLNY CIEĽ 7. PODPORA PODNIKANIA

11.4.7.1 Špecifický cieľ 7.1 Diverzifikácia podnikateľského prostredia a podpora konkurencieschopnosti

a) opatrenie Diverzifikácia priemyslu v obci

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
7.1.1	Vytvárať podmienky pre investorov na rozširovanie aktivít v oblasti cestovného ruchu	Stredne vysoká	2015-2020	OR	x
7.1.2	Vytvárať podmienky pre získanie investorov v oblasti nezávadného priemyslu bez zvýšenia súčasnej dopravnej zaťažnosti obce a služieb a na využitie priemyselnej zóny v obci, podpora vedeckotechnologických parkov	Štandardná	2015-2020	OR	Počet získaných investorov nezávadného priemyslu

11.4.8 GLOBÁLNY CIEĽ 8. ZVYŠOVANIE EFEKTÍVNOSTI VEREJNEJ SPRÁVY

11.4.8.1. Špecifický cieľ 8.1 Podpora elektronizácie poskytovaných služieb verejnej správy

a) opatrenie Podpora elektronizácie verejnej správy

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
8.1.1.	Aktívne sa zapájať do programov elektronizácie verejnej správy na národnej úrovni	Stredne vysoká	2015-2020	OR, ŠR SR	Počet programov so zapojením obce
8.1.2	Udržiavať a rozvíjať IKT infraštruktúru na všetkých pracoviskách OcU potrebnú na zabezpečenie požadovanej elektronizácie verejnej správy	Štandardná	2015-2020	OR	x
8.1.3	Rozširovať využívanie elektronických aplikácií, ktoré umožnia občanom vybaviť si svoje úradné záležitosti vo vzťahu k obci elektronicky	Štandardná	2015-2020	OR, ŠR SR	x

11.4.8.2. Špecifický cieľ 8.2 Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy

a) opatrenie Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
8.2.1	Zvyšovanie odborných znalostí a kompetencií zamestnancov OcU	Vysoká	2015-2020	OR, OP EVS	Počet zamestnancov verejnej správy so zvýšenou kvalifikáciou
8.2.2	Zapájanie sa do projektov na zvyšovanie odborných znalostí	Vysoká	2015-2020	OR, OP EVS	Počet zamestnancov verejnej správy so

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov na r. 2015-2020

	a špecifických kompetencií pre zamestnancov verejnej správy				zvýšenou kvalifikáciou
--	---	--	--	--	------------------------

11.4.8.3. Špecifický cieľ 8.3. Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovísk verejnej správy

a) opatrenie Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovísk verejnej správy

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
8.3.1	Rekonštrukcia priestorov obecného úradu v súlade s potrebami zabezpečenia služieb pre obyvateľov obce	Stredne vysoká	2015-2020	OR	Počet zrekonštruovaných budov verejnej správy

12 FINANČNÁ ČASŤ

Finančná časť PHSR by mala obsahovať finančný rámec potrebný na realizáciu plánovaných aktivít PHSR. Uvedený rozpočet je však možné vypracovať iba v prípade, pokiaľ by boli známe rozpočtové náklady na všetky plánované aktivity v rámci PHSR. Vzhľadom k tomu, že v čase schválenia PHSR nie je možné stanoviť rozpočtové náklady všetkých aktivít na obdobie celej realizácie a obec ešte nemá spracované stavebné projekty a cenové kalkulácie pre všetky plánované aktivity, nie je možné vypracovať v rámci Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja detailný rozpočet s presne špecifikovanými nárokmi na finančné zdroje. Celkový rozpočet a financovanie realizácie jednotlivých aktivít PHSR sa bude riešiť priebežne na úrovni ročných akčných plánov a ročného rozpočtu obce podľa konkrétnych aktivít plánovaných a realizovaných v jednotlivých rokoch. Finančný plán PHSR sa preto zameriava predovšetkým na analýzu možných zdrojov financovania realizácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja a možností obce na financovanie jednotlivých aktivít.

Na financovanie plánovaných aktivít programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja môže obec principiálne využiť nasledovné zdroje:

1. vlastné zdroje obce –
 - a) bežné príjmy obecného rozpočtu
 - b) zdroje získané možným odpredajom obecného majetku
2. cudzie zdroje –
 - a) úvery z komerčných bánk
 - b) prostriedky z fondov EU na realizáciu schválených projektov
 - c) prostriedky zo štátneho rozpočtu SR prostredníctvom rôznych dotácií a zdrojov z účelových fondov (ŠFRB, Environmentálny fond, dotácie MF, MŠVVS, MPaRV a iné)

12.1 VLASTNÉ ZDROJE OBCE

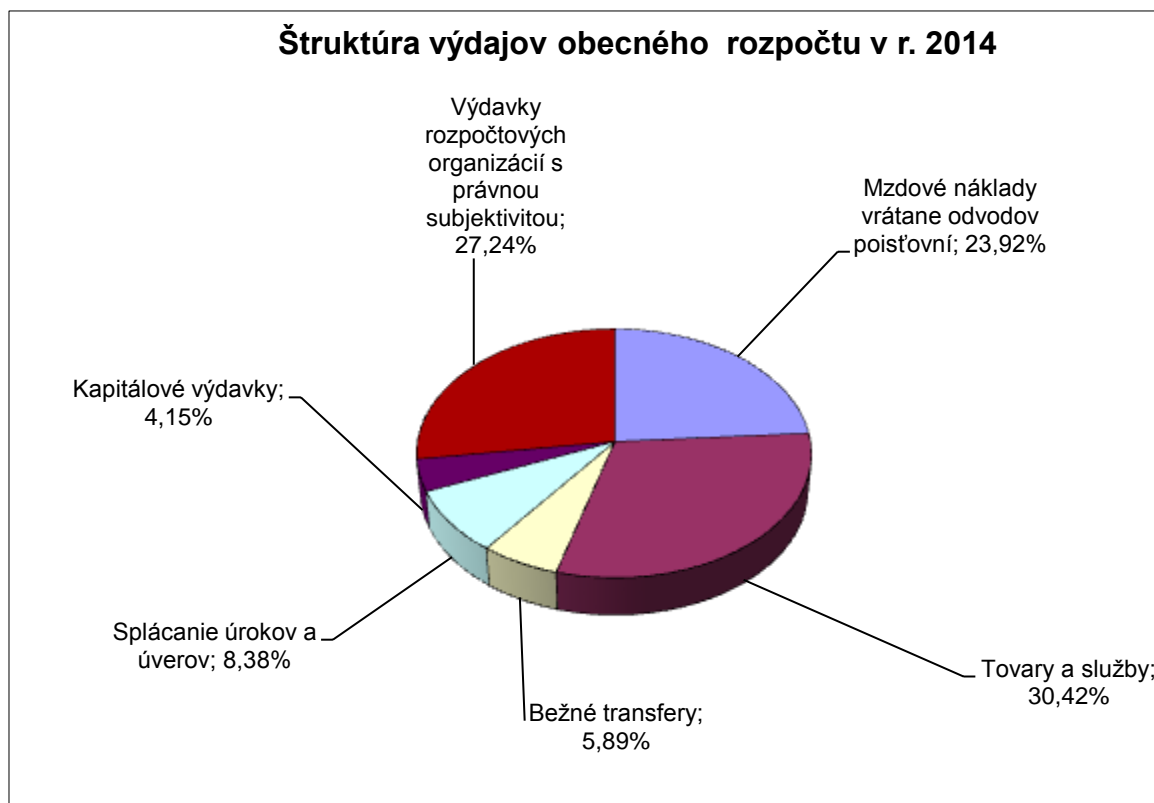
12.1.1 CHARAKTERISTIKA FINANČNEJ SITUÁCIE A ROZPOČTU OBCE

Finančná situácia obce je pomerne priaznivá. Obec dlhodobo hospodári s vyrovnaným a prebytkovým rozpočtom. Obec spláca úvery v celkovej výške ku koncu r. 2014 115 042,67 EUR. Obec má tiež vytvorený rezervný a peňažný fond s prebytkom rozpočtu vo výške 58 846 EUR (k 31.12.2014), ktorý je možné využiť na financovanie aktivít PHSR. Využitie zdrojov EU je ťažiskové pre realizáciu plánovaných aktivít Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce vzhľadom k tomu, že bežné príjmy obecného rozpočtu nebudú v žiadnom prípade postačovať na realizáciu plánovaných aktivít PHSR. Všetky aktivity PHSR obce boli pre lepšiu orientáciu rozdelené podľa priorít, pričom obec sa bude snažiť najskôr realizovať a financovať aktivity s vysokou prioritou.

6.1.2 ŠTRUKTÚRA PRÍJMOV A VÝDAJOV OBECNÉHO ROZPOČTU

Celkovú štruktúru výdavkov obecného rozpočtu za r. 2014 zobrazuje graf č. 9

Graf č.9 Štruktúra výdajov obecného rozpočtu v r. 2014

Zdroj: Záverečný účet obce 2014, OcU Horný Hričov

Celkovú štruktúru príjmov obecného rozpočtu za r. 2014 zobrazuje graf č.10

Graf č. 10 Štruktúra príjmov obecného rozpočtu v r. 2014

Zdroj: Záverečný účet obce 2014, OcU Horný Hričov

Celkový prehľad majetku obce k 31.12.2014 je uvedený v tabuľke č. 14 na str. 52.

6.2 CUDZIE ZDROJE

6.2.1 ÚVEROVÉ ZDROJE

Obec má komerčné úvery v celkovej výške 115 042,67 EUR (k 31.12.2014). Vzhľadom na doporučené max. hodnoty úverovania je možné predpokladať úverový limit na komerčný úver pre obec do r. 2020 min. 150-250 000 EUR. Celkové hodnoty ukazovateľov zadĺženosti a likvidity obce k 31.12.2014 a ich porovnanie s odporúčanými hodnotami udáva Tabuľka č. 23 :

Tabuľka č. 23 Hodnoty likvidity a ukazovateľov zadĺženosti obce

Ukazovateľ	2012	2013	2014	Odporúčané hodnoty ukazovateľa
Likvidita 1.stupňa	2,45	5,77	7,36	0,2 – 0,6
Likvidita 2. stupňa	5,35	9,64	9,83	1,0 – 1,5
Likvidita 3. stupňa	5,69	9,92	9,99	2,0 – 2,5
Ukazovateľ veriteľského rizika	29,90%	27,01%	24,63%	< 50 %
Miera zadĺženosti	21,16%	16,80%	13,47%	< 70 %
Úverová záťažnosť	7,44%	5,71%	4,41%	< 50 %

Zdroj: OcU Horný Hričov

6.2.2 ZDROJE Z FONDŮ EU A ŠTÁTNEHO ROZPOČTU SR

Kľúčovým zdrojom financovania investičných aktivít Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce vzhľadom na jeho finančnú náročnosť a možnosti obecného rozpočtu budú predovšetkým zdroje z fondov EU a tiež rôzne výpomoci zo zdrojov štátneho rozpočtu SR na realizáciu konkrétnych projektov a aktivít. Spolufinancovanie jednotlivých projektov bude obec riešiť vlastnými zdrojmi alebo pomocou komerčných úverov. Na čerpanie zdrojov z fondov EU má obec všetky predpoklady, finančná analýza obecného rozpočtu z hľadiska likvidity a zadĺženosti dokazuje, že obec je schopná spolufinancovať aj väčšie investičné projekty financované prostredníctvom fondov EU.

Základnou a najvýhodnejšou formou financovania projektov z fondov EU pre verejný sektor zostáva nenávratný finančný príspevok (NFP), ktorého výška pre jednotlivé projekty je určená v jednotlivých Operačných programoch a Schémach štátnej pomoci.

Indikatívne možnosti financovania jednotlivých aktivít a opatrení Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce zo zdrojov EU sú uvedené pri príslušných aktivitách v realizačnej časti PHSR.

6.3. ODHAD MOŽNOSTÍ OBECNÝCH ZDROJOV NA FINANCOVANIE REALIZÁCIE OPATRENÍ A AKTIVÍT PHSR

Obec je schopná investovať z vlastných zdrojov do realizácie aktivít PHSR sumu cca 100 -150 000 EUR do r. 2020. Je predpoklad, že pri raste príjmov obce by sa suma týchto prostriedkov mohla zvýšiť, avšak v dobe tvorby PHSR nie je možné odhadnúť vývoj príjmov vzhľadom na celú dobu platnosti PHSR.

Na základe vyhodnotenia úverových možností je orientačný úverový limit pre obec cca 150-250 tis EUR. Okrem toho obec k 31.12.2014 disponovala peňažným prebytkom vo výške 58 846,00 EUR, ktorý je možné tiež využiť na financovanie aktivít PHSR.

Celkovo by teda obec mohla využiť na realizáciu aktivít PHSR reálne využiť zdroje vo výške cca 700 – 950 tis. EUR – z toho cca 550 - 800 tis. vlastné zdroje. Tieto zdroje neobsahujú možné zdroje z fondov EU a účelových dotácií zo ŠR SR. Na celkovú realizáciu aktivít PHSR sú však uvedené zdroje nedostatočné a umožnili by realizáciu len malej časti aktivít, prevažne s nižšou investičnou náročnosťou. Na väčšie investičné projekty bude obec nevyhnutne potrebovať spolufinancovanie z cudzích zdrojov, predovšetkým z fondov EU.

V prípade úspešných projektov na realizáciu zámerov PHSR z fondov EU by obec mohla získať nenávratný finančný príspevok vo výške až do 100% v závislosti od financovaných aktivít a operačného programu. Obec sa bude preto snažiť v maximálnej miere využiť na financovanie plánovaných aktivít PHSR predovšetkým zdroje z fondov EU a možných dotácií zo ŠR SR, bez ktorých nie je možná realizácia plánovaných aktivít PHSR v úplnom rozsahu.

9. ZÁVER

Vyvážený regionálny rozvoj je základnou prioritou efektívneho riadenia verejnej správy. Z hľadiska postavenia a potrieb obce je dôležité, aby aspekty jej rozvoja v rámci obce a tiež vzhľadom na potreby okolia boli vyvážené. Obec Horný Hričov má všetky predpoklady na to, aby sa vyvíjala harmonicky, zhodnocovala svoj rozvojový potenciál a vytvárala tak podmienky pre trvalé zvyšovanie kvality života jej obyvateľov.

Vypracovaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horný Hričov je základným strednodobým programovým dokumentom podpory regionálneho rozvoja na úrovni obce na obdobie rokov 2015 – 2020 a jeho existencia je základným predpokladom na čerpanie dotácií a príspevkov zo zdrojov Európskej únie a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. Nadväzuje na príslušné strategické dokumenty a programové dokumenty podpory regionálneho rozvoja na národnej a regionálnej úrovni.

Opatrenia a aktivity Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na r. 2015-2020 sú nastavené tak, aby sa odstránili všetky výrazné disparity v živote a rozvoji obce a dosiahol sa vyvážený stav s vybudovanou potrebnou infraštruktúrou, ktorý bude základom pre rozvoj obce do ďalších období. Programovacie obdobie rokov 2014-2020 môže byť z hľadiska riešenia problémov infraštruktúry pre obec posledným obdobím, v ktorom bude možné získať výraznú podporu na realizáciu rekonštrukcie infraštruktúry zo zdrojov EÚ, preto je nevyhnutné sústrediť všetky sily práve na získanie týchto prostriedkov a využiť všetky možnosti na realizáciu investične náročnejších aktivít a rekonštrukcií a budovania infraštruktúry práve prostredníctvom štrukturálnych fondov EÚ.